

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1897, kl. 1 e. m.

Utlåtande, med anledning dels af framställningar om ändring i aflöningsstaterna vid riksbankens kontor i Göteborg och Malmö och dels af väckta motioner om åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid de s. k. mindre afdelningskontoren.

Sedan från afdelningskontoren i Göteborg och Malmö till fullmäktige i riksbanken inkommit framställningar om reglering af tjänstemännens aflöningsförmåner, hafva fullmäktige hos utskottet i särskilda skrivelser af den 11 och 26 mars 1897 hemställt om utverkande hos Riksdagen af dess godkännande å nya aflöningsstater för tjänstemännen och vaktbetjeningen vid de nämnda båda kontoren, hvilka skrivelser med dertill hörande bilagor, i hvad angår tjänstemännen, hafva det innehåll, som framgår af *Bil. A* och *B* till detta utlåtande.

Till behandling i sammanhang härmed har utskottet förehafvt jemväl de motioner, som blifvit väckta *dels* i Första Kammaren af herr *Söderberg* (motion n:o 34) och *dels* i Andra Kammaren af herrar *Elowson* och *Kardell* (motioner n:is 89 och 99), om åtskiljande af de enligt nu gällande aflöningsstater förenade kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens s. k. mindre afdelningskontor.

Öfver dessa motioner hafva fullmäktige den 5 mars 1897 afgifvit yttrande af den lydelse, *Bil. C* utvisar; och då fullmäktiges skrifvelse

i ämnet innehåller förslag till väsentlig ändring i nu gällande aflöningsstater vid de ifrågavarande 13 afdelningskontoren, har utskottet velat meddela innehållet ej allenast af nämnda skrifvelse, utan äfven af fullmäktiges i samma ämne under 1896 års riksdag aflåtna skrifvelse (*Bil. D*) samt af de uttalanden, som gjorts af 11 afdelningskontors styrelser, hvilka vid den tid, då yttrandena af fullmäktige begärdes, voro i verksamhet. Dessa skrivelser och uttalanden återfinnas i *Bil. Ca*) — *l*) och utskottet tillåter sig att till dem hänvisa.

Aflönings-
staterna vid
kontoren i
Göteborg och
Malmö.

Hvad först angår afdelningskontoren i *Göteborg* och *Malmö*, åsyfta de framställningar, som af fullmäktige, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad kontorsstyrelserna hemställt, nu blifvit gjorda (se *Bil. A* och *B*), att åvägbringa likställighet i aflöningsförmåner mellan å ena sidan de båda afdelningskontorens tjenstemän och å andra sidan hufvudkontorets i motsvarande grader, på sätt närmare visas af följande, af utskottet upprättade tablå, hvilken upptager *tjenstemännens* aflöningsbelopp enligt nu gällande stater och de föreslagna nya, jemförda med de aflöningar, som utgå enligt hufvudkontorets stat för motsvarande grader:

	Hufvud- kon- torets stat (re- glerad 1892).	Kontoret i Göteborg enligt		Kontoret i Malmö enligt	
		nu gällande stat.	1897 års förslag till stat.	nu gällande stat.	1897 års förslag till stat.
Å lönestat:					
Tjensteman i 1:sta graden (1 ålderstillägg å 500)	1,500	1,000	1,500	1,000	1,500
» » 2:dra » (2 d:o å 500)	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
» » 3:dje » (2 d:o å 500)	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
Ombudsmannen	(3:dje graden).	(2:dra graden).	(2:dra graden).	1,500	1,500
Å arfvodesstat:					
Tjenstgöringspenningar:					
Tjensteman i 1:sta graden	800	600	800	600	800
» » 2:dra »	1,000	800	1,000	800	1,000
» » 3:dje »	1,200	1,000	1,200	1,000	1,200
Ombudsmannen	(3:dje graden).	(2:dra graden).	(2:dra graden).	500	500

	Hufvud- kon- torets stat (re- glerad 1892).	Kontoret i Göteborg enligt		Kontoret i Malmö enligt	
		nu gällande stat.	1897 års förslag till stat.	nu gällande stat.	1897 års förslag till stat.
Missräkningspenningar:					
Kassör (2:dra graden).....	1,500	1,500	1,500	800	1,500
Arfvoden *):					
Arfvoden för vård af läne- och säkerhetshandlingar m. m.....	22 å 750	1 å 600	2 å 750	—	1 å 750; 1 å 500

Vidkommande *vaktbetjeningen* äro vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö för närvarande följande aflöningsförmåner bestämda, nemligen vid Göteborgskontoret åt hvardera af två vaktmästare: lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 125 kronor jemte bostad och vedbrand eller såsom ersättning därför 300 kronor, hvarjemte åt en husdräng lön är anslagen till belopp af 600 kronor jemte bostad och vedbrand eller motsvarande ersättning, samt vid Malmökontoret åt en vaktmästare: lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 100 kronor samt åt en husdräng lön 400 kronor äfvensom åt såväl vaktmästaren som husdrängen fri bostad och vedbrand.

Fullmäktige föreslå enhälligt, att *vaktmästarne* vid båda kontoren erhålla 1 ålderstillägg å lönen efter 5 år å 100 kronor samt tjänstgöringspenningar 200 kronor.

I fråga om de nya aflöningsstater, som föreslagits för kontorens i Göteborg och Malmö tjänstemän, hafva fullmäktige likaledes varit enhälliga i sin tillstyrkan af allt hufvudsakligt i de framställningar, som af kontorsstyrelserna gjorts. Med afseende härpå och då enahanda skäl, som år 1892 föranledde en lönereglering vid hufvudkontoret, i allt väsentligt torde få anses gälla äfven beträffande två så betydande kontor som de i Göteborg och Malmö, hvilkas verksamhet erhållit en mer och mer ökad omfattning, finner utskottet sig böra understödja fullmäktiges förslag.

*) Nu gällande aflöningsstater för kontoren i Göteborg och Malmö upptaga särskilda anslag (7,500 kr. vid Göteborgs- och 3,000 kr. vid Malmökontoret), afsedda till extra arbeten, somestervikariat och flitpenningar för *ordinarie* och extra *ordinario* tjänstemän. I de nya statförslagen upptagas dessa anslag till 7,500 och 3,500 kr., men få, enligt dessa förslag, ej användas till arfvoden (flitpenningar) åt *ordinarie* tjänstemän.

Ett bifall till dessa skulle åstadkomma ett upphäfvande vid dessa kontor af den der ännu qvarstående olämpliga löneform, enligt hvilken ordinarie tjenstemän erhålla en del af sin aflöning i s. k. flitpenningar. Samma skäl, som föranledt dessas afskaffande vid hufvudkontoret i hvad angår dess ordinarie tjenstemän, förefinnas naturligtvis och böra få göra sig gällande äfven med afseende på Göteborgs- och Malmökontoren. Hvad särskildt angår detta senare, innefattar fullmäktiges förslag dessutom upphäfvande af den derstädes hittills bibehållna rätten till särskild godtgörelse för utförande af kommissionsgörömål, hvaremot naturligtvis ingen erinran är att göra.

Mot framställningen i fråga om vaktmästarne vid de båda kontoren har utskottet ej någon erinran.

Allenast i fråga om tiden för tillämpning af de nya lönestaterna finner utskottet sig ega anledning till någon afvikelse från hvad fullmäktige föreslagit, i det utskottet anser denna tid, i öfverensstämmelse med hvad fullmäktige föreslagit i fråga om de nya lönestaterna vid de mindre riksbankskontoren, lämpligen böra bestämmas till 1898 års början.

Af hvad nu anförts framgår, att utskottet i hufvudsak instämmer med fullmäktige i fråga om löneregleringen vid kontoren i Göteborg och Malmö. Utskottet får dock fästa uppmärksamheten derå, att, ehuru fullmäktige, i olikhet med hvad som skedde vid den år 1892 föreslagna och beslutade löneregleringen vid hufvudkontoret, icke beträffande kontoren i Göteborg och Malmö ställt den för dessa kontor åsyftade löneregleringen i ett visst samband med utsträckning af expeditionstiden, det likväl torde få antagas, att, derest en sådan utsträckning skulle visa sig önskvärd vid Göteborgs- och Malmökontoren, liksom år 1892 vid hufvudkontoret, en sådan åtgärd bör företagas vid läglig tidpunkt.

Slutligen vill utskottet framhålla, att de aflöningsstater, som nu af utskottet tillstyrkts, äro uppgjorda under antagande af fortvaron af de förhållanden, under hvilka kontoren i Göteborg och Malmö för närvarande arbeta med hänsyn till sina distrikts omfattning. I fall vid förestående inrättande af nya afdelningskontor af riksbanken den ordning skulle komma att följas, som fullmäktige i sitt i utskottets utlåtande n:o 4 intagna yttrande antydtt såsom lämplig, nemligen den, att de län, som äro hufvudstaden närmast, sist komme att med riksbankskontor tillgodoses, skulle alltså under den närmare framtiden i första rummet förestå inrättande af kontor i, bland andra, Hallands och Elfsborgs^{*)} samt Kristianstads län, af hvilka de två förstnämnda nu tillhöra Göteborgskontorets och det sistnämnda Malmökontorets

^{*)} Af Elfsborgs län är Redvägs härad nu tillagdt afdelningskontorets i Jönköping distrikt.

distrikt. Det synes utskottet icke vara osannolikt, att, när de nämnda kontorens distrikt minskats genom fränskiljande af sagda län, göromålen vid kontoren skola blifva mindre omfattande än de nu äro och således kräfva en mindre talrik personal än som för närvarande erfordras. Detta förhållande antager utskottet komma att beaktas vid de åsyftade nya kontorens inrättande, men fråga kan vara, om icke den skyldighet, som i § 74 i bankoreglementet finnes bestämd för, bland andra, de ordinarie tjänstemännen vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö att underkasta sig förflyttning under viss tid till tjenstgöring vid hufvudkontoret eller annat af nämnda afdelningskontor bör utsträckas, beträffande 1:sta gradens tjänstemän, till skyldighet att mottaga förordnande å högre eller lika aflönad befattning vid blifvande nya kontor i län, som fränskiljas Göteborgs- eller Malmökontorens nuvarande distrikt, derest en eller flere af dessa tjänster vid nämnda kontor då finnas kunna indragas. Något förslag till sådan ändring af nämnda § i reglementet har utskottet emellertid icke ansett behöfligt att nu framställa, enär, om utskottets antagande finnes vara riktigt, fullmäktige icke lära sakna utvägar att på ett tillfredsställande sätt ordna denna sak, å hvilken utskottet dock funnit uppmärksamheten böra fästas.

Utskottet får, under återopande af hvad ofvan anförts, hemställa,

1:o.

att Riksdagen må, beträffande *tjänstemännen* och *vaktbetjeningen* vid afdelningskontoret i *Göteborg*, fastställa följande aflöningsstat, att tillämpas från början af år 1898:

»2. Tjänstemännen.

A lönestat:

tre i första tjenstegraden, kontorsskrifvare, hvardera	kronor 1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjenst i graden till	» 2,000: —
sex i andra tjenstegraden, ombudsman, bokhållare, kassörer, registrator, hvardera	» 2,000: —

hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden till	kronor	2,500: —
efter tio års till	»	3,000: —
en i tredje tjenstegraden, kamrerare	»	3,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden till	»	3,500: —
efter tio års till	»	4,000: —

Å arfvodesstat;

Tjenstgöringspenningar:

till tjenstemännen i första graden hvardera	kronor	800: —
» » i andra » »	»	1,000: —
» tjenstemannen i tredje »	»	1,200: —

Missräkningspenningar:

till kassörerna, hvardera	kronor	1,500: —
---------------------------------	--------	----------

Arfvoden:

till kamreraren för vård om kontorets låne- och säkerhetshandlingar samt andra behållningar	kronor	750: —
till föreståndaren för kommissionsgöromålen	»	750: —
till extra arbeten, semestervikariat och flitpenningar för extra ordinarie tjenstemän	»	7,500: —»;

»3. Vaktbetjeningen:

två vaktmästare, hvardera, lön	kronor	600: —
hvilket belopp efter fem års ordinarie tjänst och derunder ådagalagdt välförhållande kan höjas till	»	700: —
samt tjenstgöringspenningar	»	200: —
en husdräng, lön	»	600: —

hvarjemte såväl denne som vaktmästarne ega att åtnjuta fri bostad och vedbrand eller såsom ersättning för nämnda förmåner ett belopp för hvardera af 300 kronor om året».

2:o

att Riksdagen må, beträffande *tjenstemännen* och *vaktbetjeningen* vid afdelningskontoret i *Malmö*, fastställa följande aflöningsstat, att tillämpas från början af år 1898:

»2. Tjenstemännen:

Å lönestat:

två i första tjenstegraden, hvardera	kronor 1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjenst i graden till	» 2,000: —
två i andra graden, bokhållare, kassör, hvardera	» 2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjenst i graden till	» 2,500: —
efter 10 års till	» 3,000: —
en i tredje graden, kamrerare	» 3,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjenst i graden till	» 3,500: —
efter 10 års till	» 4,000: —
ombudsmannen	» 1,500: —

Å arfvodesstat:

Tjenstgöringspenningar:

till tjenstemännen i första graden, hvardera	kronor 800: —
» » i andra » »	» 1,000: —
» tjenstemannen i tredje »	» 1,200: —
» ombudsmannen	» 500: —

Missräkningspenningar:

till kassören	kronor 1,500: —
---------------------	-----------------

Arfvoden:

till kamreraren för vård af kontorets låne- och säkerhetshandlingar samt andra behållningar	kronor	750: —
till en tjänsteman i 2:a graden för vården af kommissionsanstaltens kontanta medel och värdehandlingar.....	»	500: —
till extra arbeten, semestervikariat och flitpenningar till e. o. tjänstemän	»	3,500: —».

»3. Vaktbetjeningen:

en vaktmästare, lön.....	kronor	600: —
som efter fem års ordinarie tjänst och derunder ådagalagdt välförhållande kan höjas till.....	»	700: —
och tjänstgöringspenningar	»	200: —
jemte fri bostad och vedbrand,		
en husdräng, lön	»	400: —
jemte fri bostad och vedbrand.		

Vidare och i enlighet med hvad bankofullmäktige ock tillstyrkt får utskottet hemställa,

3:o

att Riksdagen — vid bifall till hvad i punkterna 1:o och 2:o föreslagits — må besluta, att § 75 mom. 4 i bankoreglementet skall erhålla följande ändrade lydelse:

»Mom. 4. Tjänstemännen vid hufvudkontoret, kamrerare eller tjänstemän i första eller andra graden vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö samt — — — — — (oförändradt) — — — — —; dock att tjänstemännen i lägsta graden vid hufvudkontoret samt afdelningskontoren i Göteborg och Malmö ej ega att erhålla semester förr, än de kommit i åt-

njutande af lönstillägg eller i graden innehåft tjänst på ordinarie stat i minst fem år.»

Utskottet öfvergår nu till den med anledning af ofvanberörda motioner af bankofullmäktige gjorda framställningen om åtskiljande af de vid riksbankens mindre afdelningskontor för närvarande förenade kamrers- och kassörstjänsterna; och får utskottet, beträffande såväl motiveringen som lydelsen af fullmäktiges regleringsförslag, hänvisa till de detta utlåtande vidfogade bilagorna *C, D* samt *Ca*)—*l*), af hvilka den förstnämnda äfven innehåller utdrag af fullmäktiges protokoll den 5 mars 1897, utvisande de skiljaktiga meningar, som vid ärendets behandling hos fullmäktige förekommit.

Åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna samt löne-reglering vid des. k. mindre riksbankskontoren i orterna för tjänstemän och vaktbetjening.

Vid 1896 års riksdag pröfvades framställningar i samma ämne, som nu åter bragts på tal; och får utskottet om den behandling, dessa framställningar då undergingo, erinra, att bankoutskottet i sitt utlåtande den 27 april 1896 afstyrkte de väckta motionerna och fullmäktiges af desamma föranledda framställningar, hufvudsakligen af följande skäl. Utskottet erinrade, att förslag voro å bane i syfte att åt riksbanken bereda en vidsträcktare och delvis förändrad verksamhet genom öfvertagandet af all sedelutgifning. När detta, förr eller senare, skett och å riksbankens verksamhet således komme att tillämpas delvis andra former, kunde, enligt hvad 1896 års Riksdags bankoutskott förestälde sig, sådant komma att hafva inflytande äfven på afdelningskontoren och deras verksamhet, hvilken åtminstone hos vissa af dem kunde få ett helt annat omfång än för närvarande. Utskottet förmälde sig därför icke kunna undgå att finna tidpunkten (1896) mindre lämplig för en mera genomgripande reorganisation af dessa kontors tjänstepersonal och deraf betingade större rubbningar i lönestaterna. Vidare erinrade utskottet, att hos 1888 års Riksdag enskild motionär väckt förslag i ämnet, men att detta förslag, som icke vann understöd af dåvarande bankofullmäktige, icke föranledde till någon Riksdagens åtgärd.

Genom den utredning, som numera kommit denna fråga till del och om hvilken fullmäktiges förnyade framställning och dertill hörande yttranden från elfva afdelningskontors styrelser bära vittne, anser utskottet, att frågan kommit i ett läge, som bör föranleda från utskottets sida en förnyad undersökning af förhållandena. Härvid befinnes att, jemte det principiella skäl oemotsägligen tala för riktigheten af den

åsigt, att en anordning, enligt hvilken kamrers- och kassörsgörö-mål äro på *en* hand förenade, icke är lämplig, afdelningskontorens verksamhet onekligen, åtminstone vid flere af dem, erhållit en sådan omfattning, att det ur expeditionssynpunkt svårligen skulle låta sig försvaras att nu åter lemna de föreliggande framställningarna från fullmäktige och kontorsstyrelserna utan afseende. På grund häraf finner utskottet sig ej nu böra intaga samma ståndpunkt till förslagen som år 1896, enär det till följd af de upplysningar, som sammanställande lemnats af alla i frågan hörda, måste erkännas, att den ifrågasatta förändringen icke har det samband med riksbankens omorganisation till ensam sedelutgifvande bank, som år 1896 antogs, utan att det redan under nu rådande förhållanden torde vara nödvändigt tillmötesgå krafven på såväl anordning af den tillförlitligare kontroll, som möjliggöres genom kamrers- och kassörstjänsternas åtskiljande, som ock den förstärkning och lämpligare fördelning af arbetskrafter, som visats vara behöfelig, om den allmänhet, som i allt mer ökad omfattning i låne-, vaxlings- och postvaxelangelägenheter anlita kontoren, skall blifva någorlunda snabbt och säkert och i öfrigt på tillfredsställande sätt betjenad.

Kontorens
indelning i
grupper.

Då utskottet alltså med hänsyn till hvad numera i förevarande ärende förekommit, anser sig icke kunna undandraga fullmäktiges framställningar i motionernas syfte sitt understöd, återstår att pröfva, hvilka utgifter den åsyftade omorganisationen skäligen bör få medföra. I sådant afseende inhemtas af fullmäktiges skrifvelse i ännu, att, enligt fullmäktiges mening, de 13 afdelningskontor, som här afses, borde indelas i fyra grupper, omfattande

- 1:sta gruppen: kontoren i Jönköping, Karlstad, Örebro;
- 2:dra » » i Falun, Hernösand, Luleå, Östersund;
- 3:dje » » i Kalmar, Linköping, Mariestad, Umeå, Vexjö;
- 4:de » kontoret i Visby.

Såsom skäl för en sådan gruppindelning hafva fullmäktige åberopat de bestämda olikheter, som kontorens verksamhet och rörelse förete, och mot fullmäktiges förslag i denna del har utskottet ej funnit anledning till annan erinran än att det synes utskottet, att ifrågasättande gruppindelning tills vidare lämpligen bör kunna jemkas på sätt af två bland fullmäktige yrkats, nemligen så, att dels de för året nyinrättade kontoren i Linköping och Mariestad och dels det under år 1896 öppnade kontoret i Umeå hänföras till 4:de gruppen; och får utskottet här nedan tillfälle att uppvisa hvilka ändringar i aflöningsstaterna, sådana de af fullmäktige framlagts, som den af utskottet ifrågasatta jemkningen i gruppindelningen föranleder.

Vidkommande derefter de aflöningsförmåner, som böra tilldelas tjänstemännen vid de, med iakttagande af kamrers- och kassörs-tjänsternas åtskiljande, omorganiserade kontoren, har utskottet i åtskilliga afseenden, som dock endast angå tjänstemännen (ej vaktbetjeningen), funnit sig böra afvika från fullmäktiges förslag och i stället delvis upptaga hvad af en reservant inom fullmäktige ifrågasatts. Hvilka dessa jemkningar äro och huru de verka med afseende på slutsummorna för de olika grupperna, framgår af följande fyra tabläer:

1:sta gruppen

afdelningskontoren i Jönköping, Karlstad, Örebro.

	Fullmäktiges förslag.				Summa.	Bankoutskottets förslag.				Summa.
	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Misräkningspenningar.	Arfvode.		Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Misräkningspenningar.	Arfvode.	
Kamreraren..... (2 Alderstillägg å lönen å 500).	2,000	1,250	—	750	4,000	1,800	1,200	—	600	3,600
Kassören..... (2 Alderstillägg å lönen å 400).	1,600	800	600	—	3,000	1,400	800	600	—	2,800
Registratorn, tillika bokhållare..... (1 Alderstillägg å lönen å 400).	1,300	700	—	—	2,000	1,300	700	—	—	2,000
Ombudsmannen.....	800	—	—	—	800	800	—	—	—	800
Vaktbetjenten (jente bostad och ved)..... (1 Alderstillägg å lönen å 100).	400	200	—	—	600	400	200	—	—	600
1 kontor: Summa	—	—	—	—	10,400	—	—	—	—	9,800
3 " "	—	—	—	—	31,200	—	—	—	—	29,400

2:dra gruppen

afdelningskontoren i Falun, Hernösand, Luleå, Östersund.

	Fullmäktiges förslag.				Summa.	Bankoutskottets förslag.				Summa.
	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Misräkningspenningar.	Arfvode.		Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Misräkningspenningar.	Arfvode.	
Kamreraren..... (2 Alderstillägg & lönen å 500).	2,000	1,200	—	600	3,800	1,800	1,000	—	600	3,400
Kassören..... (2 Alderstillägg & lönen å 400).	1,500	700	600	—	2,800	1,300	700	600	—	2,600
Registratorn, tillika bok- hållare..... (1 Alderstillägg & lönen å 400).	1,200	600	—	—	1,800	1,200	600	—	—	1,800
Ombudsmannen.....	800	—	—	—	800	800	—	—	—	800
Vaktbetjenten (bostad och ved)..... (1 Alderstillägg & lönen å 100).	400	200	—	—	600	400	200	—	—	600
1 kontor: Summa	—	—	—	—	9,800	—	—	—	—	9,200
4 » »	—	—	—	—	39,200	—	—	—	—	36,800

3:dje gruppen

afdelningskontoren i Kalmar och Vexjö.

(Enligt fullmäktiges förslag skulle till denna grupp höra äfven kontoren i Linköping, Mariestad och Umeå, som af utskottet förts till 4:de gruppen.)

	Fullmäktiges förslag.				Summa.	Bankoutskottets förslag.				Summa.
	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Arfvode.		Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Arfvode.	
Kamreraren..... (2 ålderstillägg å lönen å 500).	2,000	1,200	—	600	3,800	1,800	1,000	—	600	3,400
Kassören..... (2 ålderstillägg å lönen å 400).	1,500	700	600	—	2,800	1,300	700	600	—	2,600
Ombudsmannen.....	800	—	—	—	800	800	—	—	—	800
Vaktbetjenten (bostad och ved)..... (1 ålderstillägg å lönen å 100).	400	200	—	—	600	400	200	—	—	600
1 kontor: Summa	—	—	—	—	8,000	—	—	—	—	7,400
2 » »	—	—	—	—	16,000	—	—	—	—	14,800
5 » »	—	—	—	—	40,000	—	—	—	—	—

4:de gruppen

afdelningskontoren i Linköping, Mariestad, Umeå, Visby.

(Endast Visbykontoret är i fullmäktiges förslag tilldeladt 4:de gruppen.)

	Fullmäktiges förslag (för Visbykontoret).				Summa.	Bankoutskottets förslag.				Summa.
	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Arfvode.		Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Arfvode.	
Kamreraren..... (2 ålderstillägg å lönen å 500).	1,800	800	—	600	3,200	1,800	800	—	600	3,200
Kassören..... (2 ålderstillägg å lönen å 400).	1,400	700	500	—	2,600	1,300	700	400	—	2,400
Ombudsmannen.....	600	—	—	—	600	600	—	—	—	600
Vaktbetjenten (bostad och ved)..... (1 ålderstillägg å lönen å 100).	400	200	—	—	600	400	200	—	—	600
1 kontor: Summa	—	—	—	—	7,000	—	—	—	—	6,800
4 » » » »	—	—	—	—	(28,000)	—	—	—	—	27,200

Ålderstilläggen äro i dessa tablåer endast anmärkningsvis antydda, men icke inberäknade. Olikheterna mellan fullmäktiges och utskottets förslag med afseende på slutsummorna äro således följande:

	Fullmäktiges förslag:	Utskottets förslag:
1:sta gruppen kr.	31,200: — (3 kontor)	kr. 29,400: — (3 kontor)
2:dra » »	39,200: — (4 »)	» 36,800: — (4 »)
3:dje » »	40,000: — (5 »)	» 14,800: — (2 »)
4:de » »	7,000: — (1 »)	» 27,200: — (4 »)
	kr. 117,400: —	kr. 108,200: —

Till de belopp, som här ofvan omförmäls, komma emellertid ytterligare två anslagsposter, som verka till ökning i de nyss angifna slutsummorna å staterna enligt fullmäktiges och utskottets förslag.

Ytterligare
tillkommande
poster:
a) gemensam
stat,
b) öfvergångs-
stat.

Såsom af fullmäktiges skrifvelse framgår, har den af dem föreslagna regleringen till syfte jemväl att göra det möjligt att afskaffa den särskilda ersättning, som, enligt nu gällande bestämmelser, tilldelas tjänstemän vid samtliga nu ifrågavarande afdelningskontor för bestyret med kommissionsgöromålen. Om de olägenheter, som äro förenade med såväl bestämmandet af denna ersättnings belopp som med fördelningen af de för hvart kontor bestämda beloppen mellan vederbörande tjänstemän, hvilka tagit del i bestyren, yttrade fullmäktige i sitt under 1896 års riksdag afgifna utlåtande öfver då väckta motioner om kamrers- och kassörstjänsternas åtskiljande:

»För ombesörjande af kommissionsbestyren, hvilka ansetts ligga utom den vanliga tjänstgöringen, har lemnats ersättning, som helt naturligt ökats i förhållande till den tilltagande mängden af uppdrag, dock så, att den beräknade godtgörelsen för *hvarje* uppdrag i det hela blifvit mindre, då antalet uppdrag i betydligare mån tillväxt. Den sålunda till kontoren utanordnade ersättningen har mest för kamrernkassören och dernäst för registratorn blifvit en afsevärd del af aflöningen, hvilken, såsom lätt inses, utan sådant bidrag skulle hafva varit alltför knapp för en person, särskildt i en bankkamrers ställning. Klart är emellertid, att en så beskaffad form för aflöningen icke kan betraktas såsom lämplig. I följd af förhållandenas natur måste den vara underkastad vexling, och om äfven ersättningen i allmänhet stigit med den ökade rörelsen, så har dock på vissa håll, der rörelsen nedgått, saken stält sig annorlunda. För öfrigt är ett sådant slag af inkomst uppenbarligen ovisst äfven derutinnan, att tjensteinnehafvaren icke får vid sjukdomsfall åtnjuta, hvad han kan hafva påräknat såsom stadig inkomst. Bestämmandet af de belopp, som skola utgå till de olika kontoren, är också förenadt med svårigheter, beroende på beräkningsgrunden, och fördelningen af arvodet emellan tjänstemännen vid hvarje särskildt kontor har stundom varit föremål för menings-skiljaktigheter. Dertill kommer, att godtgörelsen för de ifrågavarande bestyren, hvars storlek bör rätta sig efter det besvär och den möda, som desamma medföra, verkar till en olikhet i aflöningsförmåner, hvilken visst icke alltid motsvaras af skilnaden i tjenstegöromålens omfattning i det hela för det ena och andra kontoret. Det kan nemligen lätt inträffa, att vid ett kontor kommissionsgöromålen äro mera betydande, medan vid ett annat rörelsen på platsen är vida lifigare och

tager tjeuitemännens tid mer i anspråk. Slutligen synes med fullt skäl kunna ifrågasättas, huruvida det icke är med god ordning öfverensstämmande, att verksamheten med kommissioners ombesörjande, hvilken i sjelfva verket nu tillhör och är oskiljaktig från riksbankens rörelse, skall vid de smärre afdelningskontoren, såsom fallet är vid hufvudkontoret samt vid Göteborgskontoret, införlifvas med tjenstgöringen för öfrigt och på samma sätt som denna blifva ett tjensteåliggande, för hvilket ingen särskild ersättning lemnas.»

Lika med hvad fullmäktige i sitt nyssnämnda utlåtande af år 1896 uttalat, anser äfven utskottet det vara billigt, att nuvarande tjensteinnehafvare, så länge de qvarstå i samma tjenst, få uppbära i det närmaste samma belopp, som hittills kommit dem till godo, till följd hvaraf det varder nödvändigt att å *öfvergångsstat* anvisa ett särskildt belopp att användas till utbetalning åt de tjenstemän, som, intill dess de vinna befordran, efter fullmäktiges pröfning, finnas böra komma i åtnjutande af något tillskott såsom ersättning för mistadt arfvode. Det härför erforderliga belopp är af fullmäktige uträknadt till 3,000 kronor, men, då, på sätt ofvan närmare förmäls, utskottet ansett, att de enligt stat anvisade aflöningsbeloppen kunde nedsättas under hvad fullmäktige föreslagit, följer deraf att öfvergångsstatens summa, såsom äfven uttryckligen antydts af reservanten hos fullmäktige, måste något höjas. Enligt hvad utskottet under hand inhemtat, skulle den sålunda behöfliga höjningen, som svårigen kan exakt beräknas, utgöra i jemntusental 5,000 kronor, och anslagsbeloppet å öfvergångsstaten i sin helhet således böra bestämmas till 8,000 kronor.

Detta anslag, från hvilket lämpligen synes böra utgå den ersättning af 200 kronor, hvilken, enligt hvad samme reservant framhållit, bör tillgodokomma ombudsmannen vid Umeåkontoret på grund deraf, att detta kontor i utskottets förslag nedflyttats från 3:dje till 4:de gruppen och i sammanhang dermed aflöningen till ombudsmannen nedsatts från 800 till 600 kronor, måste småningom kunna minskas och slutligen ur aflöningsstaten alldeles uteslutas.

I nu gällande aflöningsstater för riksbankens mindre afdelningskontor finnes i hvarje stat upptaget ett anslagsbelopp, afsedt till »extra biträde vid kontorsgöromålen och semestervikariat». Medel till dessa ändamål äro naturligtvis fortfarande behöfliga, men, i stället för anslagens uppförande å hvarje kontors stat, hafva fullmäktige — i denna del enhälligt — nu föreslagit, att de skulle upptagas på en *gemensam stat* för samtliga ifrågavarande kontor, samt hafva beräknat samma medel för de 13 kontor, hvilka dels redan träd och dels under innevarande

år skola träda i verksamhet, till sammanlagdt 26,000 kronor, eller i medeltal 2,000 kronor för hvarje kontor. Fullmäktige framhålla dock uttryckligen, att det ena kontoret kräfver mer och det andra mindre, hvaraf följer, att meningen icke är att för det ena eller andra kontoret fastslå någon viss summa till ifrågavarande ändamål, utan att fullmäktige skola hafva i sin hand att, allt efter behovet vid det ena eller andra kontoret, använda mer och vid andra åter mindre än det beräknade medelbeloppet, 2,000 kronor; dock naturligtvis så, att totalsumman icke öfverskrides.

Mot fullmäktiges framställning i denna del har utskottet ej anledning till någon erinran.

Såsom ofvan blifvit visadt, skulle genomförandet af den reglering, som nu ifrågasatts, medföra utgifter med afseende på kontorens tjenstemän och vaktbetjening (ålderstillägg och öfvergångsstat oräknade):

	enligt fullmäktiges förslag	enligt utskottets förslag
	kronor 117,400: —	kronor 108,200: —
samt på gemensam stat	» 26,000: —	» 26,000: —
tillsammans kronor	143,400: —	kronor 134,200: —
Enligt nu gällande stater utgå för 13 kontor aflö-		
ningar (ålderstillägg oräknade) med	» 104,500: —	
hvertill kommer ersättning för kommissionsbestyr,		
beräknad till	» 31,400: —	
	summa kronor	135,900: —

Om fullmäktiges förslag genomfördes skulle alltså (öfvergångsstaten och ålderstillägg oräknade) uppstå en förhöjning i utgifterna med 7,500 kronor, hvaremot enligt utskottets förslag skulle vinnas en minskning i utgiftssumman af 1,700 kronor. Utskottets förslag, i förhållande till fullmäktiges, medför alltså (öfvergångsstaten och ålderstilläggen alltid oräknade) en besparing af 9,200 kronor.

Med anledning af de i ärendet väckta motionerna, hvilka utskottet genom hvad ofvan anförts anser sig hafva besvarat, får utskottet alltså hemställa,

4:o

att Riksdagen måtte fastställa följande aflöningsstater att tillämpas från och med 1898 års början för

tjenstemännen och vaktbetjeningen vid riksbankens nedan-
nämnda afdelningskontor, nemligen:

A. (grupp 1.)

vid kontoret i Jönköping:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 1,800: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 1,200: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,400: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 800: —
och missräkningspenningar	» 600: —
<i>Registratorn, tillika bokhållare</i> , lön	» 1,300: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 700: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjenst med 100 kronor,	
tjenstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand	

B (grupp 1.)

vid kontoret i Karlstad:

Kamreraren — — — (lika med A) — — — och vedbrand.

C (grupp 1.)

vid kontoret i Örebro:

Kamreraren — — — (lika med A) — — — och vedbrand.

D (grupp 2.)vid kontoret i *Falun*:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 1,800: —
hvilket belopp efter 5 års ordinare tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,000: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,300: —
hvilket belopp efter 5 års ordinare tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 600: —
<i>Registratorn</i> , tillika <i>bokhållare</i> , lön	» 1,200: —
hvilket belopp efter 5 års ordinare tjänst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 600: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinare tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

E (grupp 2.)vid kontoret i *Hernösand*:*Kamreraren* — — — (lika med *D*) — — — och vedbrand.**F** (grupp 2.)vid kontoret i *Luleå*:*Kamreraren* — — — (lika med *D*) — — — och vedbrand.

G (grupp 2.)

vid kontoret i Östersund:

Kamreraren — — — (lika med D) — — — och vedbrand.

H (grupp 3.)

vid kontoret i Kalmar:

Kamreraren, lön	kronor 1,800: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,000: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
Kassören, lön	» 1,300: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och misräkningspenningar	» 600: —
Ombudsmannen, lön	» 800: —
Vaktbetjenten, lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

I (grupp 3.)

vid kontoret i Vexjö:

Kamreraren — — — (lika med H) — — — och vedbrand.

K (grupp 4.)

vid kontoret i Linköping:

Kamreraren, lön	kronor 1,800: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan	

förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med		
ytterligare 500 kronor,		
samt tjänstgöringspenningar	kronor	800: —
och kassavårdarearfvode	»	600: —
<i>Kassören, lön</i>	»	1,300: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom		
kassör vid riksbankens afdelningskontor kan för-		
höjas med 400 kronor och efter 10 års med ytter-		
ligare 400 kronor,		
samt tjänstgöringspenningar	»	700: —
och missräkningspenningar	»	400: —
<i>Ombudsmannen, lön</i>	»	600: —
<i>Vaktbetjenten, lön</i>	»	400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie		
tjänst med 100 kronor,		
tjänstgöringspenningar	»	200: —
jemte fri bostad och vedbrand.		

L (grupp 4.)

vid kontoret i *Mariestad*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand.

M (grupp 4.)

vid kontoret i *Umeå*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand.

N (grupp 4.)

vid kontoret i *Visby*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand.

Slutligen får utskottet, under hänvisning till hvad om den *gemensamma staten* samt om *öfvergångsstaten* blifvit i förestående utlåtande anfördt, hemställa,

5:o)

att Riksdagen, vid bifall till hvad i punkten 4:o hemstälts, må

a) å *gemensam stat* från år 1898 och till den fördelning, som fullmäktige ega bestämma, för samtliga riksbankskontoren i orterna, med undantag af kontoren i Göteborg och Malmö, anvisa *till extra biträde vid kontorsgöromålen och semestervikariat* ett belopp, motsvarande i medeltal 2,000 kronor för hvarje af de i grupper indelade kontoren; samt

b) å *öfvergångsstat* från år 1898 till fullmäktiges disposition, för bestridande af ersättning vare sig för aflöningsbelopp, som utgått enligt stat, tillämpad under 1897, men som, till följd af kontorens indelning i grupper, förlorats, eller för mistad andel i arfvoden för kommissionsbestyr åt de tjenstemän, som pröfvas deraf böra komma i åtnjutande, anvisa 8,000 kronor.

Stockholm den 30 mars 1897.

På bankoutskottets vägnar:

G. H. SPENS.

Reservationer:

af herr *Falk*, som anført:

»I likhet med utskottets flertal anser äfven jag, att, såsom motionärerna herrar Söderberg, Elowson och Kardell ifrågasatt, kamrerare- och kassörstjänsterna vid riksbankens mindre afdelningskontor böra, så snart sådant lämpligen kan ske, särskiljas. Men jag skiljer mig från detta flertal derutinnan, att jag icke anser det närvarande ögonblicket väl valdt för att till Riksdagen göra framställning rörande de förändringar i afdelningskontorens personal och lönestater, som måste blifva en följd af ett dylikt särskiljande.

Bankoutskottet framhöll under förlidet års riksdag — i utlåtande den 27 april med anledning af herrar bankofullmäktiges yttrande rörande jemväl vid nämnda riksdag väckta motioner om kamrerare- och kassörstjänsternas särskiljande — med eftertryck, att, med fästadt afseende

å de förslag, som vore å bane i syfte att bereda riksbanken en vidsträcktare och delvis förändrad verksamhet genom öfvertagande af all sedelutgifning, för hvilken verksamhet delvis andra former då torde komma att tillämpas, hvilket åter kan komma att hafva inflytande på afdelningskontoren, utskottet ansåg den *dåvarande* tidpunkten mindre lämplig för en genomgripande reform af tjenstepersonalen och deraf betingade större rubbningar i lönestaterna för afdelningskontoren. De väckta motionerna blefvo äfven på denna grund af utskottet afstyrkta. Om nämnda skäl således redan förliden riksdag gjorde sig gällande och föranledde afslag å de ifrågavarande motionerna, borde de väl i ännu högre grad gälla under innevarande riksdag, enär den väntade och förlidet år bebådade bankreformen nu ryckt ett så betydande steg närmare sin lösning, att ett definitivt förslag till ny lag för riksbanken ligger på Riksdagens bord och när som helst kan väntas blifva i kamrarne behandladt. Under sådana förhållanden har jag ansett, att, då Riksdagens beslut rörande den föreslagna banklagen är omedelbart förestående, utskottet bort afvakta detta beslut, innan framställning skett med anledning af herr Söderbergs m. fl:s motioner. Om ifrågavarande lagförslag, hvilket är afsedt att träda i kraft den 1 januari 1899, vinner Riksdagens bifall, är det nemligen uppenbart, att det måste åligga *1898 års Riksdag* att utfärda nytt reglemente för riksbanken — antagligen torde äfven nya tjenstgöringsstadgar för såväl hufvudkontoret som afdelningskontoren blifva af nöden — jemte ny lönestat för fullmäktige, och, *i sammanhang härmed*, lærer då lämpligast företagas frågan om särskiljande af kamrerare- och kassörstjänsterna vid afdelningskontoren och om de förändringar i dessas lönestater, som deraf betingas. Blifver åter det föreliggande lagförslaget ogilladt, och det således kan antagas, att riksbankens nuvarande organisation åtminstone under några år blifver oförändrad, då inträffar, enligt min åsigt, rätta punkten att för *innevarande* Riksdag framlägga förslag angående åtskiljande af kamrerare- och kassörstjänsterna vid afdelningskontoren.

Min mening är sålunda den, att utskottet saknat anledning frånga den vid förlidet års riksdag intagna ståndpunkt i här berörda fråga, och att utskottet icke bort till Riksdagen göra framställning om förändrade föreskrifter rörande afdelningskontorens personal och lönestater, förr än klarhet vunnits angående den organisation af riksbanken, å hvilken dessa föreskrifter skola tillämpas.»;

vid punkten 4:o:

af herrar greve *Spens*, *Rettig*, *Falk*, *Östergren*, *Almgren* och *Ekströmer*, som ansett bankofullmäktiges förslag till aflöningsstater inom de olika grupperna ega företrädare beträffande kamrerare och kassörer framför utskottets förslag samt därför yrkat, att utskottets hemställan i nämnda punkt skulle affattats sålunda:

4:o.

att Riksdagen måtte fastställa följande aflöningsstater att tillämpas från och med 1898 års början för *tjenstemännen* och *vaktbetjeningen* vid riksbankens nedannämnda afdelningskontor, nemligen:

A (grupp 1)

vid kontoret i *Jönköping*:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 2,000: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,250: —
och kassavårdarearfvode	» 750: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,600: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 800: —
och missräkningspenningar	» 600: —
<i>Registratorn</i> , tillika <i>bokhållare</i> , lön	» 1,300: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

B (grupp 1)

vid kontoret i *Karlstad*:*Kamreraren* — — — (lika med A) — — — och vedbrand.

C (grupp 1)

vid kontoret i *Örebro*:*Kamreraren* — — — (lika med A) — — — och vedbrand.

D (grupp 2)

vid kontoret i *Falun*:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 2,000: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,200: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,500: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 600: —
<i>Registratorn</i> , tillika bokhållare, lön	» 1,200: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 600: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

E (grupp 2)

vid kontoret i *Hernösand*:*Kamreraren* — — — (lika med D) — — — och vedbrand.

F (grupp 2)

vid kontoret i *Luleå*:*Kamreraren* — — — (lika med D) — — — och vedbrand.

G (grupp 2)

vid kontoret i *Östersund*:*Kamreraren* — — — (lika med D) — — — och vedbrand.

H (grupp 3)

vid kontoret i *Kalmar*:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 2,000: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,200: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,500: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 600: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

I (grupp 3)

vid kontoret i *Vexjö*:*Kamreraren* — — — (lika med H) — — — och vedbrand.

K (grupp 4)

vid kontoret i *Linköping*:

<i>Kamreraren</i> , lön	kronor 1,800: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 800: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
<i>Kassören</i> , lön	» 1,400: —
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 500: —
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 600: —
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

L (grupp 4)

vid kontoret i *Mariestad*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand.

M (grupp 4)

vid kontoret i *Umeå*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand.

N (grupp 4)

vid kontoret i *Visby*:*Kamreraren* — — — (lika med *K*) — — — och vedbrand;

vid punkten 5 b):

af herrar greve *Spens*, *Rettig*, *Falk*, *Östergren*, *Almgren* och *Ekströmer*,
som yrkat, att utskottet skulle hafva hemställt,

5:o.

att Riksdagen, vid bifall till hvad i punkten 4:o
hemställts, må:

b) å *öfvergångsstat* från år 1898 till fullmäktiges
disposition, för bestridande af ersättning vare sig för
aflöningsbelopp, som utgått enligt stat, tillämpad un-
der år 1897, men som, till följd af kontorens indelning
i grupper, förlorats, eller för mistad andel i arfyoden
för kommissionsbestyr åt de tjenstemän, som pröfvas
deraf böra komma i åtnjutande, anvisa 4,000 kronor.

Herrar *Moberg* och greve *Hamilton* samt *Holmgren* och *Nylander*,
som blifvit valda till ledamöter i särskilda utskottet, hafva, till följd af
arbetena i nämnda utskott, ej deltagit i behandlingen inom bankout-
skottet af detta ärende.

Herrar *Anders Hansson* i *Solberga* och *J. P. Nilsson* i *Käggla*
hafva till följd af beviljad ledighet från riksdagsgöromålen icke deltagit
i den slutliga behandlingen af detta ärende.

BILAGOR.

Bil. A.

Framställningar

angående reglering af aflöningsstaten för tjänstemännen vid
afdelningskontoren i Göteborg och Malmö.

I:o. Göteborg.*Till bankoutskottet.*

Till fullmäktige har styrelsen för afdelningskontoret i Göteborg öfverlemnadt en af kontorets tjänstemän ingifven förnyad framställning om reglering af deras aflöningsförmåner, dervid styrelsen yttrat, att densamma vid noggrann pröfning af berörda framställning funnit de af tjänstemännen till stöd för en löneförbättring anförda skäl och omständigheter vara desto mera behjertansvärda, som göromålen vid kontoret i följd af bankrörelsens oafbrutna tillväxt i högst väsentlig grad ökats, hvadan under sådana förhållanden och då det torde vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att tjänstemännen vid afdelningskontoret, hvilka före den år 1892 af Riksdagen för riksbankens hufvudkontor fastställda lönestat varit i allt väsentligt likställda med tjänstemännen i motsvarande grad vid hufvudkontoret, jemväl skola komma i åtnjutande af en löneförbättring, hvars befogenhet genom nyssnämnda lönestat af Riksdagen blifvit i princip erkänd, styrelsen för sin del på det varmaste förordade bifall till ifrågavarande ansökning.

*Angående
reglering af
aflöningsför-
måner för
tjänstemän-
nen vid riks-
bankens
afdelnings-
kontor i
Göteborg.*

Då fullmäktige, i likhet med styrelsen, anse hvad tjänstemännen i sin berörda, härhos bifogade framställning till stöd för densamma anført vara af beskaffenhet att förtjena afseende, och då riktigt synes vara att återinföra den likställighet med hufvudkontoret i fråga om aflöningsförhållandena, som före den 1892 verkställda regleringen vid sistnämnda kontor egt rum och varit afsedd för kontoren i Göteborg och Malmö, hafva fullmäktige funnit sig böra hemställa om sådan ändring i staten för afdelningskontoret i Göteborg att, med iakttagande det flitpenningar ej vidare skulle få tilldelas ordinarie tjänstemän, nämnda stat komme att upptaga för

Tjänstemännen.*Å lönestat:*

tre i första tjenstegraden, kontorsskrifvare, hvardera kronor 1,500: —	
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie	
tjenst i graden till	» 2,000 —

sex i andra tjänstegraden, ombudsman, bokhållare, kassörer, registrator, hvardera	kronor 2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst i graden till	» 2,500: —
efter tio års till	» 3,000: —
en i tredje tjänstegraden, kamrerare	» 3,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst i graden till	» 3,500: —
efter tio års till	» 4,000: —

Å arfvodesstat.

Tjenstgöringspenningar:

till tjänstemännen i första graden hvardera	kronor 800: —
» » i andra » »	» 1,000: —
» tjänstemannen i tredje »	» 1,200: —

Missräkningspenningar:

till kassörerna, hvardera	kronor 1,500: —
---------------------------------	-----------------

Arfvoden:

till kamreraren för vård om kontorets låne- och säkerhetshandlingar samt andra behållningar	kronor 750: —
till föreståndaren för kommissionsgöromålen	» 750: —
till extra arbeten, semestervikariat och flitpen- ningar för extra ordinarie tjänstemän	» 7,500: —

Slutligen hafva fullmäktige velat fästa uppmärksamheten derå, att, i sammanhang med den föreslagna ändringen i staten, som, om den bifalles, synes lämpligen böra tillämpas från och med den 1 nästkommande juli, samma inskränkning i afseende å tjänstemännens rätt till semester, som i § 75 mom. 4 af bankoreglementet är för hufvudkontoret föreskrifven, torde böra stadgas och sålunda bestämmas, att dylik rätt ej tillkommer tjänsteman i första graden, förr än han kommit i åtnjutande af lönetillägg eller i graden innehaft tjänst på ordinarie stat i minst fem år.

Stockholm den 11 mars 1897.

Pehr Ehrenheim.

R. Törneblad.

J. W. Arnberg.

Tom Liljewalch.

Olof Jonsson.

Rob. Almström.

*Bilaga till 1:o.**Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.*

Undertecknade, tjänstemän vid riksbankens afdelningskontor i Göteborg, tillåta sig härmed värdsamt i år förnya den ansökan om löneförbättring, som vi utan framgång gjort vid 1893, 1894 och 1895 års riksdagar, enär vi förmoda, att utgången berott derpå, att vi måhända ej nog tydligt framställt de skäl och omständigheter, som kunnat leda till bifall.

Den för afdelningskontoret nu gällande staten fastställdes af 1875 års Riksdag, det vill säga för mer än 20 år sedan, och var till år 1892 i öfverensstämmelse med hufvudkontorets stat, hvadan väl tidsförhållandena nu äfven för oss kunna påkalla en förbättring i inkomsterna af liknande skäl som för hufvudkontorets tjänstemän, i synnerhet som kontoret hufvudsakligen genom staden Göteborgs snabba tillväxt haft en oafbrutet växande rörelse.

Af vidfogade tablå n:o 1, gällande för de senaste 10 åren, synes huru betydlig ökningen endast på denna tidrymd varit i åtskilliga rörelsegränar, särskildt hvad beträffar diskonterade växlar, hypotekslån samt postvexel och foliorörelsen.

Som den år 1889 inrättade vaxlingskassan numera ständigt sysselsätter 1 kassör jemte 2 à 3 biträden och personalen sedan ej ökats, är det lätt att förstå, huru mycket mer ansträngande vårt arbete blifvit.

Den skäligen tillökning i inkomsterna, som de ordinarie och med dem likstälde tjänstemännen förr haft att påräkna utaf anslaget å kronor 7,500 (till semestervikariat och flitpenningar), har emellertid allt mer och mer minskats, då kontoret till följd af rörelsens omfång sedan år 1888 haft 6 extra ordinarie tjänstemän att aflöna.

Närslutna tablå n:o 2 visar äfven huru beloppet af flitpenningar, som kunnat tilldelas de ordinarie och tillförordnade tjänstemännen, år från år nedgått, hvilket i synnerhet för dem i 1:sta graden kännes ganska betungande. Tablå n:o 3 visar, huru inkomsterna för 1:sta gradens tjänstemän minskas.

De senaste åren har ingen tjänsteman i 2:dra graden åtnjutit flitpenningar.

Som våra göromål utan tvifvel i omfång och vikt äro fullt jämförliga med dem, som åligga tjänstemännen i motsvarande lönegrader vid hufvudkontoret, våga vi därför förutsätta, att från den synpunkten sedt vår framställan om löneförbättring ej kan anses obillig.

Hvad lefnadsomkostnaderna beträffar är det känt, att hyror och pris på lifsförnödenheter i Göteborg äro fullt ut lika höga som i Stockholm.

Kommunalskatten i Göteborg utgår nästa år per bevilningskrona med kronor 5,37 exclusive kyrkoskatt, i Stockholm med kronor 3,50. Skilnaden är känbar nog för en person med små inkomster.

Den nu ifrågasatta löneförhöjningen skulle i främsta rummet komma de lägst aflönade ordinarie och med dem likstälde tjänstemännen tillgodo, det vill säga de i 1:sta graden, beträffande hvilka tjänstemän det väl vore behjertansvärdt, att åt dem bereddes en i ekonomiskt afseende tryggare ställning, än hvad nu är fallet, helst dessa tjänstemän, såsom af nuvarande förhållanden framgår, först efter många års tjenstgöring såsom extra ordinarier kunnat vinna befordran som tillförordnade eller ordinarie kontorsskrifvare.

Äfven för tjänstemännen i 2:dra graden kunna de nu föreslagna löneförbättringarna anses ganska behöfliga, i synnerhet som utsigterna för dessa tjänstemän att här vinna befordran äro särdeles ringa, enär endast *en* tjänst i 3:dje lönegraden, nemligen kamererarens, finnes upptagen i afdelningskontorets stat. Dessutom hafva såsom förut påpekats, flitpenningarna till dessa tjänstemän på senare åren upphört.

Vi tillåta oss här framlägga följande jämförelse mellan afdelningskontorets stat, sådan den nu är och sådan den skulle blifva, för så vidt vår ansökan beviljas.

Nuvarande aflöningsstat.		Föreslagen ny aflöningsstat.	
<i>För 3 tjänster i 1:sta graden:</i>		<i>För 3 tjänster i 1:sta graden:</i>	
lön..... å 1,000: — kr. 3,000: —		lön..... å 1,500: — kr. 4,500: —	
tjenstgörings-		tjenstgörings-	
penningar å 600: — » 1,800: —	4,800 —	penningar å 800: — » 2,400: —	6,900 —
<i>För 6 tjänster i 2:dra graden:</i>		<i>För 6 tjänster i 2:dra graden:</i>	
lön..... å 2,000: — kr. 12,000: —		lön..... å 2,000: — kr. 12,000: —	
tjenstgörings-		tjenstgörings-	
penningar å 800: — » 4,800: —	16,800 —	penningar å 1,000: — » 6,000: —	18,000 —
<i>För 1 tjänst i 3:dje graden:</i>		<i>För 1 tjänst i 3:dje graden:</i>	
lön..... kr. 3,000: —		lön..... kr. 3,000: —	
tjenstgöringspenningar » 1,000: —	4,000 —	tjenstgöringspenningar » 1,200: —	4,200 —
<i>För två kassörer:</i>		<i>För 2 kassörer:</i>	
missräkningspenningar ... å 1,500: —	3,000 —	missräkningspenningar ... å 1,500: —	3,000 —
<i>Föreståndaren för kommissions-</i>		<i>Föreståndaren för kommissions-</i>	
<i>anstalten:</i>		<i>anstalten:</i>	
missräkningspengar.....	500 —	arfvode.....	750 —
<i>Kamreraren:</i>		<i>Kamreraren:</i>	
arfvode såsom kassavårdare.....	600 —	arfvode.....	750 —
<i>Till semestervikariat och flitpenningar</i>		<i>Till semestervikariat och flitpenningar</i>	
<i>åt ordinarie och extra ordinarie tjänste-</i>		<i>åt extra ordinarie tjänstemän.....</i>	7,500 —
<i>män.....</i>	7,500 —		
Summa kronor	37,200 —	Summa kronor	41,100 —

Skulle vår vördsamma anhållan bifallas, komme afdelningskontorets stat således att ökas med

lön à 500 kronor för 3 tjänster i 1:sta graden	kronor 1,500: —
samt tjänstgöringspenningar à 200 kronor för d:o d:o »	600: —
vidare med tjänstgöringspenningar à 200 kronor för 6 tjänster i 2:dra graden	» 1,200: —
och tjänstgöringspenningar à 200 kronor för 1 tjänst i 3:dje graden	» 200: —
arfvode åt föreståndaren för kommissionsanstalten	» 250: —
arfvode åt kamreraren	» 150: —
Summa kronor	3,900: —

På grund af det anförda och då godkännandet af vår ansökan icke är förenadt med någon synnerligt stor kostnad för riksbanken, våga vi hoppas, att herrar fullmäktige hos Riksdagen täcktes göra framställan om och utverka antagandet deraf med tillämpning från den 1 januari 1897 eller från annan tidpunkt, som herrar fullmäktige därför finna lämplig.

Vi äro lika villige som skyldige att, i händelse vår ansökan bifalles, underkasta oss samma villkor, som gälla vid hufvudkontoret, dels beträffande upphörandet af rättighet till semester för de tjänstemän i 1:sta graden, hvilka ej kommit i åtnjutande af lönetillägg eller i graden innehaft tjänst på ordinarie stat i minst 5 år, dels i fråga om utsträckning af expeditionstiden utöfver den nu bestämda, om så skulle pröfvas nödigt.

Göteborg den 30 december 1896.

A. J. Lundström.
T. f. kamrerare.

V. E. Warvik.
Kassör.

Ernst Hallberg.
Kassör.

G. Eneroth.
Föreståndare för kommissionsanstalten. T. f. registrator.

Carl Kron.

G. W. Backman.
T. f. revisor.

Ch. Lambér.
Kontorsskrifvare.

Ch:s Stockelberg.
T. f. kontorsskrifvare.

C. Nordenberg.
T. f. kontorsskrifvare.

Emil Wolff.
Ombudsman.

P. Norberg.
Tjänsteman i andra graden vid riksbankens afdelningskontor i Göteborg, styrelseledamot för den dagliga förvaltningen vid afdelningskontoret i Karlstad.

Tablå N:o 1

öfver de viktigaste rörelsegrenarne vid Afdelningskontoret omfattande åren 1887—1896.

	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Diskonterade vaxlar..... st.	4,941	5,238	4,482	5,776	6,285	7,127	5,384	5,919	7,799	9,528
Beviljade hypotekslån..... »	498	504	500	531	589	666	737	844	934	1,026
» afbetalningslån..... »	2,822	2,517	2,170	2,025	1,988	2,286	2,138	2,300	2,077	2,197
Utfärdade postvaxlar..... »	2,878	3,104	3,038	3,161	3,931	4,423	3,914	4,133	4,489	4,986
Infriade »..... »	955	1,124	1,384	1,010	1,933	2,148	2,088	2,521	3,059	2,978
Insättningar & Kreditiv..... »	4,342	4,318	4,436	4,511	5,185	5,442	5,011	4,894	4,635	4,351
Uttagningar & »..... »	5,301	5,242	5,362	5,902	6,665	6,912	6,393	6,341	6,953	5,919
Insättningar & upp- och afskrifning »	1,213	1,364	1,374	1,483	1,388	1,483	1,378	1,657	1,534	1,698
Uttagningar & d:o..... »	1,727	1,899	1,943	2,186	2,147	2,345	2,208	2,228	2,006	2,163
Insättningar & folio..... »	491	460	474	494	467	489	562	605	880	1,074
Uttagningar & »..... »	395	265	281	288	373	380	417	362	510	624

Tablå N:o 2

utvisande beloppen af de flitpenningar, som tilldelats ordinarie och e. o. tjenstemän sedan 1887.

	1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896	
Flitpenningar åt ordinarie och tillförordnade tjenstemän	1,075	—	963	91	1,900	—	1,425	—	1,504	18	1,425	—	966	66	700	—	625	—	700	—
D:o åt e. o. tjenstemän samt semesterarfvoden.	3,925	—	3,536	09	4,900	—	6,575	—	6,095	82	6,675	—	6,533	34	6,800	—	6,875	—	6,800	—
Öfverskott till följande år	—	—	500	—	1,200	—	700	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5,000	—	5,000	—	8,000	—	8,700	—	8,200	—	8,100	—	7,500	—	7,500	—	7,500	—	7,500	—

Tablå n:o 3

utvisande de 3 tjenstemännens i 1:sta graden resp. inkomster åren 1887—1896.

	1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896	
Kronor	2,841	66	2,453	90	2,608	34	2,604	17	2,629	17	2,604	17	2,704	17	2,646	12	2,641	67	2,495	82
	med ålders-tillägg 500 kr. inber.														med ålders-tillägg 500 kr. inber.		med ålders-tillägg 500 kr. inber.		med ålders-tillägg 500 kr. inber.	
»	2,168	06	2,094	72	2,041	64	2,075	—	2,125	—	2,096	67	2,179	15	2,183	33	2,183	33	1,925	—
»	1,950	—	2,000	03	2,000	—	2,037	51	2,116	69	2,090	85	2,112	51	1,700	—	1,704	16	1,850	—

Bil. B.

2:o. Malmö.*Till bankoutskottet.*

I sammanhang med förslaget till ändrade bestämmelser i fråga om vissa tjänster vid riksbankens mindre afdelningskontor i förening med inordnande af kommissionsgöromålen i den öfriga expeditionen hafva fullmäktige fäst sin uppmärksamhet på önskvärdheten af ändring i förhållandena vid kontoret i Malmö, så att den särskilda ersättningen för kommissionsbestyren skulle upphöra och lönerna bestämmas med hänsyn dertill. Fullmäktige hafva i det afseendet anmodat styrelsen för kontoret att afgifva förslag till den ändring i aflöningsstaten, som kunde blifva nödig i sammanhang dermed, att de särskilda ersättningarna för kommissionsbestyren upphörde och de belopp, som hittills för sådant ändamål anvisats, kunde ingå i lönestaten. Till följd deraf har styrelsen inkommit med det yttrande och förslag, som innefattas i närlagda skrifvelse. Enligt detsamma skulle den ifrågasatta nya staten ej uppgå till mer än 50 kronor utöfver den nuvarande, när till densamma lägges det belopp, som under senare åren anvisats för kommissionsgöromålen, hvarvid styrelsen dock fäst uppmärksamheten dels å önskvärdheten deraf, att, i likhet med hvad för Göteborgskontoret är bestämdt, något arfvode anvisas åt den, som hufvudsakligast får sig sistnämnda bestyr ålagda, dels ock å behöfligheten af någon höjning af de för extra arbeten, semestervikariat och flitpenningar anslagna belopp.

Med afseende å det af fullmäktige i yttrande till utskottet såväl sistlidet som innevarande år framhållna önskemålet, att särskild ersättning för kommissionsgöromålen måtte upphöra, och då framställning om afdelningskontorens i Göteborg och Malmö fortfarande likställighet i aflöningsförmåner med hufvudkontorets tjänstemän, på sätt före den för sistnämnda kontor vidtagna lönereglering egde rum, kan synas ega fog för sig, särskildt med hänsyn till den likartade gradindelning, som bestämts för hufvudkontoret och kontoren i Göteborg och Malmö samt den tjänstemännen enligt reglementet åliggande skyldigheten att underkasta sig förflyttning från ett till annat af dessa kontor, hafva full-

*Angående
reglering af
aflönings-
staten för
kontoret i
Malmö.*

mägtige, som i fråga om kontoret i Göteborg göra särskild framställning i ämnet, funnit sig hafva all anledning att förorda det framställda förslaget till ny stat för afdelningskontoret i Malmö.

Härvid anse fullmäktige dock, att för omhänderhafvandet af penningar och värdehandlingar något arvode, som fullmäktige föreslå till 500 kronor, bör, såsom vid hufvudkontoret och vid kontoret i Göteborg, bestämmas för den tjänsteman, åt hvilken kommissionsgöromålen komme att till väsentligaste delen anförtras, hvarjemte det till extra arbeten, semestervikariat och flitpenningar utgående belopp synes, med afseende å den af kontorsstyrelsen lemnade redovisning öfver användningen af dessa medel, böra lämpligen höjas med 500 kronor och således bestämmas till 3,500 kronor eller ej fullt hälften af hvad som är för ändamålet anvisadt för afdelningskontoret i Göteborg, der tjänsternas antal ock är dubbelt så stort som vid Malmökontoret.

Häremot skulle, i likhet med hvad vid regleringen af hufvudkontorets stat bestämts, de ordinarie tjänstemännen ej få erhålla del af flitpenningsanslaget samt i afseende å semester stadgas, att tjänsteman i 1:a graden ej eger erhålla sådan, förr än han kommit i åtnjutande af lönetillägg eller i graden innehaft tjänst på ordinarie stat i minst fem år, hvarom bestämmelse borde i mom. 4 af § 75 införas.

I enlighet härmed föreslå fullmäktige, att, med tillämpning från den 1 nästkommande juli, staten för afdelningskontoret i Malmö, i hvad rör tjänstemännen, måtte få följande lydelse:

2:o) Tjänstemännen.

Å lönestat:

två i första tjenstegraden, hvardera	kronor 1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie	
tjänst i graden till	» 2,000: —
två i andra graden, bokhållare, kassör, hvardera	» 2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie	
tjänst i graden till	» 2,500: —
efter 10 års till	» 3,000: —
en i tredje graden, kamrerare	» 3,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie	
tjänst i graden till	» 3,500: —
efter 10 års till	» 4,000: —
ombudsmannen	» 1,500: —

Å arfvodesstat.

Tjenstgöringspenningar:

till tjänstemännen i första graden, hvardera	kronor	800: —
» » i andra » »	»	1,000: —
» tjänstemannen i tredje »	»	1,200: —
» ombudsmannen	»	500: —

Missräkningspenningar:

till kassören	kronor	1,500: —
---------------------	--------	----------

Arfvoden:

till en tjänsteman i 2:a graden för vården af kom- missionsanstaltens kontanta medel och värde- handlingar	kronor	500: —
till extra arbeten, semestervikariat och flitpen- ningar till e. o. tjänstemän	»	3,500: —.

Stockholm den 11 mars 1897.

Pehr Ehrenheim.

R. Törneblad.

J. W. Arnberg.

Tom Liljewalch.

Olof Jonsson.

*Bilaga till 2:o.**Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.*

Sedan herrar fullmäktige, på sätt ett den 30 sistlidne oktober hit ankommet utdrag af herrar fullmäktiges protokoll för den 22 i samma månad utvisar, beslutat äfven från härvarande afdelningskontor infordra yttrande och förslag till den ändring i aflöningsstaten, som kunde blifva nödig i sammanhang dermed, att de särskilda ersättningarne för kommissionsbestyren upphörde och de belopp, som hittills för sådant ändamål anvisats, kunde ingå i lönestaten, får styrelsen, till fullgörande af det densamma sålunda lemnade uppdrag, härigenom vördsamt afgifva följande förslag:

	Förslag till ny aflönings- stat.		Nuvarande aflönings- stat.		Tillökning.	
Första gradens tjenstemän.						
<i>Registratorn:</i>						
Lön	1,500	—	1,000	—	500	—
samt nu varande ålderstillägg kr. 500: —						
Tjenstgöringspenningar	800	—	600	—	200	—
<i>Kontorsskrifvaren:</i>						
Lön	1,500	—	1,000	—	500	—
samt nu varande ålderstillägg kr. 500: —						
Tjenstgöringspenningar	800	—	600	—	200	—
Transport	4,600	—	3,200	—	1,400	—

	Förslag till ny aflönings- stat.		Nuvarande aflönings- stat.		Tillökning.	
Transport	4,600	—	3,200	—	1,400	—
Andra gradens tjänstemän.						
<i>Kassören:</i>						
Lön	2,000	—	2,000	—	—	—
samt nu varande 2:ne ålderstillägg å kr. 500: — hvardera						
Tjenstgöringspenningar	1,000	—	800	—	200	—
Missräkningspenningar	1,500	—	800	—	700	—
<i>Bokhållaren:</i>						
Lön	2,000	—	2,000	—	—	—
samt nu varande 2:ne ålderstillägg å kr. 500: — hvardera						
Tjenstgöringspenningar	1,000	—	800	—	200	—
Tredje gradens tjänsteman.						
<i>Kamreraren:</i>						
Lön	3,000	—	3,000	—	—	—
samt nu varande 2:ne ålderstillägg å kr. 500: — hvardera						
Tjenstgöringspenningar	1,200	—	1,000	—	200	—
Arfvode för vård om kontorets kassor, låne- och sakerhetshandlingar samt för kontroll af kommis- sionsgöromålen	750	—	—	—	750	—
Vaktmästaren.						
Lön	700	—	600	—	100	—
Tjenstgöringspenningar	200	—	100	—	100	—
Summa kronor	17,950	—	14,300	—	3,650	—

Enligt ofvanstående förslag skulle tillökningen i aflöningen blifva ungefär lika med det åt kontoret såsom godtgörelse för kommissionsbestyren för sistlidna år anvisade belopp 3,600 kronor samt tjänstemännens löner komma att blifva öfverensstämmande med dem, som för närvarande äro fastställda för hufvudkontorets tjänstemän, hvilket äfven förut i hufvudsak varit förhållandet från år 1875 till år 1892, då ny lönereglering egde rum vid hufvudkontoret.

Då styrelsen ej trott sig ega befogenhet att i någon afsevärd mån öfverskrida det för ifrågavarande lönereglering afsedda belopp och den ofvan föreslagna fördelningen af detsamma synes styrelsen vara den lämpligaste, samt styrelsen i följd deraf ej kunnat, såsom den önskat, i ofvanuppgjorda förslag intaga något belopp såsom arfvode eller missräkningspenningar åt den 2:dra gradens tjänsteman, för närvarande bokhållaren, som kommer att utföra de hufvudsakligaste göromålen och penningaffärerna i följd af de till kontoret genom skriftväxling inkommande uppdrag, tillåter styrelsen sig vördsamt hemställa, huruvida icke utöfver ofvanberörda förslag ett arfvode, motsvarande det, som bokhållaren vid kommissionsanstalten vid hufvudkontoret åtnjuter, med samma belopp skulle kunna tilldelas en 2:dra gradens tjänsteman vid kontoret — tills vidare bokhållaren — för den dagliga vården och bestyret med för ifrågavarande göromål in- och utgående penningförsändelser och delvis värdehandlingar.

I sammanhang härmed får styrelsen meddela, att af det åt kontoret till extra arbeten, semestervikariat och flitpenningar anslagna arfvode, kronor	3,000: —
skulle till tvenne extra ordinarie tjänstemän komma att utgå kronor	2,000: —
samt, då alla tjänstemän, som bestrida ordinarie befattningar, åtnjuta semester, till semester-vikariat	583: 33
	<u>2,583: 33</u>
och skulle sålunda endast kronor	416: 67
återstå till flitpenningar.	

Malmö, riksbankens afdelningskontor den 30 november 1896.

T. Lundquist.

Ola Andersson.

L. Kiellander.

E. Holmgren.

H. Fr. Ahlström.

*Bil. C.***Fullmäktiges yttrande år 1897.***Till bankoutskottet.*

Det åligger fullmäktige att afgifva utlåtande öfver de inom Riksdagen af herr Söderberg i Första Kammaren (motion n:o 34) samt herrar Elowson och Kardell i Andra Kammaren (motioner n:is 89 och 99) väckta motioner i fråga om skiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens mindre afdelningskontor samt om den förändrade organisation, som deraf kan föranledas.

Dessa motioner äro till syfte och i väsentlig mån äfven till motivering öfverensstämmande med dem, som vid förliden riksdag i samma ämne afgåfvos.

Fullmäktige hade då tillfälle att utförligt yttra sig i afseende å den synnerliga vigten och betydelsen af åtgärders vidtagande för vinnande af det mål, motionärerna åsyftade, och hvad dermed stod i närmaste sammanhang, och få fullmäktige härhos bifoga det då afgifna förslaget.

Hvad sålunda föreslagits ledde dock ej till önskad resultat.

Med anledning deraf, att en lösning af frågan i angifven riktning måste anses vara för riksbanken högst angelägen, funno sig fullmäktige, helst det under dess behandling anmärkts, att något initiativ till ändring af nuvarande förhållanden hvarken utgått från fullmäktige eller från afdelningskontorens styrelser, manade att för sin del å nyo upptaga ärendet, hvarför fullmäktige inhemtat yttranden från vederbörande styrelser, i akt och mening att derefter ingå till bankoutskottet med förslag i ämnet, sedan frågan blifvit inom fullmäktige behandlad. Medan denna behandling ännu pågick, väcktes emellertid de här ofvan omförmälda motionerna, i hvilka behovet af ändring bestämdt och kraftigt framhållles.

Fullmäktige dela motionärernas åsigt och vidhålla sina uttalanden vid 1896 års riksmöte. Det senast förflutna året har nemligen gifvit ytterligare stöd åt den uppfattningen, att särskiljandet af kamrers- och kassörstjänsterna vid de afdelningskontor, der de äro förenade, påkallas redan under nuvarande förhållanden, hvilket lär framgå särskildt af härhos bifogade uppgifter,

dels af svårigheten för innehafvaren af kamrers- och kassörstjänsterna att sköta både kassaexpeditionen och kamreraregöromålen på en gång säkert och tillräckligt snabbt för allmänhetens behöriga betjänande, samt

dels af de hinder för anordnande af en i allo verksam kontroll, som ligger i föreningen af de ifrågavarande tjänsterna.

Härtill kommer, hvad som på mer än ett ställe i handlingarna är framhållet,

att kommissionsgöromålen böra inordnas i den öfriga expeditionen och icke betinga särskild ersättning, i sammanhang hvarmed lönerna blifva sådana, att något tillskott till dem ej erfordras.

Afdelningskontoren hafva på senare tiden i allmänhet befunnit sig i jemn och stadig utveckling. För att denna skall kunna fortgå så, som både allmänhetens och riksbankens intressen kräfva, bör uppenbarligen arbetet vid dem vara ordnad med hänsyn till de förhållanden, som nu äro rådande, icke till dem, som för tio år eller ännu längre tillbaka voro för handen. Det är med hänsigt härtill fullmäktige funnit pligten bjuda att än en gång framlägga förslag till den anordning, som de för sin del funnit erforderlig för tillfredsställande utöfvande af kontorens verksamhet.

I afseende å enskildheterna anse fullmäktige sig kunna och böra i det allra mesta och väsentligen vidblifva sitt förslag af 1896.

Så synes indelningen af kontoren i vissa grupper fortfarande vara nödig. Det är nemligen uppenbart, att kontoren i verksamhet och rörelse förete bestämda olikheter. Vid sådant förhållande lär afseende icke böra fästas vid den önskan, som af en eller annan styrelse uttalats i fråga om likställighet mellan kontoren. Det må vara sant, att förhållandena kunna vexla, men med den indelning, som nu blifvit föreslagen, låter sig förena möjligheten att vidtaga jemkningar t. ex. genom anställande i händelse af behof på extra eller ordinarie stat — liksom nu — af ytterligare en tjänsteman, särskildt der dessa äro endast två, m. m. Att kontoret i Visby skulle, åtminstone innan det visat sig mäktigt af större utveckling, bilda en fjerde grupp, kan ock anses skäligt med hänsyn dertill, att ett eller annat nytt kontor, der verksamheten ej kan antagas blifva så liflig, må i denna grupp inordnas.

I fråga om ålderstillägg, vid hvilkas bestämmande särskildt afseende blifvit fäst derpå, att de lägre tjänsterna rätteligen äro att betrakta som öfvergångsbefattningar, hafva fullmäktige ej funnit skäl att frångå förra årets förslag. Enahanda gäller om semesterrätten.

Då nu två nya kontor tillkommit, lära dessa, för hvilka staten ännu

är provisorisk, böra inordnas i de föreslagna grupperna, och torde tills vidare de kunna hänföras till 3:dje gruppen.

Tillkomsten af dessa två kontor betingar en ökning i det gemensamma anslaget för extra arbeten och semestervikariat. Detta föreslogs 1896 till 20,000 kronor för 11 kontor. De upplysningar, som erhållits angående svårigheten att bereda skälig ersättning åt de extra biträden, som måste antagas för att dels kunna inträda vid inträffande förfall för de ordinarie och dels vinna utbildning för riksbankens tjänst, hafva föranledt fullmäktige att föreslå någon ökning i detta anslag, hvilket skulle af fullmäktige fördelas på de olika kontoren efter pröfning af de särskilda förhållandena. Fullmäktige vilja därför föreslå, att det således för nu ifrågavarande 13 kontor bestämmes till högst 26,000 kronor, efter medelberäkning af 2,000 kronor för hvar kontor, hvarvid dock bör väl ihåggas, att det ena kontoret kommer att kräfvat mindre, det andra mera. Behovet af tillräckliga medels anvisande för det ifrågavarande ändamålet framgår deraf, att i åtskilliga fall de yngre extra ordinarie hittills måst åtnöja sig med arfvoden, som icke stått i rimligt förhållande till det arbete, som af dem fordras, i afseende hvarå härhos bifogade, från kontoren infordrade uppgifter äro egnade att gifva erforderlig ledning.

I afseende å vaktmästarnes aflöning skilja sig styrelsernas förslag något. I de flesta äro, utöfver hvad fullmäktige föreslagit, ålderstilllägg — ett eller två — ifrågasatta. Då vaktmästarnes göromål blifvit mera omfattande och ansvarsfulla i samma mån rörelsen tilltagit, synes det ock billigt, att deras löneförmåner i någon mån förbättras, helst den hittills med större eller mindre belopp till den utgående ersättningen af kommissionsarfvodet nu skulle bortfalla. Fullmäktige föreslå därför, att ett ålderstilllägg af 100 kronor, att utgå efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring, må i stat uppföras för hvarje vaktbetjent.

I fråga om eventuel ersättning efter fullmäktiges bepröfvande till vissa nuvarande tjänsteinnehafvare kan, i följd särskildt af skedda befordringar, det föreslagna belopp, som skulle tills vidare kunna utgå, nedsättas med 800 à 1,000 kronor.

Göromålens fördelning torde böra fastställas af fullmäktige, som, i händelse förslaget blir godkänt, icke skola underlåta att vidtaga och bankoutskottets pröfning vid 1898 års riksdag underställa nödiga ändringar i tjänstgöringsstadgarna, och torde såsom hufvudsaklig ledning för fördelningen böra följas de grunder, som blifvit angifna i 1896 års förslag, dock med möjlighet till jemkning i den ena eller andra enskildheten.

Beträffande den nya statens tillämpning, lär den böra fastställas att taga sin början med år 1898. Angående tjänsternas tillsättande, synes kunna åt fullmäktige uppdragas att, med iakttagande af nuvarande innehafvares rätt, besätta tjänsterna vare sig genom uppflyttande af vederbörande tjänstemän vid hvar kontor eller efter ansökan i vanlig ordning.

Staten skulle således blifva följande:

1:sta gruppen.

Jönköping, Karlstad, Örebro.

<i>Kamreraren</i> , lön	kr. 2,000
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 1,250
och kassavårdarearfvode	» 750
<i>Kassören</i> , lön	» 1,600
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 800
och missräkningspenningar	» 600
<i>Registratorn, tillika bokhållare</i> , lön.....	» 1,300
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700
<i>Ombudsmannen</i> , lön	» 800
<i>Vaktbetjenten</i> , lön	» 400
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor,	
tjänstgöringspenningar	» 200
iemte fri bostad och vedbrand.	

2:dra gruppen.

Falun, Hernösand, Luleå, Östersund.

<i>Kamreraren, lön</i>	kr. 2,000
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 1,200
och kassavårdarearfvode	» 600
<i>Kassören, lön</i>	» 1,500
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 700
och misräkningspenningar	» 600
<i>Registratorn, tillika bokhållare, lön</i>	» 1,200
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom registrator vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 600
<i>Ombudsmannen, lön</i>	» 800
<i>Vaktbetjenten, lön</i>	» 400
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjenst med 100 kronor,	
tjenstgöringspenningar	» 200
jemte fri bostad och vedbrand.	

3:dje gruppen.

Kalmar, Linköping, Mariestad, Umeå, Vexjö.

<i>Kamreraren, lön</i>	kr. 2,000
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjenst såsom kamrerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjenstgöringspenningar	» 1,200
och kassavårdarearfvode	» 600

<i>Kassören, lön</i>	kr. 1,500
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 700
och missräkningspenningar	» 600
<i>Ombudsmannen, lön</i>	» 800
<i>Vaktbetjenten, lön</i>	» 400
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor, tjänstgöringspenningar	» 200
jemte fri bostad och vedbrand.	

4:de gruppen.

Visby.

<i>Kamreraren, lön</i>	kr. 1,800
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kam- rerare vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 800
och kassavårdarearfvode	» 600
<i>Kassören, lön</i>	» 1,400
hvilket belopp efter 5 års ordinarie tjänst såsom kassör vid riksbankens afdelningskontor kan förhöjas med 400 kronor och efter 10 års med ytterligare 400 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 700
och missräkningspenningar	» 500
<i>Ombudsmannen, lön</i>	» 600
<i>Vaktbetjenten, lön</i>	» 400
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 100 kronor, tjänstgöringspenningar	» 200
jemte fri bostad och vedbrand.	

På *gemensam stat* för 13 kontor till fullmäktiges disposition för
extra arbeten och semestervikariat kr. 26,000

Öfvergångsstat, till fullmäktiges disposition för bestridande af ersättning för mistad andel i arfvoden för kommissionsbestyr åt de tjänstemän, som pröfvas deraf böra komma i åtnjutande kr. 3,000

Jemföras nu slutsummorna i den nya definitiva staten med totalbeloppet enligt nu gällande stat, ålderstilläggen oräknade, eller med kronor 104,500, befinnes, att för 13 kontor nu utgår för år kr. 104,500, hvartill kommer ersättning för kommissionsgöromål under

1896 för 11 kontor » 27,700
 förslagsvis för Linköping och Mariestad samt för ett kvartal till Umeå-kontoret, hvilket 1896 var öppnadt blott nio månader » 3,700

kronor 135,900.

Den nya staten upptager:

3 kontor à 10,400	kr.	31,200
4 » » 9,800	»	39,200
5 » » 8,000	»	40,000
1 » » 7,000	»	7,000
på gemensam stat	»	26,000
		kronor 143,400,

hvidan skilnaden skulle blifva 7,500 kronor, hvaraf det allra mesta skulle komma på anslaget till vikariatsersättning m. m.

Protokollsutdrag, innefattande tvenne fullmäktiges i visst afseende afvikande mening, bifogas.

Stockholm den 5 mars 1897.

Pehr Ehrenheim.

R. Törneblad.

Tom Liljewalch.

Rob. Almström.

*Utdrag af protokollet, hållet hos herrar fullmäktige i riksbanken
den 5 mars 1897.*

§ 1. Beslöts och justerades fullmäktiges utlåtande till bankoutskottet i anledning af väckta motioner om skiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid afdelningskontoren, hvarvid skriftlig reservation aflemnades af herr Jonsson, med hvilken herr von Friesen instämde, i hvad anginge lägsta aflöningsstatens tillämpning på vissa kontor, varande reservationen af följande lydelse:

»Då pensionerna för personalen vid nuvarande elfva mindre kontor enligt förslaget komme att ökas med 15,400 och ålderstilläggen med 4,100 kronor, hvarutaf i årligt medeltal torde komma att utgå omkring 8,000 kronor och hvarmed således förslagets slutsumma bör förhöjas, har jag ansett, att aflöningsstaten bort kunna nedbringas, så att skiljaktigheten mellan den nu gällande och den föreslagna blifvit mindre. Detta så mycket hellre, som avancementen till handhafvareskapet af den dagliga förvaltningen ställer sig så fördelaktig vid dessa kontor. Af de åtta tjänstemän, som der äro handhafvare af den dagliga förvaltningen, hafva nemligen efter deras inträde i riksbankens tjänst en erhållit denna befattning om två år, en om tio och de öfriga efter respektive 13, 14, 15, 16 och 17 år. I afseende å särskildt lönen för kamrerarne må derjemte erinras, att dessa varda befriade från sin nuvarande risk att såsom kassörer förlora penningar vid räkning af sådana.

Lönen för kamrerarne har därför synts mig kunna sättas till

vid 1:sta gruppen, lön	kronor	1,800	
tjänstgöringspenningar	»	1,200	
kassavårdarearfvode	»	600	3,600
vid 2:dra och 3:dje	»	1,800	
	»	1,000	
	»	600	3,400

och vid 4:de gruppen (Visby)	kronor	1,600	
	»	1,000	
	»	600	3,200
och lönen för kassörerna			
vid 1:sta gruppen, till lön	»	1,400	
tjenstgöringspenningar	»	800	
missräkningspenningar	»	600	2,800
vid 2:dra och 3:dje, till	»	1,200	
	»	800	
	»	600	2,600
och vid 4:de gruppen (Visby)	»	1,200	
	»	800	
	»	400	2,400
samt lönen för registratör-bokhållaren			
vid 1:sta gruppen, till lön	»	1,200	
tjenstgöringspenningar	»	800	2,000
och vid 2:dra gruppen, till	»	1,200	
	»	600	1,800

med i förslaget upptagna ålderstillägg för samtliga dessa tjänster.

Enligt min mening borde då lägsta aflöningsstaten tillämpas för de nya kontor, som inrättas, ty det är lättare att flytta upp ett kontor i aflöning än ned, och således skulle de nyinrättade kontoren i Linköping och Mariestad till en början likställas med Visby. Äfven Umeå borde helst likställas med Visby och svårigheten med ombudsmannens lön, som der är 800 kronor, kan på ena eller andra sättet undanröjas.

Ett bifall till detta mitt ändringsförslag torde kanske göra nödigt att något höja det å öfvergångsstat uppförda beloppet.»

Som ofvan.

Ur protokollet

Hjalmar Marin.

**Enligt sammandraget för den 31 december 1896 utgjorde
antalet för kontoren i:**

	Vexlar.	Hypoteks- lån.	Afbetal- ningslån.	Kreditiv m. m.
Jönköping	646	142	958	78
Karlstad	1,172	256	375	51
Örebro	2,066	243	400	48
Falun	1,322	120	510	22
Hernösand	592	135	175	21
Luleå	382	131	1,222	92
Östersund	640	90	287	91
Kalmar	511	97	768	36
Vexiö	245	195	725	70
Umeå	88	14	287	1
Visby	334	139	431	134
Malmö	1,496	59	539	100
Göteborg	2,362	354	4,774	194
Hufvudkontoret	2,438	705	2,689	312

Tabell,

utvisande för år 1896 vid nedannämnda afdelningskontor antalet

Vid kontoret i:	Sammanlagda diskonterings- och låneposter (vexlar, hypoteks- och afbetalningslån).	Beviljade kassakreditiv.	Utfärdade postremissvexlar.	Uppdrag i kommissionsväg.
Falun.....	5,168	22	3,695	3,781
Hernösand.....	3,285	21	2,957	6,258
Jönköping.....	4,288	78	4,636	8,675
Kalmar.....	3,403	36	3,055	5,126
Karlstad.....	5,756	51	7,756	12,423
Luleå.....	3,307	93	2,182	5,447
Umeå *).....	523	1	1,384	953
Vexjö.....	2,382	71	2,636	4,591
Visby.....	2,108	134	2,260	839
Örebro.....	8,326	48	6,650	9,093
Östersund.....	3,250	91	2,020	3,900
Summa	41,796	646	39,231	61,086
utgörande således medeltalet för hvarje kontor.....	3,800	59	3,566	5,553

*) Öppnadt den 1 april 1896.

Tabell,

utvisande *antalet* under år 1896 vid riksbankens afdelningskontor diskonterade vexas, utlemnade lån m. m. samt vinst i jemna tusental.

Vid kontoret i:	Vexas.	Hypotekslån.	Kreditiv *).	Afbet. lån *).	Postvexas.	Lagsökningar.	Vinst kronor.
Göteborg	9,528	1,026	196	4,816	4,986	967	492,000
Malmö	5,822	203	100	547	3,518	52	279,000
Falun	4,310	345	22	513	3,695	216	57,000
Hernösand	2,717	392	21	176	2,957	6	174,000
Jönköping	2,882	448	78	958	4,636	12	108,000
Kalmar	2,310	326	36	767	3,055	27	48,000
Karlstad	4,634	745	51	377	7,756	126	105,000
Luleå	1,611	433	93	1,263	2,182	—	75,000
Umeå **)	208	27	1	288	1,384	11	{ förlust 15,769,27
Vexjö	983	655	71	744	2,636	83	49,000
Visby	1,248	425	134	435	2,260	82	50,000
Örebro	7,084	842	48	400	6,650	9	165,000
Östersund	2,703	254	91	293	2,020	52	63,000

*) Utestående vid årets slut.

**) Öppnades den 1 april 1896.

Uppgift

å kommissionsgöromålen vid nedannämnda afdelningskontor
under år 1896.

Afdelningskontoret i:	Antal uppdrag.	Belopp i jemnadt tal.	Arfvode kronor.
Falun	3,781	3,256,200	2,000
Hernösand	6,258	24,300,100	2,800
Jönköping.....	8,675	9,076,900	3,700
Kalmar.....	5,126	2,580,100	2,650
Karlstad	12,423	9,645,000	3,900
Luleå.....	5,447	3,019,300	3,100
Umeå *).....	953	404,300	800
Vexiö.....	4,591	3,342,900	2,550
Visby.....	839	1,313,500	500
Örebro.	9,093	12,369,600	3,800
Östersund.....	3,900	11,616,900	1,900

*) Öppnadt den 1 april 1896.

*Bil. Ca.***Bilagor till fullmäktiges yttrande år 1897.****Yttranden**

angående förslaget om kamrers- och kassörstjänsternas åtskiljande, afgifna af styrelserna för riksbankens kontor i:

I:o. Falun.

»Till herrar fullmäktige i riksbanken.

Genom utdrag af herrar fullmäktiges protokoll den 24 sistlidne september har styrelsen för riksbankens afdelningskontor i Falun blifvit anmodad att, i anledning af väckt fråga om åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid de riksbankens afdelningskontor, der dessa tjänster nu äro förenade, afgifva yttrande och förslag:

1:o) om betydelsen af de ifrågavarande tjänsternas skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten;

2:o) om de ändringar i tjensteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, som i sammanhang dermed borde ske; samt

3:o) om de ändringar i lönestaten, som påkallades af den nya organisationen, hvarvid äfven vaktmästarelönen borde tagas i betraktande.

Till åtlydnad häraf får styrelsen, som anser de båda ifrågavarande tjänsternas åtskiljande vara af synnerlig vigt för vinnande af en snabbe expedition af göromålen och en säkrare kontroll, vördsamt anföra följande.

Hvad först beträffar de *åligganden*, som böra tillkomma vederbörande tjänstemän, synas dessa lämpligen kunna fördelas sålunda:

Kamreraren skulle tillkomma: att jemte handhavande styrelseledamoten utöfva kassavården, att föra hufvudbok och kassabok samt afräkningsbok för löpande räkningen med hufvudkontoret, att kontrollera veckolistor och dagliga kassarapporter samt afräkningsböckerna för upp-

och afskrifnings-, depositions-, folio- och kreditivräkningarne, dock med undantag af kontrollränteberäkningen å dessa räkningar, som lämpligen torde kunna verkställas af kassören *efter* expeditionstiden, vidare att emottaga och granska till föredragning inlemnade handlingar, att skriftvexla med allmänheten i upp- och utlåningsärenden, att föra debetsidan i kassadiariet öfver kommissionsgöromålen, att uppgöra nödiga extrakt, att kontrollera förfallo- och nummerböckerna, att verkställa ränteberäkning i andra hand å växlar och lån, att uppgöra vecko- och månadsrapporter, med undantag dels af veckokassarapporten, som torde uppgöras af kassören, och dels rapporten öfver statskontorets folioräkning och förskottsräkningen för länsstyrelsens anvisningar, som torde uppgöras af registratorn, att lemna sifferuppgifterna till föreskrifna hel- och halfårsberättelserna, samt slutligen att kontrollera avisbrefven.

Kassörens åligganden torde komma att utgöras af kassagöromålen och förande af anteckningsbok öfver den dagliga kassarörelsen, ränteberäkning i andra hand å upp- och afskrifnings-, depositions- och kreditivräkningarne, förande af creditsidan i kassadiariet öfver kommissionsgöromålen samt diariets summering, inläggning och afsändning af afgående posten för kommissionerna, uppgörande af veckokassarapporter, förande af samtliga nummerböcker samt förande af listan öfver afgifter för vaxelinkasseringar.

Registratorn torde det tillkomma att föra registerböckerna med hvad dertill hörer, att föra förfalloböckerna och afräkningsböckerna för upp- och afskrifnings-, depositions-, folio- och kreditivräkningarne, att utskrifva qvittenser å nämnda räkningar, att verkställa ränteberäkning i första hand beträffande samtliga rörelsegrenar, samt att uppgöra rapporter öfver statskontorets folioräkning och öfver räkningen »förskott för länsstyrelsens anvisningar».

Förande af veckolistor och föredragningslistor, utskrifning af anmälningssedlar, postväxlar, avislistor och avisbref samt biträde vid kassan och jemväl annat biträde torde kunna anförtros åt *e. o. tjänstemän*.

Vid sådan fördelning af tjänstegöromålen blefve *kontrollen* skärpt, då densamma, jemväl i de fall, der handhavande styrelseledamoten hittills varit ensam kontrollerande, komme att fördelas mellan honom och kamreraren; och anser sig styrelsen särskildt böra franhålla önskvärdheten, att den af kassören inlemnade kassan för dagen kontrollerades af handhavaren och kamreraren gemensamt.

Att allmänheten skall genom skiljande af kamrerare- och kassörs-tjänsterna *snabbare* betjenas framgår deraf, att kassören får odeladt

egnad sig åt kassagöromålen, hvilka nu ofta störas af hans åliggande att granska till föredragning inlemnade handlingar äfvensom att tillhandagå allmänheten med upplysningar i låneärenden m. m.

Hvad slutligen angår de *aflöningsförmåner*, som böra, i händelse den ifrågasatta omorganisationen komme till stånd, tillkomma vederbörande tjänstemän, anser styrelsen, med fästad hänsyn särskildt till de höga lefnadskostnaderna härstädes, lönestaten vid afdelningskontoret böra bestämmas i likhet med hvad af herrar fullmäktige i dess betänkande till bankoutskottet af den 16 april detta år föreslagits för kontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro, hvarjemte det för extra biträde vid kontorsgöromålen och semestervikariat nu utgående belopp 1,700 kronor torde böra bibehållas.

Lönestaten för härvarande afdelningskontor torde således, efter styrelsens åsigt, böra blifva följande:

Kamreraren, lön	2,000: —
(med två ålderstillägg å hvarterda 500 kr.)	
tjänstgöringspenningar	1,250: —
kassavårdsarfvode	750: —
Kassören, lön	1,600: —
(med två ålderstillägg å hvarterda 400 kr.)	
tjänstgöringspenningar	800: —
missräkningspenningar	600: —
Registratorn, lön	1,300: —
(med ett ålderstillägg af 400 kr.)	
tjänstgöringspenningar	700: —
Ombudsmannen, lön	800: —
Vaktbetjenten, lön	400: —
tjänstgöringspenningar	200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	
Extra biträde och semestervikariat	1,700: —
Summa kronor	12,100: —

Falun i riksbankens afdelningskontor den 17 november 1896.

J. E. Eklund.

O. Herdin.

R. Stenfelt.

K. A. Bladin.

Bil. C b.

2:o. Hernösand.

»Till herrar fullmäktige i riksbanken.

Med föranledande af styrelsen tillhandakommet utdrag ur herrar fullmäktiges protokoll den 24 nästlidne september, deri inforrats styrelsens yttrande och förslag i vissa uppgifna hänseenden beträffande ifrågasatt åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid de mindre afdelningskontoren, får styrelsen i sådant afseende vördsammast anföra:

1:o) *i fråga om betydelsen af de ifrågavarande tjänsternas skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten,*

att styrelsen, som till fullo delar den vid nästlidne riksdag af vederbörande motionärer och af herrar fullmäktige i ärendet meddelade allmänna uppfattning, särskildt beträffande detta kontor vill erinra, att dess verksamhet redan nått den omfattning, att behofvet af den ifrågasatta tjänsteförändringen vid upprepade tillfällen gjort sig ganska kämbart gällande, i synnerhet vintertid med då tillämpade postförhållanden. Kamrerns egenskap af mellanhand mellan allmänheten och styrelsen har sålunda ganska ofta icke obetydligt fått eftersättas, granskning af lånehandlingar m. m. ej sällan måst blifva knapphändig, och hans åligganden i allmänhet kräft den största vaksamhet för att ej genom sin mångfald blifva bristfälligt tillgodosedda, hvilket förhållande icke torde vara lämpadt att betrygga vare sig önskvärd kontroll eller bankverksamheten i öfrigt;

2:o) *beträffande de ändringar i tjänsteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, som i sammanhang dermed borde ske,*

att styrelsen tänkt sig följande fördelning af göromålen:

I. Kamreraren åligger hufvudsakligen:

vård af dagkassan (jemte handhafvaren af dagliga förvaltningen);
låneansökningars mottagande och granskning;
kommissionsanstalten (korrespondens och minnesbok);
granskning och attestering af alla rapporter och ränteberäkningar;
hufvudboken, kassakontrollboken och kontrollböckerna för alla giro-räkningar;

kontrollering af förfalloböcker, avisbref och depositionsboken; föredragningslistorna.

II. *Kassören* åligger hufvudsakligen:

alla kontanta in- och utbetalningar;
kassabok (kassalista);
alla rapporter;
nummerböcker för vaxlar och lån.

III. *Registratorn* åligger hufvudsakligen:

registret;
alla giroräkningsböcker och depositionsboken;
alla ränteberäkningar;
kommissionsanstaltens kassabok;
anmaningsbref, avisbref och förfalloböcker;
veckolistor;
utskrift af insättningsbevis, postvaxlar och anvisningar;
avislistor;
insättningsblanketter och anmälningssedlar.

Vid de afdelningskontor, der endast en extra ordinarie tjänsteman finnes, eger handhafvaren af den dagliga förvaltningen, då semester eller annan ledighet för ordinarie tjänsteman ej därför lägger hinder i vägen, att på den extra ordinarie tjänstemannen öfverflytta en del af kamrerarens och registratorns åligganden, hvilket förhållande blifver regel, då två eller flere extra ordinarie tjänstemän äro vid kontoret anställda.

Likaledes eger handhafvaren af den dagliga förvaltningen att fördela öfriga vid kontoret förefallande göromål.

3:o) *vidkommande de ändringar i lönestaten, som påkallades af den nya organisationen, hvarvid äfven vaktmästarelönen borde tagas i betraktande,*

att styrelsen, under förutsättning, att den särskilda ersättningen för kommissionsbestyren icke vidare bör utgå, utan i stället de fasta aflöningsgarnes totalbelopp ökas, anser aflöningsförmånerna lämpligen böra utgå med följande belopp:

	Lön.	Tjenstgöringspengar.	Arfvode.	Missräkningspengar.	Summa.	Ålders-tillägg.	1895 års	
							aflöning med kommissionsarfvode.	ålders-tillägg.
Kamreraren	2,000	1,250	750	—	4,000	2 å 500	4,800	2 å 500
Kassören	1,600	800	—	600	3,000	2 å 400	—	—
Ombudsmannen	800	—	—	—	800	—	800	—
Registratorn	1,300	700	—	—	2,000	1 å 400	2,700	2 å 300
Till extra biträde och semestervikariat	—	—	1,000	—	1,000	—	1,700	—
Vaktbetjent.	400	200	—	—	600	—	500	—
Kronor	—	—	—	—	11,400	—	10,500	—

För att icke alltför mycket minska ordinarie tjenstemäns aflöning torde personliga lönetillägg böra anvisas.

Såsom af ofvanstående förslag framgår, har styrelsen ansett afdelningskontoret böra likställas med kontoren af första gruppen, och detta derför att, då såväl utlåning, omsättning och levererade vinstmedel under senare åren vid detta kontor varit större än vid förenämnda kontor af första gruppen, samt ansvaret för kontorets behöriga skötsel torde böra beräknas i proportion härefter, och då härtill kommer, att lefnadsförnödenheter och bostadshyror härstädes ställa sig väsentligt högre än vid nyssnämnda kontor, torde ett mindre antal expeditioner icke böra föranleda dertill, att kontoret upptages i en kategori underlägsen den här ofvan nämnda.

Slutligen tillåter sig styrelsen framställa den mening, att enär fråga uppstått att åt riksbanken bereda en vidsträcktare och delvis förändrad verksamhet genom öfvertagande af all sedelutgifning, det synes styrelsen såsom för riksbankens verksamhet synnerligen fördelaktigt, i fall de ifrågasatta behöfliga förändringarna i tjenstgöringen, afseende ju hufvudsakligen ökad möjlighet för ordinarie tjenstemännen vid afdelningskontoren att medhinna fullgörandet af sina åligganden, redan hunnit blifvit genomförda och inöfvade vid den tidpunkt, då en så genomgripande ökning i bankens verksamhet som den föreslagna vunne tillämpning.

Hernösand i riksbankens afdelningskontor den 10 november 1896.

C. D. Uppström.

P. E. Huss.

Edr. Ericsson.

A. Ekelund.

Bil. Cc.

3:o. Jönköping.

»Till herrar fullmäktige i riksbanken.

Sedan med anledning af tillhandakommet protokollsutdrag i fråga om åtskiljande af kamrerare- och kassörsbefattningarna vid de mindre afdelningskontoren handhavande styrelseledamöterna vid de i afseende å rörelsens omfattning närmast likställda afdelningskontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro i och för öfverläggning i ärendet sammanträffat, hafva desse i en till styrelsen stäld skrifvelse redogjort för behofvet af ifrågavarande tjänsters skiljande samt tillika framlagt förslag till de ändringar, som vid nämnda kontor påkallas af en eventuel omorganisation.

Vid den granskning, styrelsen underkastat ifrågavarande skrifvelse, har styrelsen ej funnit något att erinra, så mycket mindre som den till sitt innehåll i väsentliga delar öfverensstämmer med hvad styrelsen sistlidna år för herr deputeraden för den inre förvaltningen haft äran framhålla.

På grund häraf får styrelsen till fullgörande af det genom åberopade protokollsutdrag åt styrelsen meddelade uppdrag såsom eget utlåtande och förslag vördsamt härmed öfverlemnna nämnda, af styrelsen biträdda skrifvelse; men har styrelsen tillika ansett sig särskildt böra betona, att den alltjemt fortgående stegringen af göromålen i kassa-expeditionen oafvisligen kräfver, att kamrerare- och kassörsbefattningar så skyndsamt som möjligt åtskiljas.

Till ledning vid bedömandet af omfattningen af kontorets rörelse anholder styrelsen till sist att få hänvisa till vidfogade tablå n:o 3.

Jönköping i riksbankens afdelningskontor den 7 november 1896.

A. M. Leuhusen.

A. E. Almén.

Rich. Lindgren.

J. W. Spens.»

Bilaga till 3:o.

Till styrelsen för riksbankens afdelningskontor i Jönköping.

Sedan herrar fullmäktige infortrat respektive styrelsers yttrande och förslag i afseende på omreglering af tjänsterna vid de mindre af-

delningskontoren, hafva vi, hvar och en dertill bemyndigad af sin styrelse, sammanträffat för att rådpläga och taga del af hvarandras erfarenheter i den för kontoren så synnerligen viktiga frågan, och hafva vi dervid förenat oss om följande uttalande.

Redan länge har föreningen af kamrerare- och kassörsbefattningarne visat sig vara i flera afseenden mycket olämplig och deras åtskiljande framträdtt som ett behof, hvilket, i den mån kontorens verksamhet ökats, blifvit allt mera trängande. Detta har ock blifvit framhållet, icke allenast af oss under hand för herr deputeranden för den inre förvaltningen, utan äfven af Riksdagens herrar revisorer af afdelningskontoren.

Den olägenhet af nuvarande anordning, som först framträder, och hvilken väl ock torde vara af större betydelse, är försvagandet af kontrollen, särskildt kassakontrollen.

Den banktjensteman, hvars verksamhet framför allt bör vara föremål för kontroll, är helt naturligt kassören. Det är därför olämpligt, att den, som förrättar kassörstjänst, sättes som förste tjensteman vid expeditionen och såsom den, hvilken har att i första rummet öfvervaka göromålen. Kamreraren-kassören åligger, bland annat, all sammanfattningsbokföring. Han har att ansvara för veckolistorna och derur taga alla uppgifter för hufvudbokföringen, kontrollera all bokföring vid upp- och afskrifnings-, folio- och kreditivräkningar m. m., att upprätta rapporter och förrätta bokslut. Den kontroll, som derigenom utöfvas å kassörsverksamheten, åligger sålunda vid riksbankens s. k. mindre afdelningskontor hufvudsakligen kassören sjelf. Nödvändigheten att frånga en sådan anordning torde ligga i öppen dag.

Vidare måste anses som origtigt och för öfrigt stridande mot riksbankens principer i afseende å kassavård, att kassören i förrättningskassan och kamreraren såsom ene vårdaren af dagkassan, ur hvilken kassa tillhandahålles för den dagliga rörelsen erforderliga sedlar och mynt, och till hvilken efter slutad expedition i förrättningskassan uppkomna behållningar inlevereras, är en och samme person. Handhavande styrelseledamoten kan nemligen ej alltid medhinnna att kontrollera allt, som från förrättningskassan öfvergår till dagkassan. Härtill bör han hafva biträde af den, som jemte honom deltagar i kassavården. Men det är, enligt nu gällande bestämmelser, kamreraren-kassören, som då skulle komma att kontrollera sig sjelf.

Ett annat missförhållande af kamrerarens dubbla egenskap af kassör och vårdare af dagkassan, som oupphörigen framträder, är, att vid de tillfällen, då under pågående expedition förrättningskassan behöfver för-

stärkning af sedlar och mynt, kamrern, för att skaffa sig denna förstärkning, måste gå ifrån expeditionen och i följd deraf lemna så godt som utan tillsyn de kontanta medel och värdehandlingar m. m., han der har liggande. Härigenom upphäfves i sjelfva verket också kamrerarens ansvar såsom *kassör* och *skulle* vid uppgörande af dagens räkenskaper en balans visa sig, torde kamreraren mot sitt bestridande svårligen kunna åläggas betalningsskyldigheten därför, alldenstund han icke oafbrutet från början till slut fått egna kassaexpeditionen sin tillsyn utan af sin dubbeltjenst varit nödsakad att då och då derifrån aflägsna sig.

En förening af general- och dagkassevård med förrättande af kassörstjenst är derfore, såsom redan antydts, i principen orimlig, och måste i praktiken vid den alltjemt ökade rörelsen leda till stora svårigheter och möjligen äfven till förlust för banken.

Lätteligen inses ock, att kassören, som skall bära ansvaret för göromålen inom kassaexpeditionen, bör, ostörd af andra sysslor under expeditionstiden, få egna sig deråt och slippa att dela sin uppmärksamhet på åligganden af andra slag, som samtidigt skola fullgöras.

Kassagöromålen hafva hittills varit stadda i jemn tillväxt och numera nått den omfattning, att de under kontorens öppethållande kräfva sin man för sig. En extra tjensteman har ständig sysselsättning som biträde åt kassören, och mycket ofta behöfver han hjälp af två extra ordinarier, hvaraf den ene då är fullt upptagen med uppräkning och sortering af skiljemynt.

Men med nuvarande organisation är kassören ej endast kassör, han är också kamrerare och skall i denna egenskap icke blott biträda handhafvande styrelseledamoten i kontrollen öfver expeditionen i sin helhet, utan äfven underhandla med allmänheten i låneärenden, vara mellanhand mellan denna och styrelsen, sköta korrespondensen med i landsorten boende kunder samt besörja hufvudbokföringen m. m.

Då emellertid, såsom ofvan blifvit påvisadt, kamreraren i sin egenskap af kassör har full sysselsättning under expeditionstiden, torde vara klart, att de göromål, som för honom borde vara hufvudsak, kamreraregöromålen, få sitta hårdt emellan. Kamrerarebefattningen har genom sin sammanslagning med kassörstjensten sålunda faktiskt förlorat sin uppgift i afseende å kontrollen, i det att någon sådan öfver expeditionen i sin helhet från kamrerarens sida nu ej är i nämnvärd mån möjlig.

Men ej heller allmänhetens berättigade anspråk på god och snabb expedition blifva under kamrerarens nuvarande dubbelställning tillgodo-

sedda. Så kunna t. ex. personer, som infinna sig på banken för att inlemna vexlar eller lån, sällan eller aldrig påräkna att ostörde af obehöriga få underhandla med kamreraren om sina angelägenheter, då denne för det mesta är omgifven af folk, som har en eller annan ut rättning i kassan, och dermed är den discretion, som många fordra och värdera, och hvilken i riksbankens reglemente så ofta påbjudes, tillspillogifven. Om kamreraren sålunda skall underhandla med besökande i låneärenden, blifva trafikanterna i kassan uppehållna. Fordra dessa åter att blifva skyndsamt expedierade, måste de förra gifva sig till tåls.

Till allt detta kommer under expeditionstiden äfven utförandet af med posten inkomna kommissionsuppdrag, för hvilka jemlikt gällande, fullt nödvändiga bestämmelser, redovisning skall lemnas med omgående.

Att sammanförandet på en hand af alla de olikartade göromål, som ofvan blifvit antydda, skall leda till att såväl försvaga kontrollen som att ej alla göromål kunna egnas den omsorgsfulla och skyndsamma handläggning, som önskligt vore, torde klart inses; och härmed torde vi till fullo hafva ådagalagt, att åtskiljandet af kamrerare och kassörstjänsterna är ett behof, som icke låter afvisa sig.

Vi hafva nu visserligen endast skärskådat förhållandena vid kontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro, men vi äro dock fullkomligt öfvertygade, att de skäl, som vid dessa kontor hufvudsakligen tala för en förändrad arbetsfördelning, hafva sin giltighet för alla riksbankens smärre afdelningskontor.

Enligt vårt förmenande kunna kamrerare- och kassörstjänsterna åtskiljas och den oundgängligen erforderliga förändringen i arbetsfördelningen vinnas utan inrättandet af nya ordinarie tjänster och utan att riksbankens utgifter för aflöningen i nämnvärd mån ökas.

En efter närvarande förhållanden lämplig omreglering af tjänstebefattningarne bör nämligen kunna försiggå på sådant sätt, att, med indragning af nuvarande kontors- och kassaskrifvaretjensten (i Örebro ännu anordnad utöfver stat) hos kontoren anställas en kamrerare, en kassör och en registrator.

Härförutom behöfva kontoren gifvetvis, fortfarande som hittills, biträde af extra ordinarie tjänstemän.

I afseende på grunddragen för arbetsfördelningen, sådan vi tänkt oss densamma, bedja vi få hänvisa till innehållet af härvid fogade *bilaga n:o 1*.

I detalj lär ej vara lämpligt fastslå någon viss arbetsordning, gällande för flera kontor, enär förhållandena på olika orter i somliga afseenden ställa sig väsentligen olika.

En punkt i den af oss föreslagna arbetsfördelningen, hvarå vi bedja att särskildt få fästa uppmärksamhet, är förslaget, att kamreraren endast skall kontrasignera (ej som nu underskrifva) breffen i låneärenden. Vi anse nemligen, att alla utgående bref, liksom förhållandet torde vara inom privatbankerna, böra underskrifvas af verkställande direktören. Kontrollen vunne derigenom i styrka, hvarförutom handhafvande styrelseledamoten finge bättre tillfälle att öfvervaka korrespondensen med allmänheten.

Återstår slutligen frågan om hvilka förändringar i lönestaten, som kunna påkallas af en ny organisation af tjänsterna.

Till en början bedja vi då få framhålla, hurusom tjänstemännens aflöningar för närvarande till stor del bestå af den särskilda ersättning, som utöfver aflöningsstaten lemnas för kommissionsgöromålen, utan hvilket tillskott till de ordinarie löneförmånerna, dessa otvifvelaktigt äro alldeles för knappt tillmätta i förhållande till de tränga och ansvarsfulla göromålen.

Arfvodet för kommissionsgöromålen, som likvisst icke fått upp-bäras under ledighet, torde under innevarande år kunna beräknas till omkring 1,280 å 1,475 kronor för kamreraren och omkring 850 kronor för registratorn. Vid denna beräkning har då naturligtvis icke tagits i betraktande den förändring i angifna beloppen, som orsakats af att båda dessa tjänstemän tillfälligtvis haft förordnande att under en del af året uppehålla högre befattningar.

Då emellertid skriftvexling i upp- och utlåningsärenden med utom bankplatsen boende personer och förmedling af deras låneuppdrag numera allmänt ingår i bankernas verksamhet och riksbanken, lika litet som andra banker lär vilja återgå till det gamla, en gång förkastade systemet, då landsortskunder vore nödsakade att vända sig till dyra kommissionärer för att få sina bankaffärer uträttade, torde kommissionsgöromålen för framtiden få anses oskiljaktiga från riksbankens rörelse.

Vi anse derfor att, i sammanhang med en eventuel omreglering af tjänsterna, kommissionsgöromålen, såsom oskiljaktigt tillhörande bankens verksamhet, böra inordnas i den öfriga tjänstgöringen och verkställas utan särskild ersättning, och att i stället för de arfvoden, som för dessa göromål nu utgå, den fasta aflöningen bör ordnas annorlunda.

En sådan förändring af formen för aflöningen kan göras utan nämnvärd ökning af riksbankens utgifter för det närvarande och torde, enligt vår åsigt, för framtiden icke oväsentligt minska bankens förvaltningskostnader, alldenstund ersättningen för kommissionsgöromålen, om den än blir relativt mindre i förhållande till antalet uppdrag, gifvetvis

kommer att i det hela stiga, allt efter som bankens verksamhet vidgas och skriftvexlingen med allmänheten i följd deraf tillväxer.

Kamrerarens nuvarande inkomster äro, ålderstillägg oräknade, lön 1,600 kronor, tjenstgöringspenningar 800 kronor och misräkningspenningar 600 kronor samt i kommissionsarfvode omkring 1,280 à 1,475 kronor, eller i det hela omkring 4,280 à 4,475 kronor.

Att kamrerarens kommissionsarfvode oafkortadt skulle öfverflyttas på den ordinarie lönestaten anse vi likvisst icke kunna ifrågasättas och vilja såsom lämplig aflöning till

kamreraren föreslå ett belopp af 4,000 kronor, fördeladt i lön 2,000 kronor, tjenstgöringspenningar 1,000 kronor, arfvode för vård om kontorets låne- och säkerhetshandlingar samt kontanta behållningar 750 kronor och misräkningspenningar vid besörjandet af allmänhetens uppdrag i låneärenden 250 kronor.

Vidkommande ålderstilläggen, så torde desamma böra bibehållas vid två stycken à 500 kronor att tillgodonjutas efter fem och tio års tjenstgöring.

Bortsedt från det lilla belopp, han skulle få i misräkningspenningar, blefve kamreraren då likställd med tjenstemännen i andra graden vid riksbankens hufvudkontor.

För *kassören* torde med afseende på beskaffenheten af hans göromål aflöningen ej böra bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor, fördelade i lön 1,500 kronor, tjenstgöringspenningar 800 kronor samt misräkningspenningar 700 kronor.

Ålderstilläggen synas oss böra blifva tvenne på hvardera 500 kronor.

För jemförelses skull meddelas, att nuvarande registratorer, hvilka väl sannolikt torde blifva uppflyttade till kassörer, uppbära i lön 1,200 kronor, tjenstgöringspenningar 600 kronor samt i kommissionsarfvode 850 kronor eller tillsammans 2,650 kronor. Med tjensterna äro dessutom förenade tvenne ålderstillägg på hvardera 300 kronor.

För *registratorn*, hvilken befattning torde blifva ungefär densamma som nu, föreslå vi en aflöning af 2,300 kronor, fördelade i lön 1,500 kronor och i tjenstgöringspenningar 800 kronor samt tvenne ålders-tillägg på hvardera 300 kronor.

Som motiv för den föreslagna aflöningen för registratorn få vi värdsamt betona, det hans arbete är särdeles ansvarsfullt och kräfver både tid och möda. Han har icke allenast att förrätta de ganska vidlyftiga registreringsgöromålen utan äfven den viktiga bokföringen af kreditiv-, upp- och afskrifnings- och folioräkenskaperna med dermed följande ansvar samt ansvar och ersättningskyldighet för alla ränte-

beräkningar, och torde han för den skull icke böra aflönas mindre än en första gradens tjänsteman vid hufvudkontoret.

I *ombudsmannens* aflöning sakna vi anledning att föreslå någon ändring.

Såsom redan blifvit framhållet, behöfva kontoren äfven efter åtskiljandet af kamrerare- och kassörstjänsterna biträde af extra ordinarie tjänstemän, af hvilka särskildt en torde få öfvertaga åtskilligt af hvad nuvarande kontors- och kassaskrifvaren har att handlägga.

Till extra biträden och semestervikariat äro i nu gällande lönestater för kontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro anvisade från 1,200 till 1,700 kronor, hvarjemte en ganska stor del af ersättningen för kommissionsgöromålen under senare tid användts för extra ordinarie tjänstemän.

Till respektive styrelsens förfogande för *extra biträden och semestervikariat* torde därför icke lämpligen böra anvisas mindre belopp än 2,500 kronor, helst kostnaden för semestervikariat framdeles torde blifva något högre än hittills, om, såsom vi vilja förorda, rätt till semester äfven tillerkännes kassörerna.

Beträffande *vaktbetjenten*, som nu åtnjuter i lön 400 kronor och tjänstgöringspenningar 100 kronor, har till denne, såsom ersättning för hans arbete med kommissionerna, utgått i ett förhållande till hans öfriga löneförmåner ganska stort belopp. Denna inkomst torde dock icke böra frångas honom, utan att godtgörelse på annat sätt lemnas, och anse vi detta bäst kunna ske genom ålderstillägg å lönen. För vaktbetjenten finnes intet tillfälle till befordran. Det synes då ej vara mera än rätt och billigt, att äfven vaktbetjenten, i likhet med tjänstemännen, i den mån han blir äldre och, om han är gift, familjen ökas, får förbättring i sina villkor.

Vi tillåta oss därför föreslå, att vaktbetjenten tilldelades tvenne ålderstillägg på 100 kronor hvarterda, att tillgodonjutas efter fem och tio års tjänstgöring och derunder ådagalagdt välförhållande.

I afseende på *ålderstilläggen* torde få anses billigt, att kamreraren får räkna sig tillgodo sin tjänstgöring såsom kamrerare och kassör, äfvensom att enahanda förmån, att tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring, må tillerkännas nuvarande registratorn, om han befordras till kassör.

Till sist bedja vi, med hänvisning till härvid fogade *bilaga n:o 2* få framlägga en jämförande tablå öfver de nu gällande och föreslagna aflöningsstaterna.

Af nämnda tablå visar sig, att, ålderstillägg oräknade, riksbankens

ökade årsutgifter för den föreslagna förändringen vid kontoren i Karlstad och Örebro uppgå till 700 kr. för dem hvarterdera samt vid kontoret i Jönköping till 400 kronor, eller för alla tre kontoren sammanlagdt till allenast 1,800 kronor.

För denna ringa summa vinnes en skärpt kontroll af kassa och bokföring, en tidsenlig anordning af göromålen till allmänhetens bekvämlighet samt afskaffande af de utöfver stat nu utgående kommissionsarfvodena, hvilka arfvoden, såsom ofvan blifvit påvisadt, torde komma att växa i den mån skriftvexlingen i låneärenden ökas.

Jönköping, Karlstad och Örebro i november 1896.

Rich. Lindgren.

R. Norberg.

E. Sterner.

Förslag till arbetsfördelning.

A. Kamrerarens åligganden.

Kamreraren har hufvudsakligen:

1:o) att jemlikt 1 kap. 1 och 2 §§ af tjenstgöringsstadgarne för afdelningskontoren utöfva kassavård;

2:o) att föra veckoafslutningsboken, kassaboken och hufvudboken;

3:o) att föra bok öfver löpande räkning med hufvudkontoret;

4:o) att emottaga och granska vexlar och lånehandlingar;

5:o) att i låneärenden föra korrespondens med allmänheten samt kontratsignera afgående bref;

6:o) att föra bok öfver korrespondensen med allmänheten samt biträda handhafvande styrelseledamoten vid öppnandet af posten;

7:o) att kontrollera förfalloböcker, veckolistor samt styrelsens föredragningslistor;

8:o) att kontrollera all ränteberäkning;

9:o) att kontrollera och attestera alla rapporter samt kassadagsluten;

10:o) att för hvarje dag efter expeditionstidens slut kontrollera bokföringen å kassakreditiv-, upp- & afskrifnings-, depositions- samt folioräkning;

11:o) att granska utskrifna aviser och promemorior; samt

12:o) att upprätta aflöningslistor äfvensom sammandrag af omkostnadsräkningar, vinstmedel, hufvudräkenskapen och, för hvarje månad, saldön å kreditiv-, upp- & afskrifnings-, depositions- samt folioräkning.

B. *Kassörens åligganden.*

Kassören har hufvudsakligen:

- 1:o) att handhafva kassaexpeditionen;
- 2:o) att föra kassadiarium;
- 3:o) att handlägga alla för inkassering af vexlar uppkomna göromål;
- 4:o) att föra nummerböckerna för vexlar och lån;
- 5:o) att upprätta vecko- och månadsrapporter;
- 6:o) att vårda och för inbindning ordna kontorets verifikationer;
- 7:o) att omhänderhafva kontorets blankettförråd, med undantag af de i 1 kap. 7 § tjenstgöringsstadgarne för afdelningskontoren omförmälda blanketter.

C. *Registratorns åligganden.*

Registratorn har hufvudsakligen:

- 1:o) att ombesörja registrering med dithörande göromål;
- 2:o) att föra förfalloböckerna samt kreditiv-, upp- och afskrifnings-, depositions- och folioräkningsböckerna;
- 3:o) att verkställa all ränteuträkning;
- 4:o) att upprätta rapport öfver statskontorets folioräkning, förskottsräkningen och generalpoststyrelsens folioräkning; samt
- 5:o) att föra anteckningar öfver antalet utestående vexlar, lån och kreditiv.

D. *Extra ordinarie tjenstemännens åligganden.*

Extra ordinarie tjenstemännen åligga i hufvudsak:

- 1:sta e. o. tjenstemannen:
- 1:o) att föra styrelsens föredragningslistor;
- 2:o) att föra veckolistorna för vexlar och lån;
- 3:o) att utskrifva anmälningssedlar till lån och vexlar samt kassakreditiv;
- 4:o) att biträda kamreraren vid korrespondensen med allmänheten;
- 5:o) att utskrifva aviser samt promemior till afbetalningslån;
- 6:o) att vid behof biträda registratorn;
- 7:o) att uppgöra förteckningar öfver vexlar och lån, som jemlikt 1 kap. 2 § tjenstgöringsstadgarne för afdelningskontoren samt för inkassering skola från generalkassan uttagas; äfvensom
- 8:o) att, under handhafvarens för den dagliga förvaltningen kontroll, föra förteckningar öfver inventarier samt i kontorets arkiv förvarade böcker och handlingar.
- 2:dra e. o. tjenstemannen:
- 1:o) att biträda vid kassaexpeditionen;

- 2:o) att utskrifva postvexlar, qvittenser och avislistor;
 - 3:o) att utskrifva anmälningssedlar till inbetalningar å vexlar och lån;
 - 4:o) att upprätta förteckningar öfver remissor af förslitna sedlar och enskilda bankers postremissvexlar; samt
 - 5:o) att föra veckolistorna öfver kreditiv-, upp och afskrifnings-, depositions-, folio- och postvexelräkningarne samt löpande räkning.
- 3:e e. o. tjenstemannen:
- 1:o) att biträda kassören vid vaxlingsgöromålen;
 - 2:o) att föra kontorets postböcker; äfvensom
 - 3:o) att registrera kontorets kopieböcker och styrelsens protokoll samt i öfrigt efter behof biträda vid kontorsgöromålen.

Jönköping, Karlstad och Örebro i november 1896.

Rich. Lindgren.

R. Norberg.

E. Sterner.

Bil. C:d.

4:o. Kalmar.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 24 sistlidne september hafva herrar fullmäktige anmodat afdelningskontorets styrelse att afgifva yttrande och förslag:

1:o) om betydelsen af kamrerare- och kassörsbefattningarnes skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten;

2:o) om de ändringar i tjensteåliggandenans hufvudsakliga fördelning, som i sammanhang dermed borde ske; samt

3:o) om de ändringar i lönestaten, som påkallades af den nya organisationen, hvarvid äfven vaktmästarelönen borde tagas i betraktande.

Härvid borde iakttagas,

att särskilda arfvoden för kommissionsgöromålen, hvilka hädanefter skulle inordnas i den tjenstemännen åliggande expeditionen, icke skulle komma att utgå, hvaremot de belopp, som hittills för sådant ändamål anvisats, kunde ingå i den fasta lönestaten, och

att denna upprättades så, att tjensteinnehafvarnes arbete reglerades med hänsyn till möjligheten att under jemn sysselsättning verkställa detsamma på en gång snabbt och säkert,

samt att för behöfliga extra ordinarier skäligt arfvode vore att tillgå.

Vid inrättandet af riksbankens mindre kontor hafva hittills utom ombudsman anstälts endast tvenne ordinarie tjänstemän, en kamrerare, på samma gång kassör, och en registrator. Kassörsgöromålen ansågos nemligen icke vara af den betydighet, att de ej kunde förenas med kamrerarens öfriga åligganden, i synnerhet som föredragning af låneärenden ej alla dagar ovilkorligen skulle ega rum. Så föreskrefs, jemlikt herrar fullmäktiges protokoll af den 25 augusti 1887, att vid kontoret i Kalmar styrelsen hade att sammanträda minst fyra gånger i veckan för pröfning af dylika ärenden.

Den kontroll, som med anledning häraf anordnades, måste naturligtvis i hvarje fall taga särskild hänsyn till de ifrågavarande tjänsternas förening, hvarvid ej kunde undvikas, att densamma allt för ofta måste utgå från en lägre tjenstebefattning till en högre, ehuru väl god ordning fordrar, att förhållandet i regel är det motsatta. Så länge kontorens verksamhet emellertid var af mindre betydighet, fungerade likväl denna kontroll jemförelsevis väl, ehuru densamma nog på åtskilliga håll lemnade ett och annat öfrigt att önska. Men med en väsentligt ökad rörelse framställa sig med nödvändighet ökade kraf såväl på skärpt och mera genomförd kontroll som på snabbare och bättre ordnad expedition af de sig ständigt hopande göromålen. Och så har åtskiljandet af de hittills förenade kamrerare-kassörsbefattningarne blifvit en allt mer tvingande nödvändighet.

Beträffande kontrollen hafva nemligen förhållandena gestaltat sig så, att kamreraren, långt ifrån att kunna utöfva det öfverinseende öfver ärendenas i bankkontoret allmänna gång, honom åligger, mången gång ej ens har tid att så att säga kontrollera sig sjelf. Och då kontrollen, vare sig det gäller s. k. sjelfkontroll eller sådan i andra hand, för att motsvara sitt ändamål bör i hvarje ögonblick vara verksam för att förekomma misstag eller falsarier och för att bereda vederbörande tjänstemän det stöd de, särskildt med afseende på dem åliggande ersättningsskyldighet, böra hafva rättighet att påräkna, framställer sig osökt den fordran, att under en förändrad organisation kamreraren tillförsäkras den ställning i förhållande till kontroll och rörelse, honom bör tillkomma.

Under nuvarande förhållanden måste ett närmare nagelfarande af dagens rörelse delvis förläggas till expeditionstidens slut, då ett begånget fel måhända kan vara af beskaffenhet att med svårighet kunna utan känbar förlust för vederbörande tjänsteman upptäckas och rättas. Skulle så dertill genom bristande kontroll, till följd af allt för många

göromåls olämpliga hopande på en hand, denna förlust någon gång vara af den betydelse, att tjänstemannen ej sjelf kan ersätta densamma, torde riksbanken böra låta sig angeläget vara att, der han af sina tjänstemän fordrar borgen för omhänderhafda medel, tillse det sådana förhållanden undanröjas, som kunna nödgja en tjänsteman att utan egentligt eget förvållande öfverflytta den honom åliggande betalnings-skyldigheten på personer, hvilka, i förlitande på inom riksbanken väl ordnade förhållanden, iklädt sig ett betalningsansvar, som de väl i vanliga fall ansett endast vara en formsak. Särskildt torde här böra framhållas vådan deraf, att dessa betalningsansvarige skulle kunna erhålla giltig anledning att påpeka, hurusom, till följd af arbetsfördelningen, kassören ej varit i tillfälle att under expeditionstiden utan afbrott öfvervaka sin kassa, hvilken han, för skötandet af den dermed förenade kamrerarebefattningen, stundtals — t. ex. för uttagande af värdehandlingar och kassaförstärkning — nödgats lemna så godt som utan ringaste tillsyn. En förening hos kassören af general- och dagkassevård samt vård af säkerhetshandlingar med den egentliga kassörsbefattningen är således i hög grad olämplig och kan under ofvan angifna förhållanden måhända leda till förlust för banken. I princip torde väl dessutom få anses riktigt, att en kassörsbefattning ej bör förenas med något slag af viktigare bokföring eller korrespondens, framför allt ej med sådan af den omfattning och betydelse som en kamrerares. Det skulle ej vara allt för svårt att, om det eljest vore lämpligt, anföra fall, der under nuvarande förhållanden kontrollen vid svikligt förfarande ej är verksam. Men styrelsen anser sig endast böra i allmänhet framhålla, hurusom en medverkande anledning till försnillning är lättheten att åtkomma de kontanta medlen, hvarvid fördöljandet blir af sekundär art; hvaremot, om till svårigheten att skickligt framlägga och verkställa en förfalskning kommer risken vid uttagandet i andra hand af det förfalskade beloppet och vid det deraf i framtiden nödvändiggjorda upprepadet af den farliga operationen, vederbörande säkerligen lära betänka sig två gånger, innan ett försök göres, som för öfrigt efter de förenade tjänsternas åtskiljande bör vara fullständigt omöjliggjordt.

Styrelsen vill derutöfver framhålla endast ett fall, som enligt dess åsigt ensamt för sig bör vara bestämmande för förändringen, ett fall, hvarom riksbanken för ej länge sedan fått en obehaglig erfarenhet, det nemligen att vid utväxling af nycklar, under bestridandet af olika tjänstebefattningar, dubbelnycklar obehörigen kunna anskaffas, hvarigenom vederbörande förskaffa sig tillträde till kassahvalf, kassaskåp — kassa.

Något sådant skulle efter befattningarnes delning ej gerna kunna komma i fråga af den enkla anledning, att kassörens nycklar icke behöfde komma i obehöriga händer.

Utom för en skärpt och fullt verksam kontroll stå de förenade befattningarne hindrande i vägen för expeditionens besörjande till största möjliga bekvämlighet för allmänheten.

Ofvan har framhållits, hurusom kamreraren-kassören under en ofta forcerad expedition rent af ej har behöflig tid för nödortftig sjelfkontroll, hvilket sjelfförståendes i ännu högre grad gäller den kontroll, han i egenskap af kamrerare skulle utöfva öfver sig sjelf såsom kassör, och hurusom det ej ens kan blifva tal om det allmänna öfverinseende, han i bankkontoret skulle utöfva öfver samtliga tjänstemän och deras göromål. Härtill kommer nu, att den allmänhet, som har att till kamreraren i första hand öfverlemna sina vexlar och låneansökningar, vid brådskande kassagöromål måste nöja sig med det minimum af tid, han kan hafva tillfälle att på deras angelägenheter offra, hvarvid han på samma gång likväl ej får åsidosätta de kraf på tillmötesgående, noggrannhet och ordning, styrelsen nödgas göra gällande. Härigenom framkallas med nödvändighet konflikter, hvilka ej äro till fromma för kontorets kunder, för kontoret sjelf och dess verksamhet.

En bidragande anledning till dylikt brådskande arbete under expeditionstiden ligger bland annat deri, att alla genom kommissionsanstalten ingångna ärenden icke allenast böra snabbast möjligt redovisas och ordnas för bokföring, utan äfven till stor del, med anledning af ogynsam postgång, redan under kontorstiden expedieras. Åtskilliga orter inom kontorets distrikt hafva nemligen post endast tvenne gånger i veckan, till följd hvaraf en försenad expedition kan vålla vidtgående obehag. Expeditionen af värdeförsändelser till dessa platser är stundom så mycket mer hindersam, som dessa försändelser för att vinna befordran här böra vara inlemnade före klockan tolf på dagen eller midt under lifligast pågående expedition och omedelbart efter det de från styrelsen blifvit till kamrerarens handläggning öfverlemnade.

Den vid kontoret förekommande silfver- och bronsvexlingen tager äfven i hög grad kassörens tid i anspråk, så mycket mer som kontoret endast har sig tilldeladt det lägre anslaget till extra ordinarie tjänstemän, till följd hvaraf dessas antal måste i möjligaste måtto inskränkas, hvilket åter gör, att oftast ingen hjälp i vexlingsbestyren är att af dem påräkna, just då den som bäst skulle behöfvas.

På grund af alla dessa förhållanden finner styrelsen det vara synnerligen lämpligt och nödvändigt, att de förenade befattningarne skiljas,

då härigenom, såsom af ofvanstående framgår, skulle vinnas en fullt tillfredsställande kontroll förenad med bättre ordning, reda och snabbhet i expeditionen.

Beträffande de i mom. 2 vidrörda ändringarne i tjensteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, tillåter styrelsen sig hänvisa till närlagda bilaga litt. A.

De ändringar i lönestaten, som skulle härflyta af den nya organisationen, torde med hänsyn till de genom ändringen förvärfvade viktiga fördelarne ej vara af alltför genomgripande art. Särskildt med afseende på den fullständigare kontrollen torde desamma vara utaf rent af försvinnande betydelse.

Rörande dessa ändringar och med hänsyn dertill, att de hittills på extra stat utgående arvodena för kommissionsgöromålen böra ingå i den fasta lönestaten, hvilket torde vara riktigt och synnerligen lämpligt, anser sig styrelsen böra betona önskvärdheten deraf, att den största möjliga enhet i aflöningsförhållandena vinnes, och att därför, så vidt sådant kan ske, den för hufvudkontoret och de större afdelningskontoren gällande indelning i tjenstegrader utsträcker till samtliga riksbankens kontor. Dels underlättas härigenom tjenstemännens förflyttning från en plats till en annan, och dels torde befodringsförhållandena blifva i viss mån gynsammare, hvarvid äfven ej uteslutes möjligheten för en tjensteman af framstående duglighet vid ett mindre kontor att göra sig ihågkommen vid befodran inom ett större sådant. Den sporre till samvetsgrant och dugande arbete, som ligger häri, är alltför kraftig, för att riksbanken, der åtgärden eljest är lämplig, skulle lemna den obeaktad. Vid yngre år arbetas i allmänhet ej för arbetets egen skull, utan för framtidsmålet — oberoende; och med hänsyn härtill torde den föreslagna åtgärden hafva sin stora betydelse för uppammandet af en duglig och pligttrogen tjenstemannacorps.

Det kan visserligen af de siffror, hvilka angifva de olika kontorens verksamhet, synas som om den något olika rörelsen vid olika kontor skäligen skulle betinga olika lönevilkor. En dylik anordning, svår att fullt rättvist genomföra, skulle emellertid genom de olika kontorens indelande i klasser vålla en betänkelig oreda och framkalla oupphörligt återkommande ansökningar om uppflyttning med anledning af en mer eller mindre konstant ökning i kontorens rörelse. Aflöningsvilkoren skulle för öfrigt med afseende på tjenstemännens ställning och ansvar i hvarje fall ej kunna sättas afsevärdt olika. Förhållandet torde nemligen vara det, att, oberoende af alla siffror, hvilka dessutom alltid i någon mån missvisa, det arbete, som under de nya förhållandena an-

visas eller bör anvisas de olika tjänstemännen vid olika kontor, torde väga temligen jemnt.

Det har af herrar fullmäktige vid något tillfälle framhållits, att godtgörelsen för de s. k. kommissionsbestyren, hvars storlek bör rätta sig efter det besvär och den möda, som desamma medföra, verkar till en olikhet i löneförmåner, som visst icke alltid motsvaras af skilnaden i tjänstegöromålen omfattning i det hela vid olika kontor. Det kan nemligen lätt inträffa, att vid ett kontor kommissionsgöromålen äro mera betydande, medan vid ett annat rörelsen på platsen är vida lifligare och tager tjänstemännens tid mera i anspråk. Med tillämpning häraf på de olika kontorens rörelse i det stora hela och med erkännande af den sanningen, att — med den skilnad, som betingas af olika arbetsförmåga — endast ett visst mått af arbete kan af den arbetande uttagas, torde saken ställa sig på följande sätt.

Vid de kontor, der kommissionsgöromålen och de till kamrerarebefattningen egentligen hänförliga viktigare arbetena äro af det omfång, att de ej lemna denne tjänsteman tillfälle att jemte kontrollen öfver ärendenas allmänna gång deltaga i detaljarbetena, måste dessa senare öfverlemnas till de e. o. tjänstemännen, der de ej af andra ordinarie kunna utföras. Antalet extra ordinarier blir här större i samma mån de ordinarie tjänstemännen ej medhinna sitt mått af arbete. Vid de kontor åter, der kamrerarens och öfriga ordinarie tjänstemäns tid tillåter dem ett allmännare deltagande i detaljarbetet, blir följden den, att de e. o. arbetskrafternas antal minskas, hvilket åter gör, att det arbete, de ordinarie tjänstemännen måste förrätta, fullt torde tåla en jemförelse med det, som presteras vid ett kontor med något större rörelse.

Här torde dessutom böra framhållas, att, under förutsättning att hvarje tjänsteman fullt sysselsättes, det är så långt ifrån, att det arbete, som utföres vid ett kontor med relativt större rörelse, skulle vara mera ansträngande än vid ett med något mindre sådan, att förhållandet i regel torde vara motsatt. Sanningen är väl nemligen den, att ett hopande på en hand af mer eller mindre olikartade göromål vid lika arbetstid och förmåga är arbetsammare än ett eller tvenne likartade arbeten under samma villkor. Vederbörande styrelse torde dessutom låta sig angeläget vara att tillse, det arbetsfördelningen så lämpas, att tjänstemännen få så att säga göra fullt skäl för sin aflöning, hvilket förhållande lätteligen torde kunna kontrolleras vid de årligen återkommande inspektionerna.

Vid lika aflöning för de ordinarie tjänstemännen kunde deremot

anslagen till e. o. tjänstemän sättas väsentligen olika vid olika kontor, beroende på rörelsens större eller mindre omfattning.

Till belysning af löneförhållandena vid kontoret i Kalmar göres nedanstående utredning:

Äldre lönestaten.

Nya lönestaten.

	Kr.	ö.	Kr.	ö.		Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Kamreraren tillika Kassör.</i>					<i>Kamreraren.</i>				
lön	1,600	—			lön	2,000	—		
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor.					hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst i graden med 500 kronor och efter 10 års med ytter- ligare 500 kronor.				
tjenstgöringspenningar	800	—			tjenstgöringspenningar	1,000	—		
missräkningspenningar	600	—			arfvode för vård af låne- o. sä- kerhetshandlingar och kon- tanta kassan	750	—		
kommissionsarfvode	1,200	—			arfvode för omhänderhafvande af kommissionsanstaltens värdehandlingar och kassa (missräkningspenningar)	250	—	4,000	—
			4,200	—					
<i>Bokhållaren tillika Regi- strator.</i> (Blifvande Kassör)					<i>Kassören.</i>				
lön	1,200	—			lön	1,500	—		
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst med 300 kronor och efter 10 års med ytterligare 300 kronor.					hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie tjänst i graden med 500 konor.				
tjenstgöringspenningar	600	—			tjenstgöringspenningar	800	—		
kommissionsarfvode	800	—	2,600	—	missräkningspenningar	700	—	3,000	—
<i>Ombudsmannen.</i>					<i>Ombudsmannen.</i>				
lön	—	—	800	—	lön	—	—	800	—
Transport	—	—	7,600	—	Transport	—	—	7,800	—

	Kr.	ö.	Kr.	ö.		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	—	—	7,600	—	Transport	—	—	7,800	—
<i>E. o. tjänstemän och semestervikariat</i>	1,200	—			<i>E. o. tjänstemän och semestervikariat</i>	1,600	—		
kommissionsarfvode	550	—	1,750	—				1,600	—
<i>Vaktbetjenten.</i>					<i>Vaktmästaren.</i>				
lön	400	—			lön	400	—		
tjenstgöringspenningar	100	—			med tvenne ålderstillägg				
kommissionsarfvode	50	—			efter 5 och 10 års tjänst				
			550	—	å 100 kronor.				
					tjenstgöringspenningar	100	—	500	—
Kronor	—	—	9,900	—	Kronor	—	—	9,900	—

eller vid kontoret i Kalmar ingen ökning.

Detta resultat har åstadkommits genom tillämpning af den princip, styrelsen ofvan uttalat, att, med utsträckande till samtliga riksbankens kontor af hufvudkontorets och afdelningskontorens i Göteborg och Malmö indelning i lönegrader för de ordinarie tjänstemännen med undantag af ombudsmannen, i möjligaste måtto inskränka de e. o. tjänstemännens antal.

Denna inskränkning kan dock endast ega rum under förutsättning, att vid kontoret i Kalmar, liksom väl förhållandet med nödvändighet torde blifva vid alla kontor, anställas tre ordinarie tjänstemän, d. v. s. att den härvarande registratorsbefattningen bibehålles till ersättning för den kontorsskrifvarettjänst, som med kontorets nu väsentligt ökade rörelse eljest ovilkorligen skulle hafva nödvändiggjorts.

Redan 1890 ingick kontorsstyrelsen till herrar fullmäktige med ansökan om förhöjdt anslag till e. o. tjänstemän, hvilken ansökan förnyades 1891, hvarjemte Riksdagens herrar revisorer år 1893 funno sig föranlätne att på grund af göromålens dåvarande omfattning tillstyrka inrättandet af en kontors- och kassaskrifvarebefattning. Rörelsen har, såsom ofvan nämnts, sedan dess ytterligare och högst väsentligt ökat, såsom af nedanstående uppgift å vinstmedel och kassaräkningens belopp framgår.

Årsvinsten utgjorde för nedannämnda år:

1889.....	kronor	24,346: 54
1891.....	»	24,794: 26
1893.....	»	25,042: —
1895.....	»	32,046: 29 och den 14 novem-
ber innevarande år 1896.....	»	48,660: 77

Kassaräkningens sammanlagda belopp utgjorde:

1889.....	kronor	23,185,000: —
1891.....	»	27,372,000: —
1893.....	»	27,715,000: —
1895.....	»	36,993,000: — och, med beräk-
ning för de två sista månaderna af medeltalet för de gångna tio, år		
1896.....	kronor	56,674,000: —

Då styrelsen dessutom är förvissad, att under den närmaste tiden rörelsen i betydlig mån kommer att ökas vid kontoret, till hvars distrikt nästa år lägges Aspelands härad, hvilket under årets lopp kommer att likasom mellanliggande orter förbindas med residensstaden genom en under anläggning varande jernväg, hvarförutom förbättrade samfärdsförhållanden till både lands och sjös torde komma att verka väsentligt ökad liflighet i alla förhållanden, framställer sig med nödvändighet krafvet på bibehållande på ordinarie stat af den redan nu oundgängliga registratorsbefattningen. Denne tjänstemans göromål torde i hufvudsak blifva desamma som under nuvarande förhållanden med den jemkning i åligganden, de nya förhållandena kunna påkalla.

Med afseende på det magtpåliggande och ansvarsfulla arbete honom tillkommer, synes styrelsen honom böra likställas med första gradens tjänstemän, alltså böra tilldelas följande löneförmåner:

lön	kronor	1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter 5 års ordinarie		
tjänst i graden med 500 kronor.		
tjänstgöringspenningar	»	800: —

Summa kronor 2,300: —

För jemförelses skull påpekas, att sammanlagda aflöningen för denne tjänsteman, som, under lika arbetsförhållanden, nu utgör kronor 2,600, här sänkts med 300 kronor.

Vid uppgörandet af förslag till den nya aflöningsstaten har styrelsen upptagit tvenne ålderstillägg, hvartdera å 100 kronor för vakt-

betjenten. Styrelsen anser nemligen, att denne, som ej kan påräkna något slag af befordran, bör efter respektive fem och tio års oförvitlig tjenstgöring hafva gjort sig förtjent af det erkännande och den uppmuntran, som ligga i beviljandet af de föreslagna ålderstilläggen.

Som genom skiljandet af de förenade kamrerare- och kassörsbefattningarne vid riksbankens mindre kontor följande fördelar skulle ernås:

1:o) Skärpt och fullt verksam kontroll i förening med expeditionens besörjande till större bekvämlighet för allmänheten.

2:o) Bättre, lämpligare och naturligare fördelning af tjensteåliggandena till fördel för rörelsen i sin helhet.

3:o) Jemnare aflöningsförhållande utan nämnvärd ökning i riksbankens aflöningsstater,

anser sig styrelsen för sin del böra varmt förorda den förändrade organisationens genomförande.

Kalmar i riksbankens afdelningskontor den 30 november 1896.

Samuel Arfwidson.

Ludvig Johanson.

E. Ancker.

Per Hanström.

Bil. C:e.

5:o. Karlstad.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Till fullgörande af det styrelsen enligt herrar fullmäktiges protokoll för den 24 sistlidne september lemnade uppdrag att afgifva yttrande och förslag i frågan om åtskiljande af kamrerare- och kassörstjensterna vid de mindre afdelningskontoren, får styrelsen härjemte öfverlemna en till styrelsen ingifven, af handhafvande styrelseledamöterna i Jönköping, Karlstad och Örebro undertecknad skrifvelse med dertill hörande tvenne bilagor under vördsam förklaring, att styrelsen till alla delar gillar och instämmer uti hvad bemälde handhafvande ledamöter uttalat och föreslagit.

I afseende å kassören anser dock styrelsen det för kontrollen vara af mycken betydelse, att kassören icke allenast eger rätt till utan äfven bör hafva skyldighet att begagna semester på tid, som styrelsen utan hans hörande bestämmer.

En tablå till belysande af göromålen vid kontoret under tiden från och med den 1 oktober till och med den 30 november 1896 bifogas.

Karlstad i riksbankens afdelningkontor den 12 november 1896.

Gullbr. Elowson.

R. Norberg.

J. A. Nygren j:or.

W. Brockmann.

Bilaga (lika med bilagan till 3:o).

Bil. C:f.

6:o. **Luleå.**

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Genom protokollsutdrag för den 24 sistlidne september hafva herrar fullmäktige infordrat styrelsens för afdelningskontoret i Luleå yttrande och förslag med anledning af herr deputeradens för den inre förvaltningen hos herrar fullmäktige gjorda hemställan, att frågan om kamrers- och kassörsbefattningarnes åtskiljande och dermed i sammanhang stående omreglering af tjänsterna vid de mindre afdelningskontoren ånyo måtte upptagas till behandling. Det uppdrag, som sålunda från herrar fullmäktige mottagits, får styrelsen för nämnda kontor härmed fullgöra och i det följande yttra sig särskildt rörande hvar och en i berörda protokoll angifna punkter.

1:o. Om betydelsen af de ifrågavarande tjänsternas skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten.

Enligt gällande bestämmelser och öflig praxis skulle det åligga kamreraren att sköta förhandlingarne med den lånesökande allmänheten, ombesörja kommissionsgöromålen, utfärda avisbref rörande beviljade lån och diskonterade vexas, föra hufvudböcker och upprätta rapporter m. m., och skulle på detta sätt hans tid vara upptagen, särdeles som det för öfrigt torde tillkomma honom att i första hand såsom förman hafva tillsyn öfver göromålens jemna gång. Då emellertid, såsom hittills varit händelsen, det är kamrerarens skyldighet att tillika tjänstgöra såsom kassör, ett uppdrag, som vid bristande uppmärksamhet och omtanke, och då vid härvarande kontor kassaomsättningen kunnat såsom år 1895 uppgå till en summa af omkring 40,000,000 kronor, lätt kan medföra personliga förluster, kan det ej gerna klandras, att han i möjligaste måtto lemna kamreraregöromålen å sido och öfverlemnar

dessas att ombesörjas af de underordnade ordinarie och extra tjänstemännen.

Denna nu anmärkta oegentlighet har länge varit af styrelsen insedd, hvarför ock densamma redan år 1880 i sin skrifvelse till herrar fullmäktige af den 5 januari hemställt om beredandet af anslag till en särskild kassör vid afdelningskontoret i Luleå. Styrelsen kan därför också nu ej annat än på det högsta förorda det ifrågasatta särskiljandet af de båda tjänstebefattningarne.

Af hvad styrelsen redan haft tillfälle anföra torde af sig sjelft framgå, att genom den föreslagna åtgärden under expeditionstiderna en större bekvämlighet skall beredas den lånesökande allmänheten. Hvad åter beträffar den kontroll, som af kamreraren skulle komma att utföras om särskiljandet kommit till stånd, torde densamma i första rummet komma att bestå deruti, att, då alla transaktioner komma att gå genom hans hand, kamreraren blir i tillfälle att tillse, att allt blifvit i vederbörlig ordning infördt i listor och böcker äfvensom att alla inflytande medel blifvit af kassören behörigen qvitterade. Då kassörens göromål äro af sådan beskaffenhet, att han ej gerna kan egna någon tid åt ränteberäkningar samt kontors- och kassaskrifvarebefattningen är afsedd att indragas, torde det för öfrigt böra tillkomma kamreraren att gemensamt med registratorn granska och med kontrollmärke förse alla af de extra ordinarie tjänstemännen gjorda ränteberäkningarne. Den kontroll, som sålunda komme att af kamreraren utföras företrädesvis å kassören, anser styrelsen för sin del vara en väsentlig fördel.

2:o. Om de ändringar i tjänsteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, som i sammanhang dermed borde ske.

Huru styrelsen tänkt sig tjänstegöromålens hufvudsakliga fördelning mellan kamreraren och kassören torde framgå af det redan anförda. Registratorns tid torde fortfarande till största delen upptagas af den viktiga befattningen att föra registret. Skall han dessutom föra kommissionsanstaltens diarium, tillse att lån och vexas rätt införas i nummerböcker, föra förfalloböcker, kontrollera ränteberäkningar samt granska summeringarne i daglistorna, torde ej gerna någon tid för andra göromål för honom blifva öfrig.

De skyldigheter, som nu åligga kontors- och kassaskrifvaren, att nemligen utskrifva qvittenser och postvexlar för en del daglistor, sammanföra in- och utgående poster i kontrollkassan m. m., skulle, om denna befattning indrages, komma att öfverflyttas på de extra ordinarie tjänstemännen, hvilka dessutom fortfarande skulle komma att i första hand verkställa alla ränteberäkningar, utskrifva alla anmälningssedlar,

verkställa stakningar, då desamma ej af registratorn medhinnas, samt biträda vid uppräknandet af sedlar äfvensom af silfver- och bronsmynt.

3:o. Om de ändringar i lönestaten, som påkallas af den nya organisationen, hvarvid äfven vaktmästarelönen borde tagas i betraktande.

Då den summa, som erfordras för tjenstemännens aflöning efter styrelsens förmenande i viss mån bör bestämmas efter omfattningen af de göromål, som af tjenstemännen utföras, har styrelsen låtit upprätta hosföljande »uppgift å expeditionsgöromålen vid riksbankens afdelningskontor i Luleå under år 1895». Som emellertid den nu ifrågasatta omregleringen är afsedd att omfatta alla de mindre afdelningskontoren och göromålens omfattning vid hvar och ett af dessa kontor måste stå i ett direkt förhållande till göromålens antal, har styrelsen för att erhålla en öfersigt och kunna göra jemförelse mellan de särskilda afdelningskontoren och deras verksamhet efter de publicerade sammandragen öfver riksbankens ställning derjemte låtit upprätta bilagda uppgifter öfver antal fordringar och skulder vid samtliga afdelningskontoren dels den sista december åren 1893, 1894 och 1895, dels ock, enär sedan dess afbetalningslånereversal till ett antal af 240 blifvit öfverflyttade till det nyinrättade afdelningskontoret i Umeå, hvarigenom Luleåkontorets plats i ordningsföljden beträffande just antalet fordringar och skulder blifvit något förändrad, äfven för den 30 september detta år.

Ehuru dessa senare uppgifter icke kunna vara fullt bevisande, då desamma ej angifva medeltalen för hvarje af de angifna åren, torde dock af dem framgå, att, beträffande de mindre afdelningskontoren, göromålens antal varit störst vid kontoret i Luleå vid utgången af åren 1893—1895 samt att detsamma den 30 september detta år endast öfverträffats af kontoren i Örebro med 2,61 proc. samt af det i Karlstad med 0,02 proc. Visserligen har omsättningsnumman vid kontoret i Luleå varit mindre än vid flere af de öfriga mindre afdelningskontoren, men då från tjenstemännens sida fordras samma noggrannhet och samma åtgärder vare sig det är fråga om en större eller mindre summa, kan styrelsen ej inse att detta sistnämnda förhållande kan tillerkännas någon väsentlig betydelse, då det är fråga om tjenstemännens löneförmåner, utan att göromålens antal dervid bör vara det bestämmande.

Genom den utredning, som styrelsen nu framlagt, anser den sig hafva ådagalagt, att om vid bestämmandet af tjenstemännens löneförmåner, en gruppering af de mindre afdelningskontoren företages, afdelningskontoret i Luleå bör blifva räknadt till den första gruppen.

Hvad slutligen beträffar de penningebelopp, som med hänsyn till den ifrågasatta omorganisationen och i ny aflöningsstat böra medfölja

hvar och en af de trenne befattningarne såsom kamrer, kassör och registrator, torde det särskildt med afseende å den förstnämnda af dessa befattningar, tillåtas styrelsen att få uttala den åsigt, att, då nu ej är fråga om att lönen m. m. till handhafvaren af den dagliga förvaltningen skall undergå någon förändring och innehafvaren af denna befattning betraktas såsom chef för vederbörande kontor, de underlydande tjenstemännens löneförmåner böra bestämmas med fäst afseende å hvad denne eger uppbära. I Luleå är nemligen förhållandet, att handhafvande styrelseledamotens aflöning, om han är tjensteman i riksbanken, utgår med 5,000 kronor per år och efter 10 års tjenstgöring med 6,000 kronor. Om nu enligt styrelsens hemställan Luleåkontoret får räknas till första gruppen af de mindre afdelningskontoren och herrar fullmäktiges förslag till 1896 års bankoutskott rörande aflöningen till denna grupp blir antaget skulle nuvarande kamreraren i Luleå efter tio års tjenstgöring ega att uppbära

lön, tjenstgöringspenningar m. m.	kronor 4,000: —
tvenne ålderstillägg	» 1,000: —
ersättning för minskning i påräknad inkomst	» 1,100: —
Summa kronor 6,100: —	

eller ett större belopp än handhafvaren, sedan äfven han tjenstgjort i tio år. Detta synes så mycket mera oegentligt, som ju handhafvaren har ansvaret för kontorets hela förvaltning. Blott att icke kamrerarens ersättning för minskad inkomst sättes så högt, att hans sammanlagda inkomster öfverstiga hvad en handhafvare kan hafva att påräkna, har styrelsen således intet att erinra beträffande herrar fullmäktiges förslag i afseende å kamrerarens blifvande aflöning.

För aflöning åt en blifvande kassör anhåller styrelsen få föreslå, särskildt med hänsyn till göromålens omfattning och betydelse samt att han är skyldig att ställa borgen för en uppbördssumma af 6,000 kronor,

lön och tjenstgöringspenningar	kronor 2,600: —
missräkningspenningar	» 600: —
tvenne ålderstillägg å 400 kr.	» 800: —

Summa kronor 4,000: —

samt till registratorn, enär äfven han i brist på befordran kan blifva nödsakad att qvarstanna på samma plats

lön och tjenstgöringspenningar	kronor 2,200: —
tvenne ålderstillägg å 400 kr.	» 800: —

Summa kronor 3,000: —

Förmånen af en månads semester årligen torde medgifvas en hvar af dessa tre tjänstemän.

Att i en tid sådan som denna, då allt göres för att förbättra deras ställning, som räknas eller stå nära den så kallade arbetsklassen, den till vaktbetjenten utgående penningaflöningen något höjes, anser sig styrelsen böra förorda, enär han hittills fått uppbära 50 à 25 kronor årligen af de för kommissionsanstalten anvisade medlen och dessutom haft följande förmåner:

fria busrum och vedbrand, som kan uppskattas till	kr. 250: —
ersättning för renhållning och vedhuggning	» 100: —
samt enligt stat, lön och tjänstgöringspenningar	» 500: —
S:a kr. 850: —	

Såsom ytterligare skäl till den förhöjning i aflöningsförmåner, till tjänstemännen, som nu af styrelsen blifvit föreslagen anhåller styrelsen få anföra följande:

att såsom aflöning till kamrer, registrator och kontorsskrifvare under år 1895 blifvit utqvitterade kr. 9,800 — deraf af kamreraren kr. 5,408: 33, af registratorn kr. 2,700: — och af kontorsskrifvaren kr. 1,691: 67, men att den kamrerare, kassör och registrator tillkommande aflöningen för samma år och under likartade förhållanden med afseende å tjänstetid skulle enligt det af styrelsen nu framlagda förslaget uppgått till kr. 10,900: — hvadan förhöjningen, om densamma nämnda år tillämpats, icke belöpt sig till mera än kr. 1,100: —; att Luleåkontoret har till distrikt ett län, som synes ega alla förutsättningar för ett jemnt framåtskridande; samt att oaktadt en del lånehandlingar blifvit öfverflyttade till kontoret i Umeå, antalet göromål vid Luleåkontoret ej blifvit i nämnvärd mån minskadt.

Ehuru det uppdrag, som herrar fullmäktige lemnat i sitt protokoll för den 24:de sistlidne september, dertill ej omedelbart ger anledning, anhåller dock styrelsen att i sammanhang med föreliggande fråga få uttala önskvärdheten af att en del af de medel, som nu utgå till extra biträde vid kontoret, måtte kunna anvisas till fast aflöning för en kontors- och kassaskrifvare.

Luleå i riksbankens afdelningskontor den 21 nov. 1896.

På styrelsens vägnar:

Abr. Trysén.

Josef Afzelius.

Bil. C:g.

7:o. Umeå.

Till herrar fullmäktige i riksbanken.

Sedan herrar fullmäktige, enligt styrelsen tillhandakommet utdrag af det hos dem under den 24 nästlidne september förda protokollet, af förekommen anledning anmodat styrelserna för de mindre afdelningskontoren att afgifva yttrande rörande väckt förslag om åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens nämnda kontor samt dermed sammanhängande frågor, får styrelsen för härvarande afdelningskontor med anledning häraf sådant yttrande härmed äran afgifva.

Olägenheterna af ifrågavarande tjänstebefattningars förening hos en och samma person kunna vara af mångfaldig art.

Den dubbla verksamhet, som vid den nuvarande tjänstgöringen åligger kamreraren-kassören föranleder med nödvändighet, att uppdraget att vara kassakontrollant måste anförtros åt en honom underordnad ordinarie eller extra ordinarie tjänsteman. Svårigheten att vid sådant förhållande åstadkomma en effektiv kontroll torde ligga i öppen dag. Den extra ordinarie tjänstemannen saknar nemligen ofta, af helt naturliga skäl, nödig erfarenhet vid göromålsens handhafvande samt torde ej sällan af hänsyn till sin underordnade ställning gent emot kamreraren vara hindrad att med tillräckligt eftertryck uttala de anmärkningar, hvartill han kan finna fog, hvarjemte han i händelse af begångna fel och försummelser i tjänsten icke är underkastad samma ansvar som en ordinarie tjänsteman. Af hufvudsakligen enahanda skäl blifver äfven för en underordnad ordinarie tjänsteman befattningen såsom kontrollant mindre lämplig.

Derest ifrågavarande tjänstebefattningar åtskildes, skulle emellertid nu berörda olägenhet helt och hållet försvinna, i det att kontrollen öfver kassören då, såsom sig bör, komme att utföras af den honom öfverordnade kamreraren, något som synes styrelsen icke allenast synnerligen lämpligt, utan äfven nödvändigt.

Att icke heller allmänhetens berättigade anspråk att hastigt och säkert blifva betjenad under nu rådande regim kunna tillfredsställande blifva tillgodosedda, torde jemväl vara uppenbart.

Samtidigt med det att han vid kassan har att med största möjliga skyndsamhet betjena allmänheten, åligger det nämligen kamreraren-kassören att fullgöra en mångfald olikartade göromål, hvilka icke få åsidosättas.

Bland de viktigaste af dessa tillåter sig styrelsen påpeka kamrerarens åliggande att utöfva tillsyn öfver underordnade tjänstemän, att granska inkommande lånehandlingar, äfvensom att jemte handhavande styrelseledamoten utöfva kassavård, hvilket sistnämnda tjensteåliggande så mycket mer verkar hinderligt på hans samtidigt utöfvade befattning som kassör, som han till följd deraf under expeditionstiden ofta nödgas aflägsna sig från kassalokalen.

Det torde utan svårighet inses, att en af en sådan mångfald tjensteåligganden betungad tjänsteman äfven med användande af största möjliga omtanke och arbetsamhet är urståndsatt att fullt tillfredsställande fullgöra dem alla; synnerligast gäller detta om kassagöromålen, hvilka till följd af sin egen natur och i mån af utvecklad rörelse tariffa odelad uppmärksamhet.

Med stöd af hvad sålunda blifvit anfördt, anser sig styrelsen på det varmaste böra förorda, att den föreslagna reformen i afseende å berörda tjänster med det snaraste kommer till utförande.

Beträffande tjenstegöromålens fördelning i händelse af reformens genomförande, finner styrelsen densamma i allmänhet kunna ordnas så att:

Kamreraren skall bestrida kassavård jemte handhavande styrelseledamoten, förandet af hufvudbok, kassabok och veckoafslutningsbok samt bok för löpande räkning med hufvudkontoret, kontroll i allmänhet af bokföringar äfvensom af rapporter och ränteberäkningar m. m., mottagning och granskning af lånehandlingar, korrespondens med allmänheten i låneärenden och förandet af ena sidan i kommissionsanstaltens kassabok samt uppgörandet af nödiga extrakter; samt att

Kassören skall sköta kassan och föra dagliga kassaboken, uppgöra rapporter, föra vissa nummerböcker samt ena sidan i brefkassaboken samt dessutom bestrida åtskilliga göromål, som kunna skötas utom expeditionstiden; hvarjemte med hänsyn till detta afdelningskontor, der endast två ordinarie tjänstemän äro anställda,

Kamreraren dessutom skulle föra registret och depositionsboken samt förfalloböckerna; och åt

Kassören utöfver honom här ofvan tilldelade göromål uppdragas förandet af kreditiv-, giro- och folioböckerna samt ränteberäkningen i första hand.

Derest åtskilliga af dessa göromål under expeditionstiden möjligen skulle befinnas verka hinderligt, kunna de måhända utan olägenhet öfverflyttas till någon af de extra ordinarie tjänstemännen.

Vid registrets förande m. m. skulle ock kamreraren hafva att påräkna biträde af en extra ordinarie tjänsteman eller amanuens.

Hvad beträffar fördelningen af här ej uppräknade göromål, tillhörande den dagliga expeditionen eller vecko- och månadsuppgörelserna, torde det närmare bestämmandet deraf tillhöra afdelningskontorens styrelser eller ytterst herrar fullmäktige.

Ehuru styrelsen efter den korta tid, detta afdelningskontor egt bestånd, saknar tillräcklig erfarenhet för att kunna beräkna storleken af de särskilda arfvodena för kommissionsgöromålen, hvilka i och med genomförandet af den föreslagna nya organisationen skulle inordnas i den tjänstemännen åliggande expeditionen, synes det likväl styrelsen icke vara oskäligt, om tjänstemännen vid alla mindre afdelningskontor å fastlandet, oafsedt ofvanberörda arfvoden, hvilkas storlek hittills afpassats efter göromålens omfattning, i afseende å aflöningsförmåner likställas; hvaremot antalet ordinarie och extra ordinarie tjänstemän bör bestämmas med hänsyn till den vid de olika kontoren rådande större eller mindre rörelsen.

Bland skäl för bestämmandet af lika aflöningsförmåner till tjänstemän af samma grad kunna framdragas:

att ehuru visserligen arbetet under den tid kontoret skall hållas för allmänheten tillgängligt vid ett kontor kan vara trägnare än vid ett annat, tjänstemännens tid likväl, äfven vid kontor med mindre rörelse, hvarje helgfri dag är upptagen omkring sex timmar, ett förhållande, som i de flesta fall gör det omöjligt för dem att jemte bankgöromålen förskaffa sig en välbehöflig biförtjänst, välbehöflig särskildt här, der lefnadskostnaderna ställa sig ej obetydligt högre än på andra orter, samt

att, då det bör vara med bankens intresse förenligt, att de vid afdelningskontoren anställda tjänstemännen icke alltför ofta ombytas, det icke synes styrelsen lämpligt att genom olikhet i aflöningsförmåner framkalla en mängd transportansökningar till tjänster af samma slag.

Då det torde vara höjdt öfver allt tvifvel, att banktjänstemännens oberoende i ekonomiskt hänseende innebär ökad trygghet för den institution, i hvars tjänst de äro anställda, på samma gång intresset att odeladt egna sig åt de med tjänsten förenade göromålen höjes, men de till nu ifrågavarande tjänstemän vid riksbankens afdelningskontor utgående löneförmåner i detta hänseende synas styrelsen lemna åtskilligt öfrigt att önska, tillåter sig styrelsen — som anser att vid genomförandet af den nya organisationen, vid de afdelningskontor, der endast två ordinarie tjänstemän äro anställda eller komma att anställas, kamreraren åliggande göromål böra öfverflyttas på kamreraren-kassören,

och kassörsgöromålen på bokhållaren och registratorn — föreslå att sammanlagda beloppet af löneförmånerna till dessa tjenstemän måtte utgå för kamreraren med 4,000 kronor och för kassören med 3,000 kronor jemte rätt för båda till två ålderstillägg å 500 kronor.

Då det är antagligt, att vaktmästarens inkomster genom indragandet af de särskilda arfvodena på kommissionsgöromålen komma att minskas, torde skälig godtgörelse härför lämpligen beredas honom genom förhöjning i tjenstgöringspenningarne, som vid sådant förhållande böra bestämmas utgå med 200 kronor.

Till extra biträden och semestervikariat vid detta afdelningskontor föreslår styrelsen, att ett belopp af 1,500 kronor bör anslås.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt skulle lönestaten för ofvannämnda tjenstemän erhålla följande utseende:

Kamreraren, lön	kr. 2,000: —
hvilket belopp kan höjas efter fem års ordinarie tjenst med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500; samt tjenstgöringspenningar, som ej synas böra vara högre än handhafvande styrelseledamotens ...	» 1,200: —
och kassavårdsarfvode	» 800: —
Kassören, lön	» 1,600: —
(ålderstillägg lika med kamreraren)	
samt tjenstgöringspenningar	» 800: —
och missräkningspenningar	» 600: —
Vaktbetjenten, lön	» 400: —
samt tjenstgöringspenningar	» 200: —
jemte bostad och vedbrand.	
Till extra biträden och semestervikariat	» 1,500: —

För rättigheten att komma i åtnjutande af ålderstillägg torde såväl kamreraren som kassören böra tillgodoräkna sig den tid, de såsom ordinarie tjenstemän förestått den förre kamrers- och kassörstjenst samt den senare bokhållare- och registratorstjensten.

Om, på sätt ofvan blifvit anfördt, genomförandet af de föreslagna förändringarna redan under nuvarande förhållanden är af behovet påkalladt, torde detta än mer blifva händelsen, derest riksbanken genom öfvertagandet af all sedelutgifningsrätt inom en ej alltför aflägsen framtid skulle komma att beredas en vidsträcktare och delvis förändrad verksamhet; och får styrelsen, som anser det för riksbanken mycket fördelaktigt, om *före* denna genomgripande förändring kamrerare- och kassörstjensterna vore från hvarandra skilda och den nya tjenstgöringen

väl inöfvad, fördenskull jemväl af denna anledning på det kraftigaste tillstyrka att ifrågavarande reform så fort ske kan genomföres.

Umeå i riksbankens afdelningskontor den 16 november 1896.

Ludv. Schöning.

L. Fr. Grahn.

A. Thelander.

Bil. C:h.

8:o. Vexiö.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Sedan fråga uppstått om åtskiljande af kamrerare- och kassörstjerner vid de mindre afdelningskontoren, hafva herrar fullmäktige genom protokollsutdrag den 24 sistl. september anmodat styrelserna vid nämnda kontor att i antydda afseenden afgifva yttrande och förslag; och får styrelsen för afdelningskontoret i Vexiö i anledning häraf vördsamt anföra följande.

Hvad först angår frågan om betydelsen af de nämnda tjänsternas skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten, låter det visserligen icke förneka sig, att genom dessa tjänsters bestridande af särskilda personer fördelar böra kunna ernås så i ena som andra afseendet. Styrelsen har således för sin del intet att erinra mot skiljande af de ifrågavarande tjänsterna, liksom styrelsen icke heller funnit anledning till erinran mot de af herrar fullmäktige i deras till bankoutskottet vid 1896 års riksdag afgifna utlåtande närmare omförmälda hufvuddrag för den ifrågasatta omregleringen af tjänsterna.

Men beträffande de ändringar, som för sådant fall må kunna vidtagas i tjänste- och lönestaten för Vexiökontoret, håller styrelsen bestämdt före, att någon minskning i kontorets arbetskrafter härigenom ej kan vinnas.

Tjänstemännens arbete vid kontoret kommer gifvetvis icke att minskas genom ett dylikt särskiljande af förenämnda tjänstebefattningar. Tvärtom torde man skäligen kunna antaga, att det förefintliga arbetet kommer att blifva mera tidsödande, än hvad nu är förhållandet, då kamrerare- och kassörstjerner äro förenade på en hand. Det synes nemligen ligga i sakens egen natur att, om man anser det nödigt att söka ombesörja expeditionen med mera snabbhet och till större bekvämlighet för allmänheten, än hvad hitills möjligtvis kunnat ske, sådant föranleder,

att såväl kamreraren som särskildt kassören under den dagliga expeditionstiden måste nära nog uteslutande sysselsätta sig med eller i hvarje fall vara beredda att egna sig åt de rena expeditionsgöromålen, äfven om dessa icke lemna fullt och jemnt arbete. Häraf blir åter en gifven och naturlig följd, att göromålen efter expeditionstidens slut hvarje dag komma att taga ökad tid i anspråk.

Redan af denna anledning vill det således förefalla styrelsen, som om någon minskning i de ordinarie tjänstemännens antal vid kontoret icke kan lämpligen åstadkommas. Men härtill kommer vidare, att enligt herrar fullmäktiges förslag kommissionsbestyren skola inordnas under de ordinarie tjänsteåliggandena.

Då de dagligen förekommande, på tjänstgöringsstadgar och arbetsordning grundade göromålen vid kontoret, enligt styrelsens erfarenhet, äro af den omfattning, att tre ordinarie tjänstemän härför erfordras, och då det icke lär kunna anses lämpligt att i alltför vidsträckt mån för dylika göromål anlita extra ordinarie tjänsteman, kan styrelsen för sin del icke tillstyrka, att den af herrar fullmäktige ifrågasatta minskningen i kontorets ordinarie tjänstepersonal må komma i tillämpning, åtminstone så länge kontorets verksamhetsområde omfattar både Kronobergs och Blekinge län.

Styrelsen hemställer följaktligen, att i händelse ny tjänste- och lönereglering för kontoret kommer till stånd, densamma må ställas lika med den, som af herrar fullmäktige föreslagits för afdelningskontoret i Falun.

Till extra biträde vid kontorsgöromålen och semestervikariat erfordras dessutom ett belopp af minst 1,200 kronor.

Komma kontorets ordinarie tjänstemän att i enlighet med herrar fullmäktiges förslag blifva allenast två, torde det extra anslaget, med inberäkning af ersättning jemväl till amanuens, icke kunna sättas lägre än 2,800 kronor.

I detta sammanhang anser sig styrelsen jemväl böra framhålla önskvärdheten och billigheten deraf, att kontorets nuvarande ordinarie tjänstemän icke må efter mångårig tjänstgöring genom den ifrågasatta omregleringen tillskyndas någon minskning i hittills åtnjutna inkomster.

Slutligen anser styrelsen skäligt, att vaktmästarens löneförmåner höjas, så att de, oberäknadt husrum och vedbrand, komma att utgå med lön 400 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor för år.

Vexjö i riksbankens afdelningskontor den 21 november 1896.

T. Charpentier.

Th. von Schantz.

C. Åberg.

Hj. Kreüger.

Bil. C*i*.

9:o. Visby.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Genom protokollsutdrag af den 24 sistlidne september hafva herrar fullmäktige anmodat styrelsen öfver härvarande afdelningskontor att afgifva yttrande och förslag rörande ifrågasatt skiljande af kamrerare- och kassörstjänsterna vid de mindre afdelningskontoren och i sammanhang dermed stående ändringar i arbetsfördelning och löneförhållanden, och får styrelsen med anledning häraf anföra följande:

I fråga om betydelsen af tjänsternas skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll, synes det styrelsen själfklart, att, om än de nuvarande anordningarna i detta hänseende icke visat sig medföra någon olägenhet, en kontroll i egentlig mening först då kan sägas inträda, när tvenne tjänster, af hvilka den ena bland annat innefattar skyldigheten att kontrollera utförandet af åligganden, som ingå i den andra tjänsten, upprätthållas af tvenne tjänstemän och icke, såsom nu är förhållandet, förenas hos en sådan. Visserligen kontrolleras kamreraren-kassören i åtskilliga fall af registratorn, men i andra måste kamreraren såsom sådan kontrollera sig sjelf såsom kassör, hvilket väl måste anses mindre tillfredsställande.

Att derjemte skiljandet af tjänsterna skulle leda till långt större bekvämlighet för allmänheten kan, särskildt med hänsyn till den under de senare åren alltjemt tilltagande utvecklingen af kontorets alla rörelsegrenar, icke vara något tvifvel underkastadt. Efter införandet af daglig diskontering vid kontoret har den praxis utbildat sig, att lånesökande i de allra flesta fall erhålla besked rörande sina ansökningar samma dag de inlemnas. Det åligger kamreraren att emottaga, granska och delvis till det omedelbart förestående styrelsesammanträdet förbereda dessa handlingar och att tillika tjänstgöra såsom kassör, hvilket vid flera tillfällen visat sig vara förenadt med svårigheter, och hvilket i alla händelser icke kan anses befordra en önskvärd snabbhet i expeditionen.

Det vill därför synas styrelsen, som om ett skiljande af kamrerare- och kassörstjänsterna ur angifna synpunkter vore af behovet påkalladt.

Beträffande de ändringar i tjänsteåliggandenas fördelning, som, under förutsättning af tjänsternas åtskiljande, böra ske, anser styrelsen någon ny ordinarie tjänstebefattning icke för närvarande erforderlig,

hvaremot ett anlåtande af extra biträden i vidsträcktare mån än hittills måste ske.

Kamreraren skulle, med bibehållande i hufvudsak af sina öfriga nuvarande åligganden såsom sådan, vara den egentligen kontrollerande tjänstemannen och sålunda öfvertaga en del arbeten, hvilka nu tillkomma registratorn.

Kassörens åligganden skulle i främsta rummet omfatta de egentliga kassagöromålen samt dessutom en del sådana arbeten — förändring af nummerböcker, upprättande af rapporter med mera — hvilka kunna skötas utom expeditionstiden.

De den nuvarande bokhållare- och registratorsbefattningen tillhörande åligganden, hvilka icke öfvertagas af kamreraren, skulle handhafvas af extra ordinarie tjänstemän.

Hvad slutligen angår de ändringar i lönestaten, som, efter borttagande af de nu utgående särskilda ersättningarna för kommissionsbestyren, kunna påkallas af den ifrågasatta nya organisationen, får styrelsen, som fortfarande i likhet med hvad hon i sin skrifvelse den 10 sistlidne januari framhållit, anser de nuvarande aflöningsförmånerna vid Visbykontoret oskäligen låga, till herrar fullmäktiges bepröfvande förlägga följande förslag till stat för tjänstemän och vaktbetjente:

Kamreraren, lön	kr. 2,000: —
hvilket belopp kan höjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 900: —
och kassavårdsarfvode	» 600: —
kassören, lön	» 1,400: —
hvilket belopp kan höjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 400 kronor och efter tio års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 500: —
Ombudsmannen, lön	» 800: —
Vaktbetjente, lön	» 400: —
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	
Till disposition för extra arbeten och semestervikariat	» 1,800: —
Visby i riksbankens afdelningskontor den 27 oktober 1896.	

G. N. Donner.

Carl Nordahl.

P. F. Ihre.

Wilh. Suno Engström.

Bil. C:k.

10:o. Örebro.

A.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Med bifogande af den skrifvelse angående särskiljandet af kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens så kallade smärre afdelningskontor, som styrelseledamöterna för den dagliga förvaltningen vid kontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro afgifvit, får styrelsen, som till alla delar instämmer i deri gjorda uttalanden och förslag, beträffande frågans ställning till Örebrokontoret vördsamt anföra, att densammas lösning på det sätt, som i bemälda skrifvelse förordats, är af största vikt för Örebrokontoret, om det skall kunna fortgå med den rörelse, som nu finnes, och att ett undanskjutande af denna fråga måste åstadkomma ett bestämdt hinder för kontorets vidare utveckling till den nytta för stad och län, som torde afsetts.

Redan någon tid efter kontorets öppnande framgick det tydligt, att den arbetsordning, som upprättats på grund af den för kontoret fastställda staten, måste öfvergifvas. För att under de allt mer stegrade låne- och kassagöromålen arbetet skulle kunna medhinnas samt oreda och hinder i expeditionen ej uppstå och kontrollen ej i väsentlig mån åsidosättas, måste registratorn åtaga sig en del kamrersgöromål, som icke kunde öfverflyttas å extra ordinarie tjänstemän, deribland all korrespondens i låneärenden, samt desse senare tjänstemän påläggas en del både kamreraren och registratorn tillkommande arbeten såsom mottagande af en del lånehandlingar, lemnande af upplysningar till allmänheten, ränteberäkningar samt kontroll deraf m. m.

Då sålunda utom reglementet måst läggas ansvarsfulla göromål på de extra tjänstemännen, ingick styrelsen till herrar fullmäktige i november 1895 med begäran om ökadt anslag för kontoret, hvilket beviljades tillsviðare på extra stat. I skrifvelsen härom framhöll dock styrelsen uttryckligen, att detta tillvägagående ej kunde betraktas annat än som tillfälligt, enär genom ett sådant anordnande för längre tid det hvarje särskild tjänst tillhöriga ansvaret skulle sammanblandas och förryckas och tilläfventyrs äfven kontrollen blifva mindre verksam, samt sålunda grundade anmärkningar kunna göras beträffande kontorsarbetets ordning och trygghet. Uti styrelsens berättelse till bankoutskottet vid

1896 års riksdag framhölls äfven detta, hvarvid betonades nödvändigheten af att kamrers- och kassörstjensten fördelades å tvenne personer.

Sedan dess har kontorets rörelse allt mer utvecklats och göromålen i följd deraf högst väsentligt ökats.

Till 1895 års skrifvelse med begäran om ökad anslag bilades en tablå utvisande en del rörelsegrenars omfattning för tiden 1 oktober 1894—30 september 1895. För jemförelses skull lemnas härjemte en sådan upptagande äfven motsvarande uppgifter för tiden 1 oktober 1895—30 september 1896, hvaraf framgår, hvilken betydlig stegring i göromålen uppstått sedan förstnämnde tidsrymd.

Härvid synes bland annat, att de kassaexpeditioner, hvarå finnas verifikationer, utgöra för tiden 1 oktober 1895—30 september 1896 i medeltal 104 om dagen mot 78 å den förra redogörelsen. Med detta hafva helt naturligt de rena vaxlingsgöromålen ökats väsentligt. Af tablå II visas, hvilket antal lånehandlingar kamreraren hvarje förrättningsdag haft att i allmänhetens närvaro granska, ansvara för och handlägga bredvid sina kassagöromål. Att allmänheten härvid ådragits lång tids-spillan har ej kunnat undvikas; och att missnöje häröfver ej anmålts torde berott derpå, att hvar och en sett, att samtliga tjenstemän gjort allt hvad på dem berott för att söka lindra de olägenheter vid expeditionen, som nuvarande tjensteindelning förorsakar.

Vid en sammanfattning af hvad i ärendet blifvit anfördt framgår, att innehafvaren af förenad kamrers- och kassörstjenst är så upptagen af kassagöromål, att han ej kan fullgöra de åligganden, som tillkomma honom såsom kamrer;

att han såsom medansvarig deltagare i den allmänna kassavården är skyldig under expeditionstiden stundtals lemna sin förrättningskassa, hvarigenom hans ansvar för dennas behöriga skötande faktiskt upphäfves;

att han å andra sidan är af sin kassörsbefattning hindrad att vid alla tillfällen bestrida den allmänna kassavården så, som ett noggrant uppfyllande af detta åliggande betingar;

att han såsom kamrer har att verkställa bokföring, hvari ingår kontroll öfver kassamedlens handhafvande, och att han sålunda blifver sin egen kontrollant;

att allmänheten ej kan så betjenas, som dess och kontorets intresse fordra;

samt att de reglementariska föreskrifter, som betingats af kamrers- och kassörstjenstens förening icke kunna i allo tillämpas, utan afvikel-

ser i hufvudsakliga delar dervid måste ske, då kontorsverksamheten framför allt måste upprätthållas.

Med anledning häraf får styrelsen såsom sin öfvertygelse uttala, att särskiljandet af kamrers- och kassörstjänsterna är nödvändigt, och att den ökning i lönestaten af 700 kronor, som en sådan ändring skulle förorsaka, fullt uppväges af de fördelar, som det nu framlagda förslagens antagande måste medföra.

Örebro och riksbankens afdelningskontor den 9 november 1896.

G. Djurklou.

Jacob Tidholm.

E. Sterner.

G. Hagberg.

Bilaga (lika med bilagan till 3:o).

B.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Uti herrar fullmäktiges till sistlidna års bankoutskott afgifna yttrande med anledning af väckta motioner beträffande särskiljandet af kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens så kallade smärre afdelningskontor, hvilket yttrande delgifvits Örebrokontoret, förekommer vid den beräkning, som med ledning af löneförhållandena under år 1895 gjorts å det tillskott, som föreslås böra upptagas såsom ersättning för mistad andel i kommissionsarfvode, att den minskning i inkomster, som genom det nya förslagens antagande skulle uppkomma vid Örebrokontoret, belöper sig till 130 kronor.

Då emellertid under år 1896 kamreraren haft att af kommissionsmedlen uppbära 1,500 kronor, kommer ifrågavarande minskning enligt det uppgjorda förslaget att för honom utgöra 500 kronor, hvilket styrelsen ansett sig värdsamt böra meddela.

Örebro i riksbankens afdelningskontor den 8 december 1896.

G. Djurklou.

Jacob Tidholm.

E. Sterner.

G. Hagberg.

Bil. C:l.

II:o. Östersund.

Till herrar fullmäktige i Sveriges riksbank.

Jemlikt herrar fullmäktiges protokoll den 24 sistlidne september har styrelsen blifvit anmodad att rörande ifrågasatt åtskiljande af kam-

rers- och kassörstjänsterna vid de mindre afdelningskontoren afgifva yttrande och förslag i följande afseenden:

1:o) om betydelsen af nämnde tjänsters skiljande för åstadkommande af skärpt kontroll i förening med besörjande af expeditionen till större bekvämlighet för allmänheten;

2:o) om de ändringar i tjensteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, som i sammanhang dermed borde ske; samt

3:o) om de ändringar i lönestaten, som påkallades af den nya organisationen, hvarvid äfven vaktmästarelönen borde tagas i betraktande.

Och får med anledning häraf styrelsen vördsamt anföra:

Vid nuvarande fördelning af göromålen under expeditionstiden torde kassören näppeligen hafva tillfälle att såsom sig bör ombesörja alla de till kamrerarebefattningen hörande göromål. Särskildt torde detta vara fallet med den honom åliggande skyldighet att i första hand granska inlemnade lånehandlingars formella beskaffenhet, hvilken granskning ju helst bör ske vid deras ingifvande, på det ej den lånesökande må nödgas i och för handlingars komplettering flera gånger besöka kontoret.

Det torde ej heller vara välbetänkt att ålägga en kassör dylika skyldigheter, enär han såväl härigenom som i följd af kundernas ofta framställda anspråk att i låneärenden fortare än möjligt är blifva expedierade vid skötseln af kassagöromålen blifver distraherad, vid hvilket förhållande annan expedition fördröjes. Då kamreraren derjemte har att i hufvudsak ombesörja kontorets brevexling, något som i regel sker efter expeditionstidens slut, kan det lätt inträffa, att inkomna bref icke hinna att med omgående post besvaras.

Den nuvarande kontrollen, hvilken styrelsen väl anser vara i vanliga fall tillfredsställande, skulle dock kunna ytterligare skärpas, derest kamreraren icke behöfde omhänderhafva någon kontorets kassa, och kassören samtidigt befriades från bestyret med låne- och säkerhetshandlingar, och skulle under sådana förhållanden kamreraren såsom chef för expeditionsgöromålen lättare kunna kontrollera kassören och bättre än nu är fallet deltaga i och utöfva kontroll öfver bokföringen.

Beträffande de ändringar i tjensteåliggandenas hufvudsakliga fördelning, som vid åtskiljandet af ifrågavarande befattningar skulle vara erforderliga och lämpliga, anser styrelsen, att det borde åligga

kamreraren:

att bestrida kassavården (jemte handhafvaren), föra hufvudbok, kassabok och veckoafslutningsbok samt bok för löpande räkning med

hufvudkontoret, utöfva kontroll öfver bokföringen, rapporterna och ränteberäkningarne, att mottaga och granska lånehandlingarne, ombesörja korrespondens med allmänheten i låneärenden samt föra ena sidan i kommissionsanstaltens kassadiarium och uppgöra nödiga extrakter;

kassören:

att sköta kassan och föra den dagliga kassaboken, uppgöra rapporter, föra en del nummerböcker samt ena sidan i breffasseboken äfvensom bestrida sådana göromål, som kunna skötas utom expeditionstiden;

registratorn:

att ombesörja registrering, föra förfalloböcker, kreditiv-, giro- och depositionsböcker äfvensom verkställa ränteberäkning i första hand;

en extra tjänsteman:

att biträda kassören och öfrige tjänstemän vid förefallande göromål.

De ändringar i lönestaten, som enligt styrelsens åsigt borde, särskildt med hänsyn till de drygare lefnadskostnaderna här å orten, ega rum i och med den nya organisationens genomförande, äro följande:

<i>för kamreraren:</i>		Enligt nuvarande lönestat:
lön.....	kr. 2,000: — jemte två ålderstillägg å 500 kr. hvardera.	kr. 1,600: —
tjenstgöringspengar	» 1,250: —	» 800: —
kassavårdarearfvode....	» 750: —	missräkningspengar ... » 600: —
		kommissionsarfvode(år 1895)..... » 1,267: 67
	kr. 4,000: —	kr. 4,267: 67
<i>för kassören:</i>		
lön.....	kr. 1,600: — jemte två ålderstillägg å 400 kr. hvardera.	kr. 1,200: —
tjenstgöringspengar	» 800: —	» 600: —
missräkningspengar.....	» 600: —	kommissionsarfvode(år 1895)..... » 633: 33
	kr. 3,000: —	kr. 2,433: 33
<i>för registratorn:</i>		
lön	kr. 1,300: — jemte ett ålderstillägg å 400 kr.	kr. 900: —
tjenstgöringspengar.....	» 700: —	» 400: —
	kr. 2,000: —	kr. 1,300: —
<i>för ombudsmannen:</i>		
lön	kr. 800: —	kr. 800: —

för extra biträde vid
kontorsgöromålen och
semestervikariat:

kassörens biträde	kr. 1,000: —	
ett extra biträde	» 800: —	
semestervikariat	» 150: —	kr. 1,700: —
	<u>kr. 1,950: —</u>	<u>kr. 1,700: —</u>

för vaktbetjenten:

lön	kr. 400: —	jemte ett ålderstillägg å 100 kr.	kr. 400: —
tjenstgöringspengar	» 200: —		» 100: —
	<u>kr. 600: —</u>		<u>kr. 500: —</u>
jemte fri bostad och vedbrand.			

Härjemte vill styrelsen, som på ofvan anförda grunder anser det ifrågasatta åtskiljandet af kamrers- och kassörstjänsterna önskvärdt, såsom ytterligare skäl för förslaget genomförande vid härvarande afdelningskontor erinra om det ökade arbete, som för kamreraren-kassören under de senare åren uppkommit derigenom, att samtliga härvarande embetsverk och statsmyndigheter numera i och för sina penningaffärer hafva folioräkning med kontoret; och får styrelsen i sammanhang härmed såsom exempel på denna rörelses omfattning nämna, att kongl. jernvägsstyrelsen under tiden den 1 november 1895—1 november 1896 på sin folioräkning härstädes insatt 3,350,000 kronor.

Östersund i riksbankens afdelningskontor den 6 november 1896.

Ol. Larsson.

S. J. Kardell.

P. G. Rissler.

Vilhelm Svensson.

*Bil. D.***Fullmäktiges yttrande år 1896.****Till Bankoutskottet**

med utlåtande i anledning af motioner om åtskiljande af de nu vid åtskilliga riksbankskontor förenade kamrers- och kassörstjänsterna.

Genom transsumt af sitt protokoll för den 3 sistlidna februari har utskottet anmodat fullmäktige att afgifva yttrande i anledning af tvenne lika lydande motioner, väckta den ena inom Första Kammaren af herr Söderberg och den andra i Andra Kammaren af herr G. Elowson m. fl., innefattande hemställan, att kamrers- och kassörstjänsterna vid de riksbankens afdelningskontor, der nämnda befattningar äro förenade, måtte åtskiljas, samt tjänsterna vid dessa kontor så ordnas, som den föreslagna förändringen torde medföra.

Till stöd för sin framställning hafva motionärerna hufvudsakligen anført, att sedan den tid, då fråga härom hos Riksdagen för åtta år sedan förevar, förhållandena, som vid nämnda tidpunkt ej ansågos föranleda till någon åtgärd i saken, väsentligt förändrat sig, i det att riksbankens rörelse vid de smärre afdelningskontoren i betydlig mån ökats, såsom ock framginge af de större vinstsiffror, dessa kontor nu uppvisa;

att senare tiders erfarenhet synes gifva vid handen, att det för upprätthållande af behörig kontroll vore af synnerlig vigt, att arbetet så fördelas, att icke för många olikartade göromål komma på en persons hand;

att detta i ännu högre grad torde befinnas gälla om en tjänst, hvars innehafvare under expeditionstiden måste på en gång säkert och snabbt betjena allmänheten, hvars anspråk i detta afseende, nu stegrade, naturligtvis böra vinna tillmötesgående, äfven om åtgärder i dylikt syfte skulle vara förenade med något ökade utgifter för vederbörande kontor;

samt att, om också det vid afdelningskontoren hittills följda sättet att kontrollera den verksamhet, som kamreraren, hvilken tillika är

kassör, i ena eller andra egenskapen utöfvar, finge betraktas såsom jemförelsevis tillfredsställande, det ju likväl vore obestriddligt, att en ännu mera effektiv kontroll skulle kunna utöfvas genom dessa förenade, ehuru olika befattningars fördelning på två särskilda personer.

För att frågan om reglering af tjenstebefattningarna vid de smärre afdelningskontoren må kunna lättare och säkrare bedömas, torde det vara lämpligt att tillse, huru tjenstgöringen vid dessa kontor från början blifvit ordnad.

Vid inrättandet af ett sådant kontor ansågs det tillräckligt att anställa två ordinarie tjenstemän, utom ombudsmannen. Den rörelse, som vid ett dylikt egde rum, var nemligen icke så liflig, att sjelfva kassa-expeditionen i vidsträcktare omfattning upptog kassörens tid och omtanke, utan kunde han derjemte sköta förhandlingarna med den lånesökande allmänheten och besörja hufvudbokföringen samt upprätta listor och rapporter m. m. Småningom gjorde sig dock å flera orter behovet af ytterligare biträde gällande, och då anlitandet af extra ordinarie tjenstemän ej befans tillfyllestgörande, anställdes en tredje ordinarie tjensteman, hvilken i egenskap af kontors- och kassaskrifvare hade att lemna biträde hufvudsakligen åt kamrern och kassörn i dennes dubbla verksamhet.

Härvid må ock erinras, hurusom kommissionsbestyren måste upptaga framför allt kamrern-kassörens tid och föranleda denne att i större eller mindre mån lita till kontors- och kassaskrifvaren eller extra ordinarier för att kunna i rätt tid och utan hinder eller uppehåll i den öfriga expeditionen utföra de uppdrag, som skriftligen lemnades kontoret.

Med tiden och i samband med de lättnader, hvilka i afseende å insändandet af skriftliga uppdrag blifvit allmänheten beredda, hafva kommissionsgöromålen i allmänhet väsentligen tillväxt, i afseende hvarå hosföljande statistik för dels de närmaste två åren efter det kommissionsanstalter vid de särskilda kontoren inrättades, dels femårsperioden 1891—1895 torde vara tillräckligt upplysande.

För ombesörjande af kommissionsbestyren, hvilka ansetts ligga utom den vanliga tjenstgöringen, har lemnats ersättning, som helt naturligt ökats i förhållande till den tilltagande mängden af uppdrag, dock så, att den beräknade godtgörelsen för *hvarje* uppdrag i det hela blifvit mindre, då antalet uppdrag i betydligare mån tillväxt. Den sålunda till kontoren utanordnade ersättningen har mest för kamrern-kassören och dernäst för registratorn blifvit en afsevärd del af aflöningen, hvilken, såsom lätt inses, utan sådant bidrag skulle hafva varit alltför knapp för en person, särskildt i en bankkamrers ställning. Klart är emellertid,

att en så beskaffad form för aflöningen icke kan betraktas såsom lämplig. I följd af förhållandenas natur måste den vara underkastad vexling, och om äfven ersättningen i allmänhet stigit med den ökade rörelsen, så har dock på vissa håll, der rörelsen nedgått, saken ställt sig annorlunda. För öfrigt är ett sådant slag af inkomst uppenbarligen ovisst äfven derutinnan, att tjensteinnehafvaren icke får vid sjukdomsfall åtnjuta, hvad han kan hafva påräknat såsom stadig inkomst. Bestämmandet af de belopp, som skola utgå till de olika kontoren, är också förknadt med svårigheter, beroende på beräkningsgrunden, och fördelningen af arvudet emellan tjenstemännen vid hvarje särskildt kontor har stundom varit föremål för meningsskiljaktigheter. Dertill kommer, att godtgörelsen för de ifrågavarande bestyren, hvars storlek bör rätta sig efter det besvär och den möda, som desamma medföra, verkar till en olikhet i aflöningsförmåner, hvilken visst icke alltid motsvaras af skilnaden i tjenstegöromålens omfattning i det hela för det ena och andra kontoret. Det kan nemligen lätt inträffa, att vid ett kontor kommissionsgöromålen äro mera betydande, medan vid ett annat rörelsen på platsen är vida lifligare och tager tjenstemännens tid mer i anspråk. Slutligen synes med fullt skäl kunna ifrågasättas, huruvida det icke är med god ordning öfverensstämmande, att verksamheten med kommissioners ombesörjande, hvilken i sjelfva verket nu tillhör och är oskiljaktig från riksbankens rörelse, skall vid de smärre afdelningskontoren, såsom fallet är vid hufvudkontoret samt vid Göteborgskontoret, införlifvas med tjenstgöringen för öfrigt och på samma sätt som denna blifva ett tjensteåliggande, för hvilket ingen särskild ersättning lemnas.

Att ett sådant inordnande af kommissionsbestyrens handläggning i tjenstgöringen föranleder till någon ändring i fördelningen af tjenstemännens åligganden, är lätt insedt. En annan fördelning, än som nu eger rum, påkallas derjemte af kassagöromålens utvidgning. Numera hafva nemligen dessa fått vida större omfattning än förr. Rörelsen har i allmänhet ökat, såsom lär framgå af här bifogade tabeller, och redan i följd deraf är kassaexpeditionen tyngre än förr. I samma mån som statens verk och inrättningar föranledts att mer än förut anlita riksbankskontoren och röra sig med riksbankens sedlar, blir naturligen kassörens verksamhet mera trägen. Dessutom, och detta är ej minst viktigt, har vexlingen af sedlar och skiljemynt betydligt tilltagit. Visserligen är icke samma skyldighet i fråga om vexling ålagd de smärre kontoren som hufvudkontoret och kontoren i Göteborg och Malmö, men det ligger i sakens natur och i riksbankens intresse, att dess kontor

så mycket som möjligt skola tillmötesgå allmänheten i det ifrågavarande hänseendet.

Klart är emellertid, att kassagöromålens ökning, hvilken har en gifven tendens att fortgå, skall väsentligen försvåra tjänstgöringen för den person, som har att utom kassaexpeditionen bestrida kamrerareverksamhet. Kassagöromålen böra naturligtvis så hastigt som möjligt expedieras, om allmänheten skall finna sig belåten, och att i det afseendet riksbanken bör göra sitt bästa, är uppenbart. Men kamrerarens åligganden under expeditionstiden få icke åsidosättas, allra helst som han dels har att förhandla med allmänheten i låneväg och utgöra mellanhand mellan denna och styrelsen, dels bör utöfva kontroll öfver tjänstgöringen. För kassaexpeditionens vederbörliga uppehållande måste därför extra biträde anlitas, hvarigenom åter kassörens tillsyn öfver göromålen försvagas.

Det bör också vara lätt insedt, att vid en mera utvecklad kassaexpedition uppmärksamheten hos den, som egentligen skall handlägga densamma, bör få vara så ostörd som möjligt af andra göromål, hvilka skola samtidigt förättas, och i alla händelser icke tagas i anspråk af flere olikartade sådana, allra minst af kontrollen öfver expeditionen i dess helhet.

Med afseende härpå synes nu tiden vara inne att, såsom i motionerna blifvit föreslaget, från hvarandra skilja kamrers- och kassörsbefattningarna vid de riksbankens afdelningskontor, der de hittills varit förenade. En sådan åtgärd behöfver dock icke annat än i ett par fall leda till inrättande af nya tjänster. Vid de kontor, der, ombudsmannen oräknad, tre tjänstemän nu finnas anställda, bör skiljandet af de ifrågavarande befattningarna kunna försiggå på sådant sätt, att i stället för en kamrer-kassör, en registrator och en kontorskassaskrifvare tjänstgöra en kamrer, en kassör och en registrator. Vid några kontor borde deremot förändringen kunna bestå deri, att kamrern-kassören blifver kamrer och registratorn kassör, hvarvid göromålen skulle fördelas något olika mot hvad nu är fallet, och vid de nya kontor, som kunna komma att inrättas, torde åtminstone i början två tjänstemän kunna sköta göromålen. Naturligtvis fordras vid såväl det ena som det andra slaget biträde af extra tjänstemän, hvilka också skulle hafva att inträda vid semester eller annan ledighet för de ordinarie.

Att nu i detalj uppgöra arbetsfördelningen torde så mycket mindre vara af behovet påkalladt, som förhållandena ställa sig så pass olika vid de olika kontoren, att arbetsordningarna icke lära på förhand böra fastslås.

Deremot böra hufvuddragen af den ifrågasatta regleringen, sådan fullmäktige tänkt sig densamma, redan nu angifvas. I sådant afseende synes det för ändamålsenligt handläggande af göromålen böra bestämmas, att *kamrern* skall bestrida kassavård (jemte handhafvaren), förandet af hufvudbok, kassabok och veckoafslutningsbok samt bok för löpande räkning med hufvudkontoret, kontroll i allmänhet af bokföringen, äfvensom af rapporterna, kontroll af ränteberäkningar m. m., mottagning och granskning af lånehandlingar, korrespondens med allmänheten i låneärenden, äfvensom förande af ena sidan i kommissionsanstaltens kassadiarium samt uppgörande af nödiga extrakter.

Kassören åter skulle det tillkomma att sköta kassan och föra dagliga kassaboken, uppgöra rapporter, föra vissa nummerböcker samt ena sidan i breffasseboken, äfvensom bestrida åtskilliga göromål, som kunna skötas utom expeditionstiden.

Bokhållaren och *registratorn* skulle hafva att ombesörja registrering, med hvad dertill hör, förande af förfalloböcker, äfvensom af kreditiv- och giro- samt depositionsböcker, så ock ränteberäkning i första hand.

Biträde skulle härvid kunna lemnas af extraordinarier, och för öfrigt kunna jemkningar i enskilda fall förekomma. Hvad beträffar här ej upptagna ärenden, tillhörande den dagliga expeditionen eller vecko- och månadsuppgörelserna, borde det närmare bestämmandet häraf tillhöra kontoren eller ytterst fullmäktige.

Vid de kontor, der blott *två* ordinarie tjänstemän skulle finnas, bör kassören kunna åtaga sig att, utöfver hvad som är upptaget, föra vissa böcker samt öfvertaga flere sådana göromål, som icke stå i vägen för den löpande expeditionen. Registratorns åligganden skulle delvis skötas af kamrern, delvis af en extra ordinarie eller amanuens. Kontrollen öfver det hela skulle här, likasom vid de öfriga kontoren, tillhöra kamrern, naturligtvis alltid under öfverinseende af handhafvande styrelseledamoten.

Hvad aflöningen vidkommer, synes den böra hufvudsakligen lämpas efter göromålets omfattning och betydighet. Kontoren förete i det afseendet större och mindre skiljaktigheter. Hosföljande tabeller lemna härutinnan upplysning.

Naturligt är, att förhållandena kunna något vexla på olika tider, men i det hela kan man med hänsigt till rörelsen finna, att kontoren i Jönköping, Karlstad och Örebro äro de mest betydande. Vid de två förstnämnda äro nu anställda tre tjänstemän, och vid kontoret i Örebro hafva på styrelsens framställning fullmäktige funnit sig, med stöd af 67 §:n 2 mom. bankoreglementet, böra anställa en kontors- och kassa-

skrifvare utöfver stat. De tre tjänstebefattningar, som nu äro anordnade vid hvar och ett af dessa kontor, böra tydligtvis för framtiden bibehållas, men så, att de förvandlas till kamrers-, kassörs- och registratorsbefattningar.

Närmast dessa kontor stå, med hänsigt till rörelsen, de i Falun, Hernösand, Luleå och Östersund. I de två sistnämnda äro nu anställda tre ordinarie tjänstemän, utom ombudsmannen. Enahanda borde blifva fallet äfven i Falun och Hernösand, hvilka båda kontor visat sig vara stadda i jämförelsevis stark utveckling. Dock torde aflöningen åt tjänstemännen vid dessa fyra kontor kunna blifva i någon mån lägre, än förhållandet skulle vara vid de tre här ofvan omförmälda.

Mindre betydande är rörelsen i Kalmar och Vexjö. Det senare kontorets verksamhet synes icke hafva ökats, och, om i en snar framtid Blekinge län kommer att få särskildt kontor, måste detta ej obetydligt inverka på Vexjökontorets rörelse.

Med afseende härpå torde för det sistnämnda kontoret ej böra uppföras mer än två tjänstebefattningar, utom ombudsmannens, naturligtvis dock så, att nuvarande innehafvaren af kontors- och kassaskrifvarebefattningen får vid denna qvarblifva, tills han vinner befordran eller afgår af annan anledning.

Kontoret i Kalmar har visserligen på allra sista tiden röjt en mera uppgående tendens, och, om dess distrikt blir i större mån utvidgadt, torde äfven det komma att behöfva tre ordinarie tjänstemän. Tills vidare synes det dock kunna och böra åtnöjas med de två platser, som nu äro i dess stat uppförda. Enahanda borde blifva förhållandet med det nyinrättade kontoret i Umeå.

Äfven kontoret i Visby bör med den rörelse, det nu har, och det ringa antal kommissionsuppdrag, som der förekommer, fortfarande kunna uppehålla sin verksamhet med två ordinarie tjänsteinnehafvare. Då aflöningen för kamrern och registratorn äfven efter regleringen af 1892 är något lägre än vid de öfriga kontoren, synes det ej vara tillräcklig anledning att öka den till samma belopp, som vid de sistnämnda kontoren skulle utgå, om ock skälighöjning bör ske.

Hvad blifvande kontor angår, kunna de allt efter sin betydenhet inordnas i den ena eller andra gruppen, till en början väl i den med två tjänstemän, utom ombudsmannen.

Beträffande kamrerare aflöningen hafva fullmäktige tänkt sig, att den borde vid de tre kontoren i första gruppen bestämmas till kr. 4,000: —, fördelade

i lön	kr. 2,000: —
i tjenstgöringspenningar	» 1,250: —
i kassavårdarearfvode	» 750: —
	<u>kr. 4,000: —</u>

Nuvarande innehafvare af kamrers- och kassörstjensterna hafva, ålderstillägg oberäknade, åtnjutit:

i lön	kr. 1,600: —
i tjenstgöringspenningar	» 800: —
i missräkningspenningar	» 600: —
	<u>kr. 3,000: —</u>

samt i kommissionsgöromålsersättning:

i Jönköping för 1895	kr. 1,525: —
i Örebro » »	» 1,141: —
i Karlstad » »	» 1,076: —,

hvilket sistnämnda belopp skulle hafva blifvit höjdt med omkring 190 kronor, i fall ej kamreraren tillfälligtvis haft förordnande såsom handhafvare under 1½ månad mer än vanligt.

Vid de öfriga kontoren, utom det i Visby, torde ett belopp af kr. 3,800: —, fördeladt

i lön	kr. 2,000: —
i tjenstgöringspenningar	» 1,200: —
i kassavårdarearfvode	» 600: —
	<u>kr. 3,800: —,</u>

kunna anse skäligt.

Kamrerarens göromål vid de kontor, der endast två tjänstemän äro anställda, äro nemligen icke mindre till omfattning än vid dem, der tre sådana finnas.

Nuvarande aflöning har, utom de ofvan omförmälda 3,000 kronor, utgått för kommissionsgöromålen:

i Falun för 1895 med	kr. 976: —
i Hernösand » » »	» 1,491: —
i Luleå » » »	» 1,938: —
i Östersund » » »	» 1,111: —
i Kalmar » » »	» 1,087: —
i Vexjö » » »	» 1,458: —

I Visby har kamrern-kassören åtnjutit:

i lön	kr. 1,300: —
i tjenstgöringspenningar	» 700: —
i missräkningspenningar	» 400: —
	<u>kr. 2,400: —</u>

samt i kommissionsarfvode för 1895 kr. 403: —.

Såsom lämplig aflöning torde kunna anses ett belopp af kr. 3,200: —, fördeladt

i lön	kr. 1,800: —	
i tjänstgöringspenningar	» 800: —	
i kassavårdarearfvide	» 600: —	kr. 3,200: —

Hvad angår ålderstillägg lära de nu bestämda två à 500 kr. efter 5 och ytterligare 5 års tjänstgöring böra bibehållas.

För kassören torde aflöningen vid de mera betydande kontoren icke böra sättas lägre, än nu är fallet för innehafvarne af de förenade tjänsterna.

Ett belopp af 3,000 kr., fördeladt

i lön	kr. 1,600: —
i tjänstgöringspenningar	» 800: —
i misräkningspenningar	» 600: —

bör kunna anses skäligt. Jemföres hvad nuvarande registratorer haft att uppbära, nemligen, ålderstillägg oberäknade,

i lön	kr. 1,200: —
i tjänstgöringspenningar	» 600: —

och i kommissionsarfvoden omkring 900 kr., lär aflöningen kunna anses tillräcklig.

För den andra gruppen af kontor föreslås kassörens aflöning till 2,800 kr., fördelade

i lön	kr. 1,500: —	
i tjänstgöringspenningar	» 700: —	
i misräkningspenningar	» 600: —	kr. 2,800: —

samt för Visby till 2,600 kr., fördelade

i lön	kr. 1,400: —	
i tjänstgöringspenningar	» 700: —	
i misräkningspenningar	» 500: —	kr. 2,600: —

Kommissionsarfvodena hafva här uppgått till 600: — à 1,000 kr., i Visby till ej fullt 100 kr.

Ålderstilläggen äro nu för registratorn bestämda till 2 st. à 300: —. Någon annan ändring än höjning af dessa belopp till 400: — torde icke böra ifrågasättas.

För registratorerna, hvilka i det närmaste motsvara nuvarande sådana, men i allmänhet torde blifva utsedda bland de nu anställda kontors- och kassaskrifvarne, synes en aflöning af 2,000 kr. för den första gruppen, fördelade

i lön	kr. 1,300: —
i tjänstgöringspenningar	» 700: —

samt för den andra gruppen 1,800: —, fördelade

i lön..... kr. 1,200: —

i tjänstgöringspenningar » 600: —

vara skälig, och bör för denna tjänst, som väl i allmänhet blir öfvergångstjänst, ej mer än ett ålderstillägg ifrågakomma, hvilket lämpligen kan blifva 400 kronor.

I ombudsmännens ställning och villkor hafva fullmäktige icke ansett annan ändring böra ifrågakomma, än att för ombudsmannen i Visbykontoret aflöningen må höjas med 100 kronor till 600 kronor.

Vaktmästaren åtnjuter i lön 400 kronor, tjänstgöringspenningar 100 kronor: kronor 500. Vid de flesta kontoren har han dock tillika erhållit godtgörelse med större eller mindre belopp för sitt besvär med kommissionerna. Då all sådan skulle försvinna, i händelse den föreslagna regleringen blir genomförd, synes någon höjning i aflöningen böra honom tillgodokomma, och torde denna lämpligast utgå i form af ökning i tjänstgöringspenningarna t. ex. till 200 kronor.

Hvad angår de föreslagna ålderstilläggen synes det nödigt, att, om regleringen skall kunna vinna tillämpning med snaraste, dels nuvarande kamrerare, i händelse de öfvergå till nya kamreraretjensten, få rätt att räkna sig till godo den tid, de såsom kamrerare-kassörer tjänstgjort, dels ock registrator, som befordras till kassör, må få, efter fullmäktiges pröfning, sig tilldeladt ålderstillägg, med inberäkning af sin registratorstjänstgöring. Till extra ordinarie tjänstemän äro nu anslagna, dock med inberäkning häri af hvad som åtgår till semestervikariat, vid ett kontor 2,800 kronor, vid tre 1,700 kr. för hvar, vid fem 1,200 kr. för hvarje och vid ett 600 kronor eller tillsammans kronor 14,500: —. Men dessutom hafva under senaste året något öfver 3,000 kronor af arfvodena för kommissionsbestyren kommit extraordinarier tillhanda. För semestervikariat skulle, enligt det nu uppgjorda förslaget, komma att behövas något mer än förut, i det att semesterrätt borde tillerkännas både kamrer och kassör. Då såväl arfvoden som misräkningspenningar skulle enligt gällande stadganden få bibehållas under semesterledighet, komme att till ordinarie tjänstemän såsom vikarier under semester utbetalas vid vissa kontor 112: 50, vid andra 100 kronor och vid Visbykontoret 83: 33, hvilket således icke skulle komma extraordinarierna till godo. Anslagen till dessa samt till semestervikariat synas emellertid lämpligare kunna uppföras å en för de smärre afdelningskontoren gemensam stat att af fullmäktige efter förhållandena vid de olika kontoren fördelas så, som det behöriga uppehållandet af göromålen kräfver. Den summa, som i sådant ända-

mål synas böra ställas till fullmäktiges disposition, torde för närvarande böra bestämmas till 20,000 kronor för de 10 kontoren i Falun, Hernösand, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Luleå, Vexjö, Visby, Örebro och Östersund samt för det nyss i Umeå öppnade.

Hvad det sistnämnda beträffar, kan det, såsom ofvan är antydt, skäligen i fråga om aflöningsstaten likställas med det i Kalmar.

Om nu den sålunda föreslagna regleringen blifver genomförd, torde deraf en mera betydande omplacering af tjänstemännen komma att ega rum.

Det lär emellertid icke kunna undvikas, att åtminstone för någon tid vissa tjänstemän, som hittills genom andel i kommissionsarfvode haft högre aflöning, än som hädanefter komme att af dem uppbäras, derigenom skulle få vidkännas minskning i påräknade inkomster.

Efter senaste års förhållanden skulle denna minskning utgöra:

i Falun	i	rundt tal	kr. 200: —	i Luleå	i	rundt tal	kr. 1,100: —
i Hernösand	»	»	» 700: —	i Vexjö	»	»	» 650: —
i Jönköping	»	»	» 500: —	i Örebro	»	»	» 150: —
i Kalmar	»	»	» 300: —	i Östersund	»	»	» 300: —
i Karlstad	»	»	» 300: —				

hvarjemte en eller annan registrator, intill dess han kunde befordras, skulle få uppbära blott lönen och tjänstgöringspenningarna, men icke tillskotten i arfvode.

Med afseende å dessa förhållanden och då det synes billigt, att nuvarande tjensteinnehafvarne, så länge de qvarstå i samma tjänst, kunde få uppbära i det närmaste samma belopp, som hittills kommit dem till godo, synes böra anvisas ett anslag att tills vidare utgå till de tjänstemän, som, intill dess de vinna befordran, efter fullmäktiges pröfning finnas böra komma i åtnjutande af något tillskott till ersättning för mistadt arfvode. Med afseende å hvad här ofvan blifvit anfördt om minskningen för kamrerarne vid vissa kontor, uppgående i allt till omkring 4,200 kronor samt eventuel ersättning åt en eller annan registrator, borde, då full ersättning för oviss inkomst icke synes kunna ifrågasättas, om ock denna inkomst i allmänhet varit i stigande, ett belopp af 4,000 kronor, stäldt till fullmäktiges förfogande, vara tillräckligt.

Staten skulle således blifva följande:

För kontoret i Jönköping:

Kamreraren, lön	kr. 2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst med 500 kronor och efter tio års med ytter- ligare 500 kronor, samt tjänstgöringspenningar	kr. 1,250: —
och kassavårdarearfode	» 750: —
Kassören, lön	» 1,600: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst med 400 kronor och efter tio års med ytterligare 400 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 800: —
och missräkningspenningar	» 600: —
Registratorn, tillika bokhållare, lön	» 1,300: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst med 400 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
Ombudsmannen, lön	» 800: —
Vaktbetjenten, lön	» 400: —
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	

För kontoret i Karlstad = Jönköping.

För kontoret i Örebro = Jönköping.

För kontoret i Falun:

Kamreraren, lön	» 2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst i graden med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 1,200: —
och kassavårdarearfode	» 600: —
Kassören, lön	» 1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordi- narie tjänst i graden med 400 kronor och efter tio års med ytterligare 400 kronor, samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och missräkningspenningar	» 600: —
Registratorn, tillika bokhållare, lön	» 1,200: —

hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 400 kronor,		
samt tjänstgöringspenningar	kr.	600: —
Ombudsmannen, lön	»	800: —
Vaktbetjenten, lön	»	400: —
tjänstgöringspenningar	»	200: —
jemte fri bostad och vedbrand.		

För kontoret i Hernösand = Falun.

För kontoret i Luleå = Falun.

För kontoret i Östersund = Falun.

För kontoret i Kalmar:

Kamreraren, lön	»	2,000: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500 kronor,		
samt tjänstgöringspenningar	»	1,200: —
och kassavårdarearfvode	»	600: —
Kassören, lön	»	1,500: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 400 kronor och efter tio års med ytterligare 400 kronor,		
samt tjänstgöringspenningar	»	700: —
och misräkningspenningar	»	600: —
Ombudsmannen, lön	»	800: —
Vaktbetjenten, lön	»	400: —
tjänstgöringspenningar	»	200: —
jemte fri bostad och vedbrand.		

För kontoret i Vexjö = Kalmar.

(Nuvarande kontorsskrifvarens i Vexjö tjänst indrages vid nuvarande innehafvarens afgang.)

För kontoret i Umeå = Kalmar.

För kontoret i Visby::

Kamreraren, lön	kr.	1,800: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500 kronor,		

samt tjänstgöringspenningar	kr. 800: —
och kassavårdarearfvode	» 600: —
Kassören, lön	» 1,400: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst i graden med 400 kronor och efter tio års med ytterligare 400 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar	» 700: —
och misräkningspenningar	» 500: —
Ombudsmannen, lön	» 600: —
Vaktbetjenten, lön	» 400: —
tjänstgöringspenningar	» 200: —
jemte fri bostad och vedbrand.	
På gemensam stat för dessa 11 kontor till fullmäktiges disposition för extra arbeten och semestervikariat ..	» 20,000: —

Öfvergångsstat

till fullmäktiges disposition för bestridande af ersättning för mistad andel i arfvoden för kommissionsbestyr åt de tjänstemän, som pröfvas deraf böra komma i åtnjutande kr. 4,000: —.

Jemföras nu slutsummorna i den nya staten med totalbeloppet i den äldre, befinnes det, att, ålderstilläggen oräknade, men med inberäkning af aflöningen till kontors- och kassaskrifvaren i Örebro, för 10 kontor nu utgår	kr. 82,100: —
samt för kontoret i Umeå	» 7,300: —
hvar till komma arfvoden för kommissionsbestyren	kr. 89,400: —
för 1895	» 26,700: —
för Umeåkontoret förslagsvis	» 1,400: —

Summa kr. 117,500: —

hvaremot å den definitiva nya staten skulle uppföras, utom ålderstilläggen,

för 3 kontor à 10,400: —	kr. 31,200: —
» 4 » à 9,800: —	» 39,200: —
» 3 » à 8,000: —	» 24,000: —
» 1 » à 7,000: —	» 7,000: —
å gemensam stat	» 20,000: —
	kr. 121,400: —

utvisande en skilnad af kronor 3,900: —. Emot denna ökade kostnad för de här ifrågavarande 11 kontoren skulle deremot såsom vinst svara en afgjort bättre anordning af göromålen, ledande till säkrare kontroll och snabbare expedition, samt afskaffande af de s. k. kommissions-arfvodena. I afseende å dessa senare torde böra ytterligare framhållas, hvad redan blifvit antydt, angående deras benägenhet att växa med ökad verksamhet vid kontoren, såsom framgår deraf, att dessa arfvoden år 1890 utgjorde för 7 kontor kr. 14,950: — och år 1895 vid 10 kontor kr. 26,700: —.

Hvad tiden för tillämpningen af den nya staten angår, synes den fullmäktige böra bestämmas till början af nästkommande år.

Stockholm 16 april 1896.

Pehr Ehrenheim.

R. Törneblad. J. W. Arnberg. Tom Liljewalch. Sixten von Friesen.
